

InboVeg Web: handleiding

Inleiding

INBOVEG is getest in verschillende browsers: Internet Explorer, Firefox en Chrome op PC. Het uitzicht van de schermen kan verschillen, maar alle belangrijke functies moeten echter werken onafhankelijk van de gebruikte browser. Sommige functies werken helaas niet, of anders, op sommige apparaten (bv. dubbelklik op iPad).

INBOVEG werkt in drie verschillende talen. Het programma detecteert de voorkeurstaal van de browser en zal alle berichten in die taal weergeven: Nederlands, Engels, of Frans. Wanneer een niet ondersteunde taal is ingesteld, schakelt het programma over naar het Engels.

Adres met ECHTE GEGEVENS: <http://data.inbo.be/inboveg>

De officieel gepubliceerde versie met echte gegevens.

Adres om te OEFENEN: <http://oefendata.inbo.be/inboveg/>

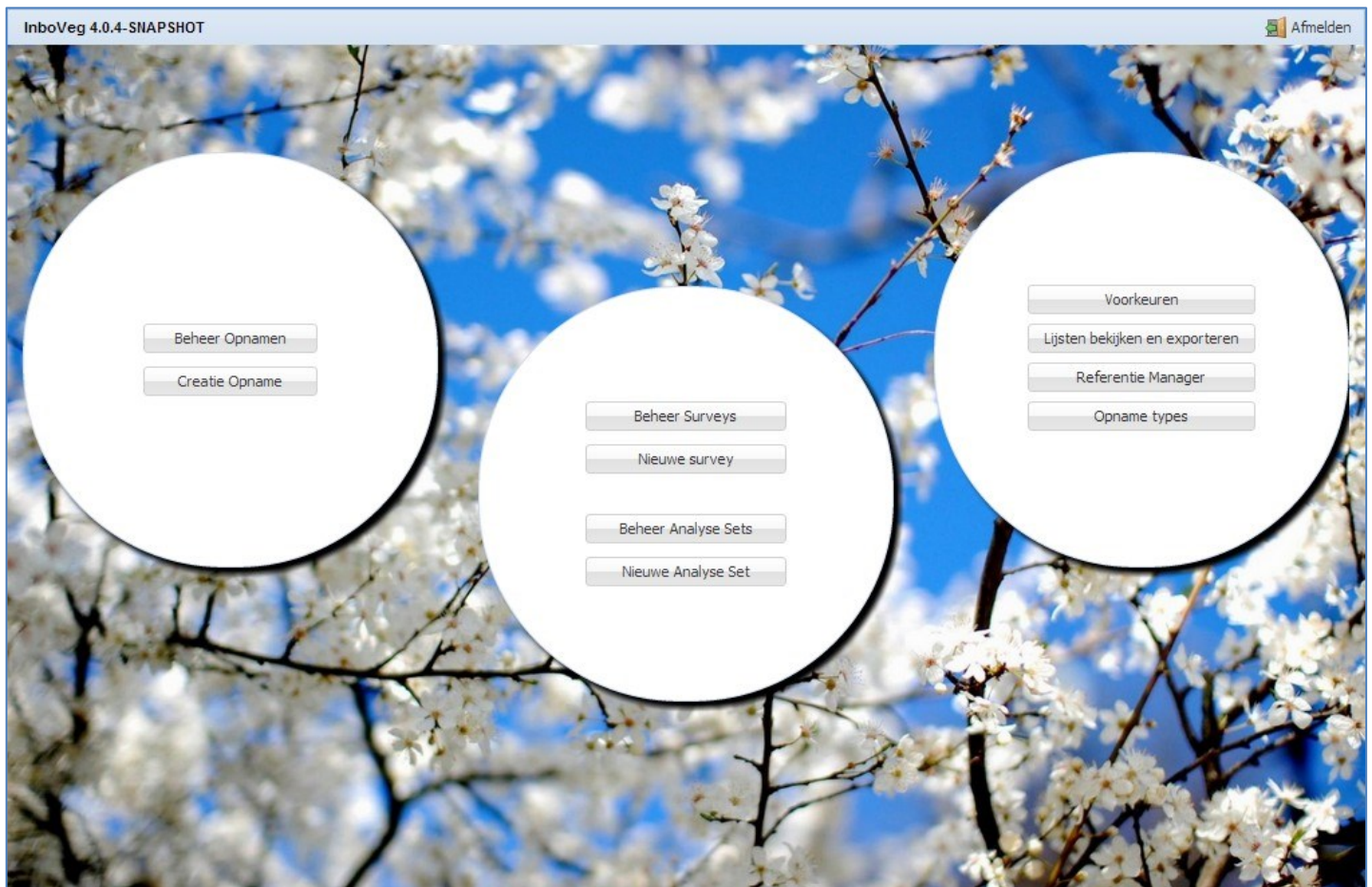
Heeft precies dezelfde mogelijkheden als de versie in productie. Kan gebruikt worden om te oefenen of om zaken uit te proberen; de gegevens zijn niet bedoeld voor echt onderzoek.

Adres om NIEUWE ONTWIKKELINGEN te TESTEN: <http://ontwikkeldata.inbo.be:/inboveg/>

Versie waar nieuwe mogelijkheden ontwikkeld en getest worden.

Verwacht niet dat alles hier steeds vlekkeloos werkt.

INBOVEG is ontwikkeld voor het opslaan van vegetatie-opnames waarbij de betrouwbaarheid van de gegevens wordt gegarandeerd. Gegevens worden bewaard zoals ze werden genoteerd en worden onder geen beding later gewijzigd. Ook referenties aangaande bronnen, doel en kwaliteit van de gegevens wordt opgeslagen. Om de gebruiker hierbij te helpen is er ook een serie suggesties ontwikkeld omtrent de beste manier van werken om dit te bereiken. Alle suggesties zijn samengebracht in een apart document: het **InboVeg Handboek voor Projectleiders**.

Leeswijzer

INBOVEG werkt met verschillende heel specifieke begrippen en de gebruikte woorden betekenen niet noodzakelijk steeds hetzelfde als in de gewone omgangstaal. Voor het goede begrip van de handleiding en om spraakverwar- ring te vermijden tijdens uitleg en discussies is het absoluut nodig dat iedereen dezelfde betekenis hecht aan de gebruik- te termen. De belangrijke termen zijn uitgelegd in de **INBOVEG Woordenlijst** (apart document).

INBOVEG bevat enorm veel mogelijkheden en alleen al de opsomming van alles wat kan, maakt dat deze hand- leiding voor de gebruiker afschrikwekkend lang geworden is. Om dit effect enigszins te temperen is de uitleg in de hoofdtekst beperkt gehouden en zijn voorbeelden en achtergronden en tips in een apart onderdeel samengebracht. De lezer wordt op het bestaan van nadere uitleg gewezen door het symbool in de linker marge.

Wie alleen opnames moet ingeven kan volstaan met slechts enkele bladzijden:

- ☺ Aanmelden: wat mag en, vooral, wat doe je best niet.
- ☺ Voorkeuren instellen - Programma: hoe je het gedrag naar je hand zet.
- ☺ De opname: Opnames maken en bewerken.

Zaken die specifiek van belang zijn voor een bepaald type gebruiker (bv onderzoeksleider, administrator) zijn behandeld in aparte documenten.

Inhoudstafel

LEESWIJZER	2
INHOUDSTAFEL	3
AANMELDEN	5
HERSTELINFORMATIE	5
VOORKEUREN INSTELLEN	6
PROGRAMMA	6
KEUZELIJSTEN.....	8
MIJN TAXA	9
RUGZAK.....	9
DE OPNAME	11
ZOEKEN VAN OPNAMES	11
<i>De topregel</i>	11
<i>Het rechterluik</i>	11
<i>Het linkerluik</i>	13
Opnamedetails	13
Zoeken.....	13
Sorteer.....	13
Eenvoudig zoeken	14
Uitgebreid zoeken	14
SOORTEN OPNAMES	15
EEN NIEUWE OPNAME MAKEN	15
<i>Inleiding</i>	16
<i>Commando's</i>	16
<i>Tabblad Algemeen</i>	17
<i>Tabblad Plaatsbeschrijving</i>	18
<i>Tabblad Habitat</i>	19
<i>Tabblad Taxa</i>	20
<i>Tabblad Commentaren</i>	23
<i>Tabblad Kwaliteitsmerk</i>	24
<i>Tabblad Info</i>	25
<i>Tabblad Structuur</i>	25
OPSLAAN VAN EEN OPNAME	26
BEKIJKEN EN BEWERKEN VAN EEN BESTAANDE OPNAME	27
<i>Oproepen van opnames</i>	27
<i>Toevoegen van sub opnames</i>	27
<i>Verwijderen van opnamen</i>	27
<i>PDF van een opname</i>	28
<i>Opnames kiezen voor verder onderzoek</i>	28
<i>Opname controleren en foutvrij verklaren</i>	29
DE WERKSET	30
ANALYSESET	31
KENMERKEN VAN EEN ANALYSESET	31
<i>Algemeen</i>	32
<i>Addenda</i>	33
<i>Opnames</i>	33
RECORDINGS IN EEN ANALYSESET	33
<i>Toevoegen</i>	33
<i>Ontkoppelen</i>	34
EMBARGO BIJ DE ANALYSESET.....	34
SURVEY	35
ALGEMEEN	35
SURVEY - KEUZELIJSTEN.....	36
ADDENDA.....	37
OPNAMES	37
INTERPRETATIES.....	38

INTERPRETATIES VIA DE WERK SET	38
INTERPRETATIES VIA DE RECORDING	39
HISTORIEK VAN INTERPRETATIES.....	40
EXPORT	41
PDF.....	41
CORNELL CONDENSED	42
SOORTENLIJST	47
SPREADSHEET TABEL	48
REFERENTIE MANAGER	51
LIJSTEN BEKIJKEN EN EXPORTEREN	52
VOOR DE EXPERT	53
WAAROM HET SYMBOOL 	53
VERSCHILLENDE SOORTEN GEBRUIKERS.....	53
HERSTELINFORMATIE: HOE HET WERKT.....	53
VOORKEUREN: SJABLONEN EN NUMMERING.....	54
VOORKEUREN: SORTEEER LIJSTEN VOLGENS CODE	54
ZOEKEN NAAR TAXA.....	55
COÖRDINATEN	57
LIJSTEN VOOR INTERPRETATIES.....	58
TAALKEUZE BIJ TAXA	58
VOORKEUREN: INDIVIDUELE KEUZELIJSTEN VOOR RECORDINGS	59
ZOEKSCHERM: WERKING VAN HET «VALIDEER»-COMMANDO	60
ZOEKEN: GEVORDERDE MOGELIJKHEDEN.....	60
OPNAME: ELEMENTCODES	64
OPNAMETYPES.....	65
EEN NIEUWE OPNAME MAKEN	65
PLAATS- EN GEBRUIKSQUALIFIERS	66
EUROPESE EN LOKALE CLASSIFICATIES.....	66
VOGELPERSPECTIEF EN CONTROLE VAN TOTALE BEDEKKING	67
INGAVE VAN EEN TAXON: EXTRA DETERMINATIEKENMERKEN	67
REFERENTIE BIJ EEN OPNAME	68
BEWAREN VAN EEN OPNAME.....	69
VERWIJDEREN VAN EEN OPNAME: SPELREGELS	69
DE VALIDATOR EN ZIJN LOGICA	70
INTERPRETATIES EN DE TAXONLIJSTEN	71
RUGZAKJES EN TAXA	72
RECHTEN VAN DE CREATOR.....	72
VRIJE VARIABELEN.....	72
EMBARGO: WAT EN HOE	73
OPNAMES ONDER EMBARGO BEKIJKEN	74
ERFELIJKHEID BIJ DE ANALYSESET	77

Aanmelden

Een gebruiker die alle opnames wil zien, of die bewerkingen wil doen, moet vooraf een code aanvragen om zich aan te melden. De toegangscode bestaat uit de combinatie van een gebruikersnaam en wachtwoord.

De rode (golvende) rand rond een invoerveld geeft aan dat dit veld verplicht moet ingevuld worden. Wanneer men de aanwijzer een langere tijd stil houdt boven het veld, verschijnt extra uitleg. Dezelfde werkwijze wordt overal gebruikt binnen INBOVEG.

Wanneer Gebruikersnaam en Wachtwoord zijn ingevuld, wordt de knop **Aanmelden** actief.

2

Na het aanmelden controleert het programma eerst of er herstelinformatie aanwezig is (zie verder). Indien wel, dan krijgt men de kans om de informatie te recupereren en de herstelde opname af te werken en te bewaren. Als er geen herstelinformatie is, verschijnt direct het hoofdmenu (INBOVEG Dashboard).

Gebruikers die zich voor **de eerste keer** aanmelden, kunnen best een aantal **voorkeuren instellen**. Zie verder.

Let op: Nooit meer dan één keer aanloggen met dezelfde naam. Zelfs niet van op verschillende werkposten. Niet doen! Dit is een beperking van het web. Wie de regel overtreedt, krijgt te maken met interferentie tussen de verschillende werksessies en met onvoorspelbaar gedrag bij het bewerken van opnames.

Op éénzelfde werkstation nooit twee keer inloggen vanuit verschillende tabs van dezelfde browser (ook niet via twee verschillende vensters van dezelfde browser). Gebruik twee *verschillende browsers* (Internet Explorer en Firefox bv) en meld aan onder twee *verschillende namen*.

Het is steeds een goed idee om zich ook **expliciet af te melden van het systeem**. Dus niet de browser sluiten, of naar een andere site surfen, maar eerst naar het hoofdmenu terugkeren en **Afmelden** klikken.

Herstelinformatie

Het ingeven van een vegetatie opname kan lang duren, zelfs als het een 'papieren' registratie is. Soms moeten soorten nog opgezocht worden, moet verduidelijking gevraagd worden, soms wordt men ook onderbroken. Daarnaast kan men ook per ongeluk het ingavevenster sluiten; of de server kan overbelast zijn, of er kan een onderbreking zijn van de lijn, of de batterij van de veldcomputer loopt leeg, enz. enz. Om te vermijden dat iemand in zo'n geval al zijn werk kwijt raakt, houdt het programma herstelinformatie bij.

- Herstelinformatie wordt op de server bewaard, niet afhankelijk van de plaats waar, of het toestel waarmee, de gebruiker zich aanmeldt. Dus wie op het terrein bezig was met een veldcomputer en daar te maken krijgt met een lege batterij, zal de herstelinformatie van de opname ter beschikking krijgen, zelfs bij het aanmelden vanaf een PC op kantoor.
- **Herstelinformatie wordt bewaard per gebruikersnaam, niet per aanmelding!**
Wie zich terzelfdertijd twee of meer keren aanmeldt en dan opnames bewerkt, zal te maken krijgen met interferentie tussen de verschillende werksessies en onvoorspelbaar gedrag.
- **Herstel werkt alleen voor opnames.** Niet voor Voorkeuren, *Analysesets* of *Surveys* (zie woordenlijst).

3

- **Om precies te weten hoe het werkt: ga naar 3**

Voorkeuren instellen

Met de Voorkeuren¹ kan de gebruiker verschillende delen van de INBOVEG werkomgeving naar zijn hand zetten. Voorkeuren blijven bewaard, zelfs na het afmelden, en volgen de gebruiker overal waar deze zich aanmeldt.

Er zijn verschillende soorten instellingen.

- Programma:** passen het gedrag van het programma aan aan de wensen van de gebruiker.
- Keuzelijsten:** het vast leggen welke lijsten gebruikt worden voor welke soort opname.
- Mijn Taxa:** het beheer van taxa die eigen zijn aan die gebruiker.
- Rugzak:** lijst van taxa die men vaak tesamen gebruikt.

a) Programma

Voorkeuren die het gedrag van het programma aanpassen, zijn vrij in te stellen door de gebruiker en volgen deze overal waar die zich aan meldt. Sommige van die voorkeuren zullen echter wel of niet actief zijn afhankelijk van de situatie, het soort opname waaraan gewerkt wordt, of de instelling van andere voorkeuren.

Vraag bevestiging bij wissen: Indien aangevinkt wordt telkens men een item (bv een taxon uit de opname, een managementgegeven, een koppeling met een opname) verwijdert, eerst om bevestiging gevraagd.

Automatische creatie referentiecode:

Elke opname kan een referentie krijgen van de gebruiker. Het is deze referentie die de gebruiker zal toelaten om de opname terug te vinden. De gebruiker kan de referentie vrij kiezen; het ligt aan de gebruiker om ze zinnig te maken (op Survey- of afdelingsniveau misschien).

Met deze optie aangevinkt zal het programma voor elke nieuwe opname zelf een referentie maken op basis van de velden 'Volgend nummer' en 'Sjabloon', die dan beide geldig moeten ingevuld zijn.

¹ Het gaat hier uitdrukkelijk over instellingen van de toepassing. Instellingen van de browser kunnen invloed hebben op het programma (de taal bijv.), maar lopen niet mee want ze zijn verbonden met die specifieke combinatie van machine en browser.

De gebruiker kan de berekende referentie die automatisch ingevuld werd, nog steeds wijzigen.²

Sjabloon: Het is mogelijk om referenties die niet volledig numeriek zijn, toch automatisch te nummeren door gebruik te maken van een sjabloon (bv. BWK\$3lv levert BWK005lv, BWK006lv, etc.).

- Het sjabloon wordt alleen toegepast als *Automatische creatie referentiecode* aangevinkt is.
- Het sjabloon moet een \$-teken bevatten.

De plaats van de '\$' in het sjabloon geeft aan waar het volgnummer zal beginnen.

- Een cijfer na de '\$' geeft aan hoeveel posities het volgnummer moet innemen. Indien nodig worden er vooraan een aantal nullen geplaatst. Indien er geen aantal gegeven is wordt het volgnummer geplaatst met de lengte die nodig is om dat getal weer te geven (dus BWK9lv, BWK10lv). Dat is ook zo als het masker te klein is.

Volgend nummer: geeft aan welk getal zal gebruikt worden bij de constructie van de referentie van de volgende nieuwe opname. Het 'volgend nummer' wordt pas, en alleen maar dan, met één verhoogd (7 wordt 8) wanneer een nieuwe opname voor de *eerste* keer bewaard wordt.

Werkt alleen als *Automatische creatie referentiecode* aangevinkt en het *Sjabloon voor referentie* ingevuld is.

Automatische creatie element code: Sommige methodieken delen een opname op in verschillende elementen die elk hun eigen referentie krijgen (bv BioHab, of een transect). Op het terrein kan het handig zijn dat het programma zelf de nummering van de elementen bij houdt. Het kan daarentegen net vervelend zijn als dat gebeurt wanneer men eerder geregistreerde formulieren in geeft.

De gebruiker kan een automatisch gemaakte elementcode nadien nog wijzigen zonder dat dit invloed heeft op de automatische tellers.

Alfabetisch/Numeriek: Elementen (Area, Line, Point) in de BioHab/Ebone methodiek worden genummerd A-Z, AA-AZ, BA-BZ, ZA-ZZ en dat met dezelfde nummering per type element (m.a.w. de eerste Area krijgt de code A, de eerste Line ook, etc.). Dit kan verwarring geven en daarom laten we toe om een gemengde code te gebruiken samengesteld uit een letter die het type aangeeft met een volgnummer (vanaf 0 of 1 naar keuze) (vb. A1, L1).

Noteer dat de letters I, O en X niet gebruikt worden.

Element code nummering start bij 0: Het programma houdt tellers bij om Area's, Points en Lines te kunnen nummeren. Normaal start de nummering vanaf 1: dus A1, A2, P1, L1. Met deze voorkeur aangevinkt begint de nummering bij nul: A0, P0, L0, L1. Deze optie werkt niet wanneer de element code nummering *Alfabetisch* gekozen is.

Sorteer lijsten volgens code: Standaard worden keuzelijsten in de volgorde van een sorteercodes getoond. Met dit veld aangevinkt worden de codes alfabetisch gepresenteerd. Bij veel lijsten (bv lagen, lifeforms, habitats) zal de sortering in beide gevallen gelijk zijn, maar niet steeds. Voor bedekking bv. zal een alfabetische sortering van de code niet overeen komen met een sortering volgens de procentuele bedekking. Het is een kwestie van smaak wat men handigst vindt, maar doorgaans komt de standaard best uit.

Gebruik taxon quick code om te zoeken: Door dit vakje aan te vinken geeft men aan dat taxa moeten gezocht worden op basis van hun QuickCode. QuickCode is een erfenis uit TurboVeg en Flora. Het zoekgedrag wordt dan helemaal anders, want er wordt niet meer gezocht in de volledige naam. Het is beter om deze optie niet te gebruiken.

Onthoud vorige:

Plaats: Indien aangevinkt onthoudt het programma wat in dit veld ingevuld was op het moment dat de *laatste nieuwe opname voor het eerst bewaard* werd. Bij het starten van nog een nieuwe opname wordt die waarde dan al direct ingevuld. Het staat de gebruiker vrij om het ingevulde veld achteraf toch nog te wijzigen.

Waarnemer: Indien aangevinkt onthoudt het programma wat in dit veld ingevuld was op het moment dat de laatste nieuwe opname voor het eerst bewaard werd. Bij het starten van een nieuwe opname wordt die waarde dan al direct ingevuld. Het staat de gebruiker vrij om het ingevulde veld achteraf toch nog te wijzigen.

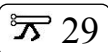
Opname Type: Indien aangevinkt onthoudt het programma wat het type was op het moment dat de laatste nieuwe opname voor het eerst bewaard werd. Bij het starten van een nieuwe opname wordt datzelfde type al direct voorgesteld. De gebruiker kan daar nog van afwijken. Recording type kan afdwongen worden door de *Survey* waarin men werkt. In dat geval wordt met een afwijkende vorige waarde geen rekening gehouden.

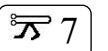
Datum: Indien aangevinkt onthoudt het programma welke datum ingevuld was op het moment dat de laatste nieuwe opname voor het eerst bewaard werd. Bij het starten van een nieuwe opname wordt die waarde dan al direct ingevuld. Het staat de gebruiker vrij om het ingevulde veld achteraf toch nog te wijzigen. De *Survey* kan sturen welke datums er aanvaard worden.

Op het moment dat men een opname bewaart, zal de validator steeds na gaan of de overgenomen waarden wel geldig zijn op dat moment.

Survey: INBOVEG laat toe om recordings te groeperen in verzamelingen *Survey's* en *Analyse sets*. (zie de **woordenlijst**) *Survey's* zijn de campagnes binnen welk kader de gegevens verzameld werden (bv PINK, BIM, MONBEL). Via een *Survey* kan de leider van een onderzoek een bepaald *Recordingtype* en bepaalde keuzelijsten (*Resource Set*) afdwingen. Omdat dit zo belangrijk is voor de betrouwbaarheid van de gegevens, wordt een opname aan een *Survey* toegewezen op het moment van de creatie. Achteraf kan dit gegeven niet meer veranderd worden. De gebruiker moet de *survey* waaronder hij werkt hier ingeven.

² Een korte referentie (maximum 8 karakters) of een langere met de eerste 8 karakters uniek, maakt het gemakkelijker om opnames te kunnen onderscheiden in een Cornell Condensed Export file.

 29 Alleen Survey's die niet gesloten zijn, en waar de gebruiker op dat moment toegang tot heeft (zie embargo), kunnen gekozen worden.

 7 **Coördinatensysteem:** Geeft aan hoe men de Lengte-/breedtegraad velden bij de opname wil invullen. Er zijn verschillende mogelijkheden en afhankelijk van de keuze kunnen sommige ingaven geweigerd worden. Zo zal men geen Lambert 1972 mogen gebruiken voor plaatsen in Oostenrijk.

- GPS Coördinaten: WGS84, bv 04.2630411 (LON) / 51.1592057 (LAT)
- GPS Coördinaten (minuten en seconden): 4 15 47 / 51 9 33
- GPS Coördinaten (decimale minuten): 4 15.782 / 51 9.552
- Lambert 1972 (in meters): 205469.89 / 142604.07
- Lambert 2008 (in meters): 705472.436 / 642611.248

Fenologie default waarde: Bij het invoeren van een taxon moet men steeds een fenologiecode ingeven (volgroeid, jong, gebrand, ...). Dit zal voor de meeste planten gelijk zijn. Om te vermijden dat men toch telkens een waarde moet invullen, kan men hier een code geven die automatisch ingevuld wordt als men dat zelf niet doet. Op het moment dat men een opname bewaart moet de code die men kiest voorkomen in de lijst met toegelaten waarden uit *Futon*.

 6

Taxon zoeken:

Aantal karakters genus (of eerste deel van de naam)

Aantal karakters species (of tweede deel van de naam)

Bij het ingeven of wijzigen van een taxon bepaalt 'aantal' hoeveel karakters het zoekveld moet bevatten vooraleer er automatisch een lijst verschijnt. Indien het eerste veld een 0 (cijfer nul) is dan wordt er niet automatisch een lijst getoond. Er moet dan op 'Enter' gedrukt worden om de lijst te krijgen.

De gebruiker kan altijd een opzoeking afdwingen door op enter te drukken, zelfs al is het minimum aantal karakters voor de automaat nog niet bereikt (let op: er moet ten minste één karakter ingevuld zijn).

 9

Taal: Standaardwaarde 'Wetenschappelijk'. Wijk hier slechts met uiterst goede redenen van af. In het Nederlands is er niet steeds een verschil tussen een Genus en een Soort (*Achillea* en *Achillea millefolium* heten beide Duizendblad). In het Nederlands gecodeerde opnames kunnen waardeloos zijn doordat men achteraf niet meer weet of het om een groep, dan wel een specifieke soort gaat. De gebruikte lijst moet de gekozen taal ondersteunen!

 8

Interpretatie lijsten:

Taxa lijst: De lijst die men gebruikt om nieuwe interpretaties toe te voegen.

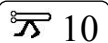
Fenologie lijst: De lijst met fenologiecodes die men gebruikt om nieuwe interpretaties toe te voegen.

Line Feed type: Is belangrijk voor de export van bestanden voor verdere analyse (Cornell Condensed, CSV). Deze instelling bepaalt hoe een regel afgesloten wordt. De beste keuze hangt af van uw computer en van het programma dat de verdere verwerking zal doen. Wie op PC werkt zal doorgaans Carriage Return/Line Feed kiezen. Voor Mac en Unix gebruikers zal Line Feed aangewezen zijn.

Verander van achtergrondbeeld: Wie wil kan een andere achtergrond kiezen voor het hoofdmenu. Wie dat wil, kan ook zonder achtergrond werken..

Embargo token ring: Een sleutelring om Survey's onder embargo zichtbaar te maken. Let op: het volstaat niet dat een sleutel aan de ring hangt om een Survey te openen. De sleutel moet elders geactiveerd worden. De ring dient alleen om dat activeren gemakkelijker te maken.

b) Keuzelijsten

 10

Keuzelijsten bepalen welke waarden er voor elk veld ter beschikking zullen zijn tijdens de ingave van een opname van een bepaald type. Het is hier dat bv een Tansley schaal aangeduid wordt om de bedekking te noteren. Als er aan een zeker veld (bv Sitequalifier) geen lijst gekoppeld is, kunnen er voor dat veld geen gegevens ingevoerd worden³.

De aangewezen werkwijze (zie Handboek voor Projectleiders) is dat de onderzoeksleider een recordingtype met de te gebruiken lijsten vastlegt voor de *Survey*. Een opnemer hoeft dan zelf geen lijsten te configureren; ze komen automatisch mee met de keuze van de Survey. Een zeldzame keer kan het voorkomen dat de Survey geen eisen oplegt (bv opnames gesprokkeld bij een plantenwerkgroep). In zo'n geval kan de opnemer zijn eigen lijsten vastleggen.

³ Tenzij het recordingtype zegt dat het een vrij in te vullen veld is.

c) Mijn taxa

Het kan voorkomen dat men een soort niet herkent, of dat men een soort vindt die niet in de taxonlijst aanwezig is (een adventief bv). Dezelfde soort kan daarenboven ook nog opduiken in andere recordings gemaakt in dezelfde omgeving.

De opnemer zou kunnen opteren om een andere bestaande soort op te geven met de intentie om die later te vervangen met de juiste naam. Dat is gevaarlijk want men kan domweg de correctie vergeten. En het risico bestaat dat iemand het gegeven al gezien heeft, of in een analyse opnam. In beide gevallen zal het foute gegeven een eigen leven gaan leiden.

Om zo'n ontsparing te vermijden gebruikt men beter een **eigen taxon**. De naam mag vrij gekozen worden en kan extra informatie bevatten die later nuttig kan zijn (bv 'Myosotis in zakje 36'). Alhoewel de naam één of meer van de tekens uit de lijst «() . ; [] ? ! : » mag bevatten, is het niet toegestaan om een naam te maken die *uitsluitend* uit die tekens bestaat.

Een eigen taxon kan gebruikt worden als elk ander, hetgeen handig is wanneer dezelfde soort opnieuw gevonden wordt. Eigen taxa worden door het systeem herkend. Er is geen risico dat onbedoelde identificaties onzichtbaar in het systeem sluipen.

- **Toevoegen** maakt een nieuw taxon zonder omschrijving. Vul een tekst in die het taxon karakteriseert. Vanaf nu kan het taxon gebruikt worden in elke opname.
- Eigen Taxa kunnen weer verwijderd worden met het vuilnisbakje. Dat is op elk moment mogelijk en heeft geen invloed op bestaande recordings die naar dat taxon verwijzen.

Een gebruiker mag ten hoogste 20 eigen taxa in de lijst hebben. Dit aantal is met opzet beperkt om te vermijden dat te veel opnames vervuild geraken met taxa die niet uit de standaardlijsten komen. Eigen taxa zijn bedoeld als noodoplossing. Wie graag met een beperkte lijst werkt heeft daarvoor de *Rugzakjes* ter beschikking.

d) Rugzak

In een rugzakje kan men een aantal plantensoorten verzamelen die men vaak gebruikt. Dat kan bijvoorbeeld zijn omdat men een bepaalde streek moet af lopen en alleen voor een vast aantal soorten waarnemingen moet noteren. Het kan ook zijn dat in het gebied waar men werkt maar een beperkt aantal taxa voor komt. Het is dan efficiënter om die in een rugzakje te stoppen. Men vermijdt zo om ze telkens uit de lange lijst te moeten opvragen.

Elke gebruiker mag verschillende rugzakjes maken. De naam moet uniek zijn voor die eigenaar. Men mag wel een naam gebruiken die een andere persoon ook al gebruikt heeft.

Rugzakjes maken en wissen

- **Toevoegen** Maakt een nieuw rugzakje. Er verschijnt een apart invulschermpje.
 - 1) Geef het rugzakje een nieuwe naam (maximum 50 karakters)
 - 2) Kies een lijst voor de soorten en de fenologiecodes
(**Let op:** de taal volgt de voorkeur 'Taxon zoeken: taal' van het programma tab-blad)
 - 3) Bevestig. Het rugzakje wordt in de databank bewaard.
Je hebt nu een rugzakje zonder inhoud.
- **Verwijderen** Selecteer een rugzakje uit de lijst. Klik Verwijderen.
Het rugzakje met zijn volledige inhoud wordt verwijderd.

Na creatie is het niet meer mogelijk om de kenmerken van een rugzakje te veranderen: naam, lijsten en taal liggen definitief vast. Wanneer één ervan fout is, moet men het rugzakje verwijderen en een nieuw maken.

Het wissen van een rugzakje, of het veranderen van de inhoud ervan heeft geen invloed op de recordings die eerder gebruik gemaakt hebben van de inhoud van dat zakje. Het rugzakje is immers slechts een hulpmiddel tijdens de registratie van een opname.

Bewerk de inhoud van een rugzakje

Taxon	Fenologie	Toevoegen
Thalictrum minus L.	-	
Thalictrum minus subsp. dunense (Dum.) Rouy et Fouc.		
Thalictrum minus subsp. majus (Crantz) Hook. f.		
Thalictrum minus subsp. minus		
Thalictrum minus subsp. pratense (F.W. Schultz) Hand		
Viola hirta L.		
Viola hirta L.	-	
Erica cinerea L.	Fr	
Viola hirta L.	K	
Erica cinerea L.	Kn	

- Kies een rugzakje uit de lijst: alleen rugzakjes die de ingestelde taxontaal volgen, worden getoond!
- Zoek een soort in het Taxon veld. De voorkeuren voor het zoeken van taxa gelden.
- Kies een taxon, wijzig indien nodig de fenologiecode en klik op Toevoegen.
De combinatie taxon + fenologiecode mag niet dubbel voorkomen in het rugzakje.
- Bewaar de wijzigingen: de veranderingen worden bestendig in de databank.

Toevoegen Plaats de combinatie van taxon + fenologiecode in het rugzakje.

Het taxon wordt uit het rugzakje verwijderd.

Noteer dat dit pas definitief is nadat de wijzigingen bewaard werden.

De commandotoetsen onderaan:

Bewaar wijzigingen: de veranderingen in de inhoud van het rugzakje worden bewaard. De toets wordt pas actief als er veranderingen te bewaren zijn.

Annuleren: de vroegere situatie op het scherm wordt hersteld.

De toets is niet actief als het scherm de situatie weergeeft die in de databank bewaard is (na een 'Bewaar').

Men kan ook annuleren door het invoerscherm te verlaten. In dat geval zal het programma bevestiging vragen.

De opname

Zoeken van Opnames

Men bereikt het zoekvenster vanuit het dashboard door te kiezen voor *Beheer Opnamen*.

Het zoekvenster is een toegangspoort tot een enorm aantal mogelijkheden in INBOVEG. Het verdient bijgevolg wel wat extra uitleg omtrent de verschillende panelen ervan en de talrijke icoontjes en hun betekenis.

De topregel:

29

Embargo: Hier geeft men sleutels in om opnames onder embargo tijdelijk zichtbaar te maken.

Wordt gebruikt om terug te keren naar het hoofdmenu waar men zich kan afmelden.

Laat toe om te bepalen of er rond het scherm nog een rand van de achtergrond zichtbaar is. Opeenvolgend klikken doet de rand verschijnen of weer weg gaan. De browser onthoudt de instelling voor het volgende bezoek aan INBOVEG⁴. De meest geschikte instelling is afhankelijk van het scherm en daarom loopt de keuze niet mee met de gebruiker (hetgeen de gebruikersvoorkeuren wel doen): ze moet voor elke browser apart gekozen worden.

Het rechterluik

Bevat het zoekresultaat met verschillende symbolen die iets vertellen over de getoonde recordings en bevat bovenaan en onderaan de knoppen om iets met de recordings in de lijst te doen.

De knoppen bovenaan

Toevoegen aan Werkset brengt ofwel

- 1) alle recordings *op deze pagina* naar de werkset;
- 2) alle recordings *in het gehele zoekresultaat* naar de werkset.

⁴ Afhankelijk van uw privacy en cookie instellingen.

Individuele recordings kunnen via het icoontje in de kolom rechts ('Voeg toe aan Werkset') overgebracht worden. Recordings die al in de werkset aanwezig zijn, worden niet nog eens extra overgebracht. Dubbels kunnen niet voorkomen en opnames die in de werkset zitten, verliezen hun individueel icoontje. Het aantal recordings in de werkset wordt getoond.

11

Valideer staat voor drie functies

- 1) Valideer opnames: Elke opname *in de pagina* wordt gecontroleerd om te weten of ze voldoet aan alle vereisten (de *Feature Set*) van het *Recordingtype*.
- 2) Valideer opnames met lijst checks: Hetzelfde met een extra controle om te weten of de ingevulde waarden voorkomen in de lijsten (de *Resourceset*) van de opname.
- 3) Valideer opnames voor opnametype: Controleert tegenover de kenmerken van een ander type. De validator toont zijn conclusies in de kolom 'Geldig'.

De knoppen onderaan

Bekijk Werkset: zie de sectie over **De Werkset**

De kolommen

Werk nodig	CvS	Plaats	Waarnemer	Datum	Referentie	Geldig		Voeg toe aan Werkset
		Kalkense Meersen	wim mertens	10-06-2008	96			
		Kalkense Meersen	wim mertens	10-06-2008	95			
		Kalkense Meersen	wim mertens	10-06-2008	94			

Het programma presenteert standaard 8 kolommen uit de 9 mogelijke. De overblijvende kolom bevat de wereldwijd unieke identificatiecode van de opname (GIVID). Die code zal men slechts uitzonderlijk nodig hebben, bv. bij het uitwisselen van recordings tussen verschillende systemen.

De gebruiker kan de breedte van de kolommen aanpassen. De kolommen met informatie over de opnames kan men verbergen; de commando kolommen blijven altijd zichtbaar.

Werk nodig:

Geeft aan dat dit een opname is waar het *Werk Nodig* vak is aangevinkt.

CvS: staat voor *Checked vs Source*

De opname is door de kwaliteitscontrole correct (vrij van tyfouten, gelijk aan de bron, etc.) bevonden.

Plaats: Plaats van de opname

Waarnemer: Waarnemer van de opname

Datum: Opnamedatum. Kan ook een maand, seizoen, of jaar zijn.

Referentie: Referentie door de gebruiker toegekend

Geldig: De validator geeft hier rapport van zijn onderzoek (zie *De Validator en zijn logica*)

De opname is goed bevonden.

Er is iets mis met de opname. Klik om te zien wat de opname deed afkeuren. Let op: de validator signaleert niet het gebruik van een eigen taxon. Via de zoekfuncties kan men dergelijke opnames echter steeds terugvinden.

zonder titel: bevat de mogelijke commando's

Open een opname om te bekijken; afhankelijk van de situatie kan men gegevens veranderen.

Merk een opname als Checked vs Source

Voeg toe aan Werkset:

Brengt de opname op deze regel in de werkset. Recordings die al in de werkset aanwezig zijn, worden niet nog eens extra overgebracht: dubbels kunnen niet voorkomen. Opnames die in de werkset zitten, verliezen hun icoontje.

Door te klikken op de titelrij kan men het overzicht sorteren volgens de inhoud van de betrokken kolom. Maar let op: de sortering werkt alleen voor de pagina die getoond wordt. Om het overzicht als geheel over alle pagina's heen te sorteren moet men **Sorteer op** uit het linker luik gebruiken.

Het linkerluik

Het linkerluik van het zoekscherm bevat twee tab-bladen. Het blad **Zoeken** dient om alle mogelijke zoekcriteria in te geven en het blad **Opnamedetails** laat toe om snel enkele details te zien van recordings in de zoeklijst.

De breedte van het luik kan gewijzigd worden door te slepen met de rechtse rand. Het dubbele pijltje rechts boven dient om het luik als geheel te sluiten mocht men meer plaats willen voor de lijst.

Opnamedetails

Op dit scherm worden identificatie- en nog enkele andere gegevens getoond van de recording die in het rechter luik geselecteerd is. Dit kan helpen om uit een selectie sneller te weten welke opname men precies wil.

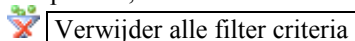
Zoeken

INBOVEG voorziet in verschillende instrumenten om recordings met bepaalde kenmerken te zoeken, te groeperen en als collectie te bewaren om verder te analyseren. De eerste stap in dit proces zal doorgaans zijn om opnames met de gewenste kenmerken uit de databank te selecteren. Dat gebeurt door het instellen van zoekcriteria.

Een aantal vaak voorkomende selectievelden zijn al vooraf gegeven en kunnen direct ingevuld worden. De gebruiker kan via *Uitgebreid Zoeken* echter zo goed als elk ander gegeven van een opname instellen als selectieparameter: bv geef mij alle recordings in een bepaald type Ecotoop, die vroeger begraasd, maar nu verwaarloosd zijn en waar zowel Madeliefje als Gagel in voor komen.

Zoekinstellingen blijven per gebruiker bewaard over sessies heen en onafhankelijk van het systeem dat toegang verleent.

Criteria moeten expliciet gewist worden. Dat kan één per één, ofwel allemaal ineens met de knop

Algemene regels:

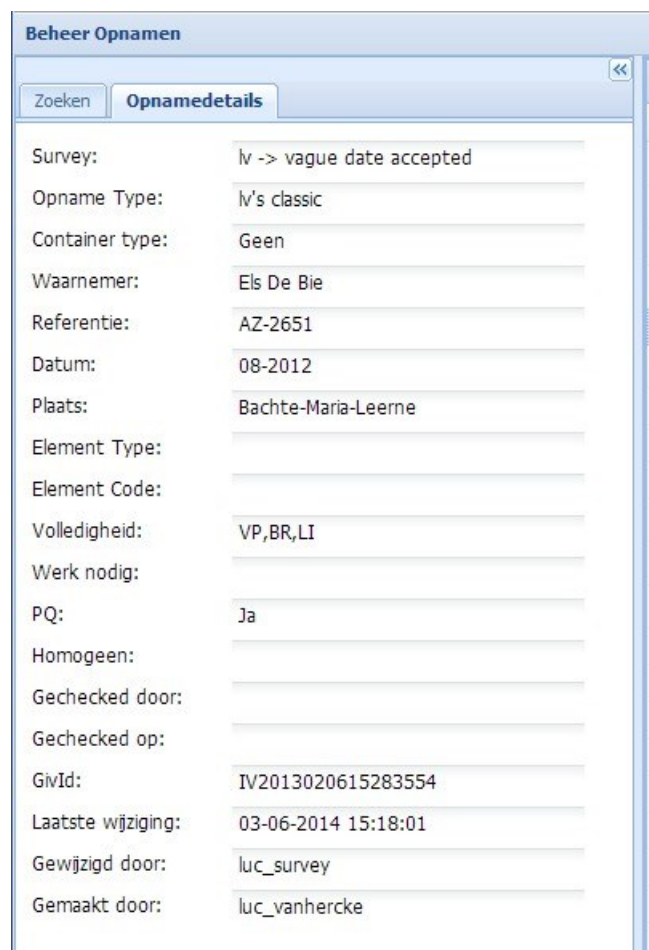
- ☒ Het resultaat bevat alleen recordings die aan *alle ingestelde criteria terzelfdertijd voldoen*.
- ☒ De waarde die men invult wordt standaard begrepen als 'Begint met'; dus equivalent met 'waarde' + '*'.
- ☒ Eenvoudige reguliere expressies zijn mogelijk. Gebruik hiervoor: '[', ']', '_', '\$', '*', of '%'
- ☒ Opnames onder embargo worden alleen getoond als de juiste sleutel geactiveerd is.

Sorteer

Bepaalt de volgorde van de zoekresultaten.

Een interessante instelling om een goed overzicht te krijgen op veranderingen in de databank is instellen volgens «Laatste bewerking» en van «Hoog naar Laag». Men krijgt zo de meest recent gewijzigde en laatst toegevoegde recordings bovenaan in het overzicht.

Het klikken op de kolomkoppen heeft geen invloed op de globale volgorde waaronder de gegevens uit de databank gehaald worden. Het bepaalt alleen de sortering van de items die op dit moment *in de pagina* geladen zijn.

Eenvoudig zoeken

- ☞ Survey: Kies een survey uit de lijst⁵. Het is ook toegelaten om een masker (bv *[fg][am]) in te geven. Tenzij een geldige sleutel actief is, ontbreken survey's onder embargo.
- ☞ Opname type: Kies een type uit de lijst, of geef een masker.
- ☞ Waarnemer: Geef een tekst of masker waarop moet gezocht worden.
- ☞ Referentie: Geef een tekst of masker waarop moet gezocht worden. Houd er rekening mee dat dit een tekstveld is en dat de sortering daardoor steeds alfabetisch is
- ☞ Gemaakt door: Selecteert de opnames op basis van de login-naam van de persoon die ze ingetypt heeft. Met de **Ik** knop wordt de naam ingevuld waarmee U zelf aangemeld bent.
- ☞ Locatie lijst: Kies een lijst uit de *Actiegroep* 'gebieden'. Geeft opnames die voor hun locatiecodes de gekozen lijst gebruikt hebben.
- ☞ Locatie code: Kies een item uit de lijst (als er een lijst gekozen is), of voer een masker in. Als er een lijst ingesteld is, worden alleen recordings genomen waarvan de locatie uit die lijst komt. Zonder lijst wordt alles genomen waarvan de locatie aan het masker voldoet, om het even welke lijst bij de opname gebruikt werd.
- ☞ Exclusief vage datums: Met dit vak aangevinkt bevat het zoekresultaat alleen opnames die een *precieze* datum hebben. Anders worden alle vage datums die mogelijk binnen de criteria vallen ook in de lijst opgenomen.
Voorbeeld: Er is een opname met de vage datum Zomer-2012. Men vraagt de opnames gemaakt op 1 en 2 juli 2012. In het eerste geval zal deze opname niet in het resultaat voor komen; in het tweede geval wel.
- ☞ Opnamedatum: Begin- en einddatum van de periode waarin de opname moet gemaakt zijn. De periode is inclusief de gegeven datums. Beide velden moeten samen leeg zijn, of samen ingevuld.
- ☞ Werk nodig: Selecteert de recordings met 'Werk Nodig' al of niet aangevinkt.
- ☞ Checked vs Source: Laat toe om alleen recordings te selecteren die gemerkt zijn als correct ingegeven, of juist niet.

Merk op dat de criteria van de eenvoudige zoekinstellingen ook getoond worden in de lijst van het uitgebreid zoeken. Op die manier krijgt men een duidelijk overzicht van alle filtercriteria samen.

Uitgebreid zoeken

Naast de velden gepresenteerd bij het eenvoudig zoeken is het ook mogelijk om voor bijna alle andere velden van een opname selecties uit te voeren. Zo kan men bv alle opnames selecteren waar één of meer soorten samen aanwezig zijn met uitzondering van een andere; of alleen opnames nemen die geen deel uit maken van bepaalde analyse sets.

⁵ Dit is de beste manier om snel alle opnames van een bepaalde survey te kennen en te kunnen bewerken. De omweg via het Survey menu is minder handig en beperkter in mogelijkheden. Hetzelfde geldt voor Analysesets.

Soorten opnames

14

Binnen INBOVEG hebben opnames twee belangrijke eigenschappen. Het *containertype* dat bepaalt of de opname andere opnames kan bevatten en het *recordingtype* dat de methodiek vastlegt. Die types bepalen hoe het systeem zich met zo'n opname zal gedragen: wat het zal toelaten, wat het zal eisen en wat het zal weigeren. In de meeste situaties zal de Survey sturen met welke opnames een gewone gebruiker werkt. Die hoeft zich daarover dan geen zorgen te maken.

Een nieuwe opname maken

15

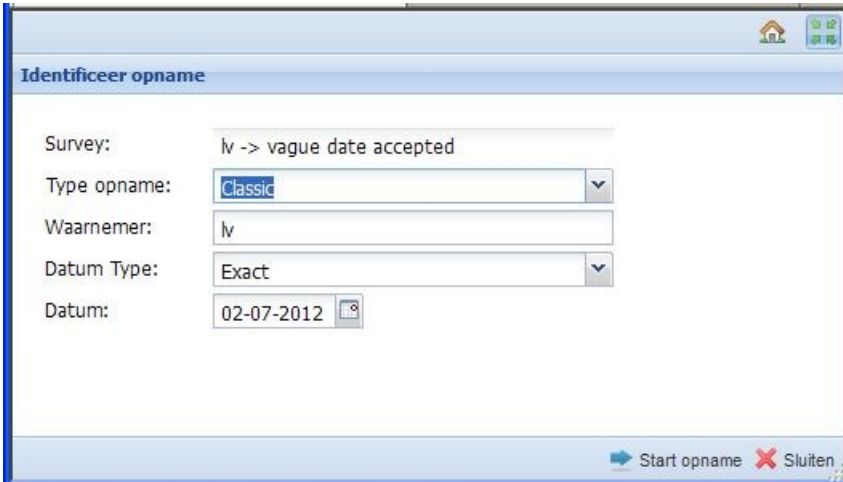
Survey: *Survey* wordt overgenomen uit de voorkeuren van de gebruiker en kan hier niet gewijzigd worden.

Type opname: Moet ingevuld zijn. Verschillende actoren beïnvloeden dit veld.

Waarnemer: Moet ingevuld zijn. Vrije tekst.

Datum Type: Moet ingevuld zijn. Standaard is een datum 'Exact'.

Datum: Moet ingevuld zijn volgens de regels van het Datum type. Datums in de toekomst kunnen niet.

Start opname : De knop wordt pas actief als alle verplichte velden geldig ingevuld zijn.

Sluiten : Keert terug naar het hoofdmenu zonder een opname te maken.

Beschrijving van de schermen

Inleiding

Het gedrag van de applicatie wordt in grote mate bepaald door de opname die open staat (het type, de survey, de toestand) en door de rechten van de aangemelde gebruiker (gast, onderzoeker, survey manager). De lijsten waaruit kan gekozen worden zijn afhankelijk van de survey, het recording type en de voorkeuren van de gebruiker. Deze handleiding kan dus wel een aantal kenmerken aangeven die geldig zijn voor om het even welk type opname, maar geen zaken specifiek voor een bepaalde situatie.

Elke opname wordt wel getoond in dezelfde structuur van tab-bladen die telkens een aantal verwante kenmerken groeperen. Afhankelijk van het type opname en van de status ervan kunnen sommige tabbladen, of elementen er uit, editeerbaar zijn en in een andere situatie louter informatief.

Omdat het wel eens moeilijk kan zijn om te onthouden welke opname er in beeld staat terwijl men bezig is, wordt de referentie van de opname getoond op de bovenste regel.

Commando's

Opslaan: dient om de opname in de databank te bewaren. Is alleen actief als de opname op het scherm nog niet in de databank bewaard is (een nieuwe of gewijzigde opname).

Het is alleen mogelijk om geldige, volgens de ingestelde regels gebouwde opnames te bewaren. Een opname hoeft niet compleet te zijn, ze moet wél volgens de regels zijn. Het zal bijgevolg lukken om een Biohab opname zonder lagen op te slaan. Het zal niet lukken als er lagen zijn en de bedekking van de lagen meer is dan 100%. Als een opname niet goedgekeurd wordt, verschijnt er een venster waar men alles vindt waar de validator moeite mee heeft. Zie: *De Validator en zijn logica*

26

Editeer: Wanneer men een opname oproept vanuit het zoekscherm, wordt die getoond zonder dat de inhoud kan veranderd worden. Met deze knop geeft men aan dat men de opname wil bewerken.

Sluiten: sluit de opname. Daarna kan men aan een andere beginnen. Mochten er nog veranderingen niet bewaard zijn in de databank, dan zal het programma dat melden en de gebruiker de kans geven om de opname alsnog te bewaren.

Nieuwe opname: Is alleen actief wanneer een *nieuwe* (niet container) opname met succes bewaard is. Dit commando sluit de actieve opname en begint aan een nieuwe binnen dezelfde Survey en van hetzelfde type. Wanneer de open opname een subopname is van een container, zal de nieuwe opname (en alle volgende 'Nieuwe opnamen') ook lid zijn van dezelfde container!

Maak sub opname: Is actief als een bewaarde *containeropname* in beeld staat. De open opname wordt gesloten en een nieuwe opname (geen container) wordt begonnen. Alle 'Nieuwe opnames' die gemaakt worden vanuit de zonet gestarte 'sub opname' zullen lid zijn van dezelfde container.

Toon validatie fouten: Er is een venster met validatiefouten. Klik om het te openen. De fouten zijn gegroepeerd volgens het tab-blad waar ze betrekking op hebben. Een klik op een fout toont direct het veld waar het probleem zit.

PDF: Is zichtbaar als een bewaarde opname in beeld staat.

Er wordt een PDF bestand gemaakt dat men kan bewaren en printen.

Verwijderen: In bepaalde omstandigheden kan een opname gewist worden.

Tabblad Algemeen.

Referentie : lv-0070

Algemeen | Plaatsbeschrijving | Habitat | Taxa | Commentaren | Kwaliteitsmerk | Info | Structuur

Identificatie

GivId: IV2013012214254365

Survey: lv -> vague date accepted

Type opname: Classic-emmer

Waarnemer: lv

Datum Type: Seizoen

Zomer

Datum: 2012

Referentie: lv-0070

Plaats

Plaats: Xhendremael

Element Type: A

Element Code: 45

Lengte/Breedte(cm): 4000 4000

Oppervlakte(ca): 1600

Grid Referentie: e7-32-24

Coördinatensysteem: GPS Coördinaten

Lengte-/breedtegraad: 51.2365 3.54799

Lengte-/breedtegraad 2:

Opslaan | Sluiten | Maak sub-opname | Toon validatie fouten | Verwijderen

GivId: Een unieke identificatiecode (*Global InboVeg ID*) die door het systeem wordt toegekend. Hiermee kan de opname gevolgd worden over verschillende systemen heen. De gebruiker kan dit nummer niet veranderen.

15 **Survey:** Het project waarvoor deze opname gemaakt werd.

Type Opname: Het type opname bepaalt waaraan een geldige opname moet voldoen.

Waarnemer (50 tekens): Vrij tekstveld. Was nodig om een opname te kunnen starten. Kan hier nog gewijzigd worden, maar mag niet blanco zijn (spaties alleen zijn niet geldig).

Datum type: Eén van volgende: Exact (de standaard), Maand, Seizoen, Jaar, Eeuw, Onbekend.

Datum: Datum van de opname. Was nodig om de opname te kunnen starten. Kan nog gewijzigd worden, maar moet ook hier voldoen aan de regels (opgelegd door het systeem, de survey, het datumtype)

Referentie (20 tekens): Moet ingevuld zijn. Vrij te kiezen door de gebruiker.

Plaats (50 tekens): De waarde komt uit een lijst (aanbevolen) of is vrij in te vullen.

13 **Element Type** (1 teken): Element kan een Area, een Line of een Point zijn. Mag leeg blijven. Element Type en Element Code zijn alleen voor sommige soorten opnames belangrijk (bv BioHab).

Element Code (10 tekens): mag leeg blijven.

Net als het Element Type alleen van belang voor specifieke soorten opnames.

Lengte/Breedte (cm): een positief geheel getal voor de maten van het opnamevlak in centimeter. Beide velden mogen leeg blijven, maar als één ervan ingevuld is, moet ook de andere ingevuld zijn.

Oppervlakte (ca): positief geheel getal; de oppervlakte in vierkante meter. Mag leeg zijn.

Voor het programma staan Lengte/Breedte en Oppervlakte los van elkaar. Het is aan de gebruiker om zinnige waarden in te vullen.

Grid Referentie (50 tekens): Mag leeg blijven. Bedoeld om de referentie van een hok in een of ander grid systeem in te vullen (vb UTM, of IFBL hok). Gridreferenties worden best gekozen uit een lijst met toegelaten waarden.

7 **Coördinatensysteem:** Ligt vast en komt uit de voorkeuren van de gebruiker

Lengtegraad en **Breedtegraad:** Legt een punt of hoekpunten van een rechthoek vast. De manier van ingeven en de geldige waarden hangen af van het coördinatensysteem.

Tabblad Plaatsbeschrijving

Referentie : lv-0070

Algemeen **Plaatsbeschrijving** Habitat Taxa Commentaren Kwaliteitsmerk Info Structuur

Site

Abiotiek: 5.3

Plaats Qualifiers

Qualifier toevoegen Aantal qualifiers : 3

Code	Beschrijving	Twijfel		
12.7	Tractor track			
4.2	Temporary running water			
9.4	Swamp woodland			

Gebruiksqualifiers

Qualifier toevoegen Aantal qualifiers : 5

Periode	Qualifier	Specifiek	Twijfel	Afgeleid	Toelichting		
A	1.13			Ja			
A	1.6	7			extensief		
B	1.6	18		Ja	keutels gevonden		
C	1.2				kapotte korven		
E	1.1	peper	Ja		vrije tekst		

Opslaan Sluiten Maak sub opname Verwijderen

Een onbeperkt aantal ingaven die verschillende aspecten kunnen beschrijven van de plaats.

Abiotiek (20 tekens): Afhankelijk van het type opname mag dit veld leeg blijven, moet het ingevuld zijn, of is het zelfs verplicht met een waarde uit een lijst van mogelijkheden.

16 **Plaats Qualifiers:** Onbeperkt aantal codes die de plaats van de opname (en evt element) beschrijven. Ze gelden voor het moment van de opname en kunnen verder niet nader gespecificeerd worden.

- **Code** (20 tekens): Moet ingevuld zijn.
- **Twijfel** (ja/nee): Geeft aan dat men niet helemaal zeker is over de qualifier (men heeft bv uitwerpselen gezien die kunnen wijzen op begrazing, maar men is niet zeker.)

16 **Gebruiksqualifiers** (Management Qualifiers): Onbeperkt aantal codes die beschrijven wat er op de plaats van de opname gedaan wordt. Voor elke regel geldt:

- **Periode** (1 teken): Moet ingevuld zijn.
- **Qualifier** (20 tekens): Moet ingevuld zijn.
- **Specifiek** (20 tekens): Toegelaten waarden komen uit de lijst die hoort bij een bepaalde qualifier. Niet elke qualifier zal vereisen dat hier een waarde ingevuld is.
- **Twijfel** (ja/nee): Geeft aan dat men niet helemaal zeker is over de qualifier (men heeft bv uitwerpselen gezien die kunnen wijzen op begrazing door schapen, maar men is niet zeker).
- **Afgeleid** (ja/nee): Geeft aan dat men de qualifier niet direct waargenomen heeft (men heeft bv koeplassen gezien maar geen koeien en dan zal men zeggen 'begrast' door 'koeien' en 'indirect').
- **Toelichting** (100 tekens): Vrij in te geven extra uitleg (bv dat men plakken gezien heeft).

Bewerk het item op dezelfde rij.

Verwijder een item uit de opname.

Als de Voorkeur: *Vraag bevestiging bij wissen* niet aangevinkt is, gebeurt dit direct zonder extra vraag.

Tabblad Habitat

Referentie : lv-0070

Algemeen | Plaatsbeschrijving | **Habitat** | Taxa | Commentaren | Kwaliteitsmerk | Info | Structuur

Europese classificaties

Code toevoegen Aantal qualifiers : 2

Code	Beschrijving	Bedekking	Twijfel		
4010	Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix	50			
4030	Droge Europese heide	10	Ja		

Lokale classificaties

Code toevoegen Aantal qualifiers : 3

Code	Beschrijving	Bedekking			
a00+	oligotrofe plas, oligotroof ven				
hj+	vochtig, licht bemest grasland gedomineerd door russen	30			
k(mru+)	bermen, perceelsranden, ... met verruigde rietkragen	10			

Opslaan Sluiten Maak sub opname Verwijderen

Europese classificatie: Bedoeld om het habitat in een Europees systeem te kaderen; in eerste instantie de N2000 habitats. Onbeperkt aantal codes. Afhankelijk van het type opname kan het zijn dat er ten minste één code moet ingevuld zijn. Daarom bevatten veel lijsten ook codes om aan te duiden dat de classificatie niet genoteerd werd ('niet genoteerd'), of dat geen code uit de classificatie overeenstemt met de plaats ('geen item uit de lijst').

- **Code** (20 tekens): Moet ingevuld zijn.
- **Bedekking** (20 tekens): aandeel van dit habitat in de opname (het element). Kan ingevuld zijn met een waarde uit de lijst ingesteld voor dit veld. Het kan zijn dat een controle ingesteld is op de som van de bedekkingen.
- **Twijfel** (ja/nee): Geeft aan dat men niet helemaal zeker is over de toegekende code.

Lokale classificatie: Onbeperkt aantal lokale habitat codes (bv BWK). Afhankelijk van het type opname kan het zijn dat er ten minste één code moet ingevuld zijn. Daarom bevatten veel lijsten ook codes om aan te duiden dat de classificatie niet genoteerd werd ('niet genoteerd'), of dat geen code uit de classificatie overeenstemt met de plaats ('geen item uit de lijst').

- **Code** (20 tekens): Moet ingevuld zijn.
- **Bedekking** (20 tekens): aandeel van dit habitat in de opname (het element). Kan ingevuld zijn met een waarde uit de lijst ingesteld voor dit veld. Het kan zijn dat er een controle ingesteld is op de som van de bedekkingen.

Bewerk het item op dezelfde rij.

Verwijder een item uit de opname.

Als de Voorkeur: *Vraag bevestiging bij wissen* niet aangevinkt is, gebeurt dit direct zonder extra vraag.

17

Belangrijk: de juiste interpretatie van meervoudige regels en de bijhorende bedekking.

Tabblad Taxa

Referentie : lv-0070

Algemeen Plaatsbeschrijving Habitat **Taxa** Commentaren Kwaliteitsmerk Info Structuur

Lagen

GHC:

Vogelperspectief:

Laag toevoegen Aantal lagen : 3

Code	Beschrijving	Bedekking	Qualifier	Gem. hoogte (cm)			
K	Kruidlaag			20			
S	Struiklaag			250			
TOT	Bedekking totaal	80					

Taxa

Taxon toevoegen Beheer Mijn Taxa Gebruik rugzak Verwijder afwezige taxa Aantal taxa : 6

Groep	Taxon	Laag	Bedekking	Fenologie		
VP	Vicia hirsuta (L.) S.F. Gray	K	.1	-		
VP	Sedum acre L.	K	4	-		
VP	Erophila verna subsp. praecox (Steven) ...	K	3	-		
VP	Sambucus nigra L.	S	4	-		
!	lv-Mysosotis héél harig (zakje 854)	K	2	-		
VP	Hippophae rhamnoides L.	S	1+	-		

Details

Groep: VP

Taxon: Erophila verna subsp. praecox

Laag: K

Bedekking: 3

Fenologie: -

Oordeel: Zeker

Identificatie door: lv

Determinatie opmerking:

Datum: 07-2012

Opslaan Sluiten Maak sub opname Verwijderen

GHC (20 tekens): General Habitat Category. Oorspronkelijk voor BioHab, maar iedereen kan er gebruik van maken

Vogelperspectief (ja/nee): geeft aan hoe de bedekking zal ingeschat worden.

De keuze hier heeft invloed op het gedrag van de lagen.

- Ja: Men geeft alleen de bedekking die van bovenuit zichtbaar is.
- Nee: Men kijkt van opzij naar de lagen. Voor de meeste opnames is dit de gewone manier van werken.

Lagen:

Het aantal lagen per Opname is onbepaald. Een laag mag slechts één keer voor komen in een opname.

Om taxa te kunnen noteren moet de opname ten minste één laag bevatten.

Een laag waar taxa aan toegewezen zijn, kan niet gewist worden, noch een andere code krijgen.

- **Code** (20 tekens): code uit een lijst.
- **Bedekking** (20 tekens): Geeft het aandeel van de laag in de opname. Controles zijn afhankelijk van het recordingtype en van de keuze bij het Vogelperspectief.
- **Qualifier** (20 tekens): Qualifier voor de laag. Zal zelden gebruikt worden.
- **Gem. hoogte (cm)**: Gemiddelde hoogte van de laag in centimeter. Mag leeg blijven. Moet ingevuld een positief geheel getal zijn. Maximum waarde 32000 (dus 320 meter; dat moet volstaan, zelfs voor TPH).

Bewerk de laag op dezelfde rij.

Verwijder de laag. Met of zonder bevestigingsvraag volgens de voorkeur *Vraag bevestiging bij wissen*.

Voeg een taxon toe aan deze laag. De laag bij het taxon is dan vooraf al ingevuld.

Taxa:

- **Groep**: VP=Vaatplanten, BR=Mossen, LI=Lichenen, CH=Kranswieren en !=Eigen soorten.

Komt mee met het Taxon en wordt door het systeem ingevuld.

- **Taxon**: de soortnaam voluit (150 tekens); te kiezen uit de ingestelde lijst.

• **Laag**: een laag uit de lijst bij deze opname. Kan ingevuld worden samen met het taxon, maar ook achteraf rechtstreeks in dit rooster.

• **Bedekking**: Geeft de abundantie van het taxon in de opname. Kan ingevuld worden samen met het taxon, maar ook achteraf rechtstreeks in dit rooster.

- **Fenologie:** De toestand van de soort in de laag. Het veld moet ingevuld worden. Wanneer de gebruiker het blanco laat, neemt het programma de waarde uit de *Voorkeuren* (Fenologie default waarde). Kan ingevuld worden samen met het taxon, maar ook achteraf rechtstreeks in dit overzicht.

Taxa							
Taxon toevoegen		Beheer Mijn Taxa		Gebruik rugzak		Verwijder afwezige taxa	
Groep	Taxon	Laag	Bedekking	Fenologie			
VP	Erophila verna subsp. praecox (Steven) Walters	K	3	-			
VP	Hippophae rhamnoides L.	TOT	1+	-			
VP	Sambucus nigra L.	S	4	-			
VP	Sedum acre L.	K	4	-			
VP	Vicia hirsuta (L.) S.F. Gray	K	.1	-			

De commando's bovenaan

- Taxon toevoegen**
- Beheer Mijn Taxa** Dit is de enige knop die zichtbaar is bij opnames in Lees of CvS toestand.
Zie *Voorkeuren* voor nadere uitleg
- Gebruik rugzak** Kies een rugzakje en voeg de soorten ervan toe aan één van de lagen.
Zie ook *Voorkeuren* en het handboek voor projectleiders.
- Verwijder afwezige taxa** Verwijder taxa uit de lijst. Werkt alleen op taxa waarvan Bedekking *leeg* is. Taxa waar er een code staat (zelfs als die een waarde van 0% betekent) blijven staan. Deze functie is vooral handig samen met het gebruik van rugzakjes.

De commando's op elke rij: niet CvS

- Bewerk het taxon op dezelfde rij.
Weet dat Laag, Bedekking en Fenologie ook rechtstreeks in het rooster kunnen aangepast worden
- Verwijder taxon.
Met of zonder bevestigingsvraag volgens de voorkeur *Vraag bevestiging bij wissen*.

De commando's op elke rij: CvS opnamen (zie *Opname controleren en foutvrij verklaren*)

- Voeg interpretatie toe
- Historiek bekijken

Taxa							
Beheer Mijn Taxa						Aantal taxa : 22	
Groep	Taxon	Laag	Bedekking	Fenologie			
VP	Alnus incana (L.) Moench	S	2	-			
VP	Athyrium filix-femina (L.) Roth	K	+	-			
VP	Calystegia sepium (L.) R. Brown	K	+	-			

Een Taxon toevoegen:

• Groep:

Met de vakjes **VP**, **BR**, **LI**, **CH** en **MyTaxa** kiest men welke taxa in het zoekresultaat getoond worden. Er is geen direct verband met Groep in het taxon overzicht. De waarde die daar getoond wordt, komt automatisch mee met het taxon.

• Taxon

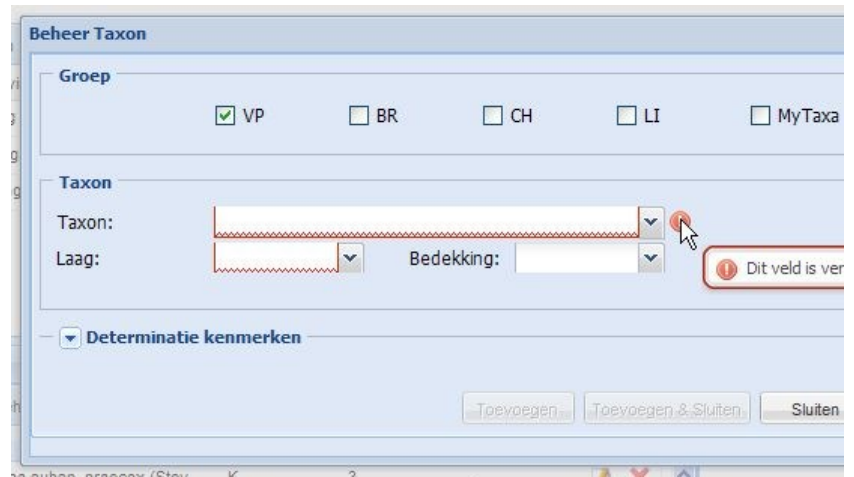
Taxon: Een taxon mag verschillende keren in de opname voorkomen, maar de combinatie van Taxon + Laag + Fenologie moet uniek zijn.

Let op: Als men niets invult, blijft de zoeklijst leeg! Vul ten minste één beginletter in van het gewenste taxon.

Laag: Een taxon moet aan een Laag toegewezen worden. Wanneer in het veld geklikt wordt, verschijnt de lijst van de Lagen die in de opname gedefinieerd werden. Kies daar één van.

Bedekking: Geeft het aandeel van de soort in de Laag. Het is niet nodig om de bedekking direct in te vullen. Men mag eerst alle soorten met hun Laag (en fenologie) toevoegen en pas daarna in het rooster alle soorten hun bedekking geven. Er kunnen voorwaarden zijn voor de totale bedekking.

CustomFields: Bij sommige opnametypes kunnen hier ten hoogste 4 extra vrije invulvelden verschijnen.

6

25

18

27

19

• Determinatie kenmerken

Groepeert velden die men minder vaak invult. Het kader is daarom standaard toegeklapt.

Gebruik rugzak

• Rugzakken: Kies een rugzakje uit de lijst.

De lijst toont alleen rugzakjes die compatibel zijn met de situatie van het moment. Dat betekent dat voor Taxon en Fenologie rugzak en opname dezelfde lijsten moeten refereren en dat ook de taal moet overeen komen.

• Laag: Kies één van de lagen van de opname.

25

Kies om het rugzakje op te halen. Alle taxa met bijhorende fenologie worden nu in het rooster gebracht precies alsof ze door de gebruiker zelf toegevoegd werden. De bedekking blijft blanco en kan daarna rechtstreeks in het rooster aangevuld worden.

Men mag eenzelfde rugzakje verschillende keren toevoegen aan de opname (bv voor verschillende lagen). Maar op het einde moet het resultaat wel een geldige opname zijn.

Wanneer men de afwezigheid van een soort niet specifiek aangeeft (de bedekking zal leeg zijn), kan men ze ofwel per regel verwijderen, ofwel met **Verwijder afwezige taxa** door het programma allemaal ineens laten weg halen.

Tabblad Commentaren

Referentie : lwmm3

Algemeen | Plaatsbeschrijving | Habitat | Taxa | **Commentaren** | Kwaliteitsmerk | Info

Commentaar van gebruiker

Datum creatie ▾	Auteur	Commentaartekst	Bekijk
24-07-2012 10:04:27	gisele_weyembergh	bedekking moslaag is 2%	
08-06-2012 16:51:37	gisele_weyembergh	Elzenbroek met (Carex elongata buiten plot) Thelypteris palustris f5-11-11 Natura 2000 SBZ 31003 Ingevoerd in Vlavedat turboveg onder opnamenummer 26284	

Editeer ✖ Sluiten PDF

26

Om commentaren toe te voegen moet een recording in de editeer toestand staan.

De commandoknop **Commentaar toevoegen** is dan zichtbaar.

Men kan zonder beperking commentaren toevoegen. Zelfs wanneer een opname al *Checked vs Source* is.

Commentaren kunnen, eens ze bewaard zijn, niet meer bewerkt noch gewist worden.

Bij het ingeven van een nieuwe commentaar wordt het veld Auteur vooraf ingevuld met de aangemelde persoon, maar vermits die misschien een opmerking van iemand anders aan het ingeven is, mag men de naam veranderen.

Let op: Commentaren zijn pas definitief aan een recording gekoppeld nadat men de opname bewaard heeft!

Dus als men een commentaar per vergissing heeft toegevoegd, volstaat het om de opname te verlaten zonder bewaren. Maar andere wijzigingen zijn dan eveneens verloren.

Tabblad Kwaliteitsmerk

Dit tab-blad groepeert de informatie die aangeeft hoe compleet deze opname is en uit welke bron ze komt. Het dient ook om aan te geven dat alle gegevens in deze digitale versie correct overgenomen zijn van de bron (CvS).

Referentie : lvwm3

Algemeen | Plaatsbeschrijving | Habitat | Taxa | Commentaren | **Kwaliteitsmerk** | Info

Volledigheid: VP BR CH LI

Checked Vs. Source door datum

Werk nodig:

PQ:

Homogeen:

Referentie

Auteur(s)	Titel	Jaar	Publicatie
Weyembergh Gis...	Découverte d'une station de <i>Thelypteris palustris</i> en site Natura 2000: quelle protection effective pour cette espèce menacée d'extinction?	2007	Adoxa 54: 29-33

• Volledigheid

Hier kan de gebruiker voor elke taxongroep aangeven of ze volledig werd opgenomen. Het programma aanvaardt ook dat er geen enkel vakje is aangevinkt. Dat kan immers voorkomen: sommige opnames registreren alleen de meest abundante soorten. Het is best dat deze vakken zorgvuldig ingevuld worden: bij de selectie van recordings voor verdere analyse kan dit een belangrijk gegeven zijn.

- **Checked vs Source door en Datum:** Als deze velden aanwezig zijn, geeft dit aan dat de gegevens in de databank gecontroleerd zijn en gelijk bevonden aan de oorspronkelijke gegevens (dus geen tyfouten meer; alles correct over genomen uit het veldboekje, uit het artikel, etc.). Het instellen van de CvS toestand gebeurt elders.
- **Werk nodig:** Checkbox. Dit vak is wijzigbaar, zelfs als de opname al bevroren is als CvS. In de zoeklijst wordt de status aangegeven met icoontjes. Er kan ook op gefilterd worden.
- **PQ:** Geeft aan dat het om een Permanent Quadraat gaat. Weet dat de opnemer ook op andere manieren kan aangeven dat dit een opname is in een PQ. Het kan bv ook volgen uit een SiteQualifier of een LocatieCode.
- **Homogeen:** Geeft aan dat de opname homogeen was. Wordt vooral gebruikt in combinatie met PQ. Doorgaans moet een gewone opname homogeen zijn en zal de opnemer dit niet nog eens extra aangeven. PQ's kunnen echter in de loop van de tijd evolueren en dan niet meer homogeen zijn. Belangrijk om te noteren. Duidelijke afspraken bij de survey zijn nodig.

20

- **Referenties:** Sommige opnames worden overgenomen uit de literatuur (een studie, een verhandeling, een artikel). Hier kan de bron van de gegevens gegeven worden.

- **Referentie koppelen** .Er verschijnt een overzicht van de bestaande referenties. Het is mogelijk om te filteren (zie elders voor reguliere expressies) en de sorteervolgorde te veranderen door op de kolomtitels te klikken.
- Koppelt de referentie met de opname.

Referentie toevoegen

Auteur(s) Titel Reset

Auteur(s)	Titel	Jaar	Publicatie	
Dupont &...	Boucherie sans os, oui/non? Une question de point de vue	2002	The profe...	
Pollet, M.	Do <i>Dolichopodidae</i> attacks mean the end of our meadow flora? - A naturalist's view.	1972	The wand...	
Da Costa,...	Harvestmen (Opiliones) as a proxy for bird species richness.	2012	New Visio...	
Baert, L &...	The spiders and harvestmen of the Belgian Coast. A novel approach to plant diversity.	2012	Journal of...	

- **Verwijder referentie.** Met of zonder bevestigingsvraag volgens de voorkeur *Vraag bevestiging bij wissen*.

Auteur(s)	Titel	Jaar	Publicatie	
Da Costa,...	Harvestmen (Opiliones) as a proxy for bird species richness.	2012	New Visions of Modelling	

Tabblad Info

Op dit tabblad zijn alle eigenschappen van de opname getoond: de karakteristieken van het type en ook de namen van de lijsten waaruit de waarden voor de verschillende velden komen.

Let op: de lijst voor *Taxon: naam* is de lijst waaruit de originele taxa gekozen zijn.

De lijsten van de verschillende interpretaties kunnen daar van afwijken.

Overzicht invoervelden met hun keuzelijsten			Kenmerken
Invoerveld	Lijstnaam	Actiegroep	
Abiotiek	BioHab	abiotiek	
Europese classificatie: bedekking	Pct-10	cover	Algemene opname gegevens (1 Beperking)
Europese classificatie: code	Habitatsleutel v5	N2k	Abiotiek: moet van een lijst komen
Gebruik: periode	BioHab-2010: timeframe	qualifier	Europese classificatie (3 Beperkingen)
Gebruik: qualifier	BioHab-2010: management	Dqualifier	Bedekking: moet van een lijst komen
General Habitat Category	BioHab	GHC	Code: mag niet leeg zijn
Grid referentie	IFBL-hokken VL+BRX	gebied	Code: moet van een lijst komen
Laag: bedekking	Pct-5	cover	Laag (4 Beperkingen)
Laag: code	Inbo 2012	layer	Bedekking: moet van een lijst komen
Laag: qualifier			Code: mag niet leeg zijn
Lokale classificatie: bedekking	Pct-10	cover	Code: moet van een lijst komen
Lokale classificatie: code	Ecotoop2001	BWK	Taxon: combinatie van naam en fenologie moet uniek zijn binnen de lijst
Plaatscode	Belgische gemeenten	gebied	Locale classificatie (3 Beperkingen)
Site Qualifier	BioHab-2010: sitequalifiers	qualifier	Bedekking: moet van een lijst komen
Taxon: bedekking	MILKLIM	cover	Code: mag niet leeg zijn
Taxon: fenologie	Inbo	fen	Code: moet van een lijst komen
Taxon: naam	INBO-2011 Sci	taxon	

Tabblad Structuur

Dit blad is alleen zichtbaar bij een container (emmer of ketting) of bij een opname die een subopname is van een container. De mogelijkheden die ter beschikking zijn, hangen af van welke opname er open is en in welke toestand ze verkeert (CvS of niet).

• Een lid van een container is open

Hoofd opname						
Werk nodig	CvS	Plaats	Waarnemer	Datum	Referentie	
		Xhendremael	lv	07-2012	lv-0070	
Sub opnames						
	Werk nodig	CvS	Plaats	Waarnemer	Datum	Referentie
1			Xhendremael	lv	07-2012	lv-0071
2			Xhendremael	lv	07-2012	lv-0072
3			Xhendremael	lv	07-2012	lv-0073
4			Xhendremael	lv	07-2012	lv-0074

Editeer ✖ Sluiten Verwijderen PDF

Wanneer we de structuur bekijken vanuit een lid van de verzameling (bv één van de opnames langs een transect, of één van de area's binnen een BioHab landschap), dan is het scherm louter informatief. De recording die we vast hebben, is gemerkt met een gekleurde achtergrond.

Er kunnen geen bewerkingen gedaan worden op de verzameling. De knoppen op de onderste regel zijn van toepassing op de recording die open staat, maar niet op de relatie met de andere recordings binnen dezelfde structuur.

• Een container is open: hier is het een ketting

The screenshot shows the 'Structuur' tab of the InboVeg web interface. It displays a hierarchy of samples. The main table, 'Hoofd opname', contains one entry: 'Xhendremael' (Plaats), 'lv' (Waarnemer), '07-2012' (Datum), and 'lv-0070' (Referentie). Below it, the 'Sub opnames' table lists four sub-samples, all from 'Xhendremael' (Plaats), 'lv' (Waarnemer), '07-2012' (Datum), with referenties 'lv-0071', 'lv-0072', 'lv-0073', and 'lv-0074'. At the bottom, there are navigation buttons: 'Omhoog' (up arrow), 'Omlaag' (down arrow), 'Opslaan' (floppy disk), 'Sluiten' (red X), 'Maak sub opname' (plus icon), and 'Verwijderen' (trash icon).

Vanuit de container is het mogelijk om te werken aan de *verzameling* van de elementen in de container. Het is niet mogelijk om iets te veranderen aan één van de subopnames zelf. Wanneer de containeropname de CvS status heeft, is ook de samenstelling van de collectie bevroren: het is dan niet meer mogelijk om subopnames toe te voegen, te verwijderen of de volgorde van schakels te veranderen.

- Verwijder de geselecteerde subopname uit de verzameling.
Er wordt bevestiging gevraagd als de *Voorkeuren* van de gebruiker zo ingesteld zijn.
Let op: De subopname blijft bestaan als onafhankelijke opname.
Ze kan na **Opslaan** niet meer opnieuw in de verzameling gebracht worden!
- **Omhoog**: Alleen zichtbaar als de opname een ketting is.
Brengt de geselecteerde subopname naar voor in de ketting.
- **Omlaag**: Alleen zichtbaar als de opname een ketting is.
Brengt de geselecteerde subopname naar achter in de ketting.
- **Opslaan**: Wordt actief als er iets veranderd is aan de verzameling.
De veranderingen worden pas definitief in de databank opgeslagen met deze knop.
- **Maak sub opname**: Is actief als een *bewaarde containeropname* in beeld staat. De container wordt gesloten en een nieuwe opname (geen container) wordt begonnen. Die nieuwe opname zal lid zijn van de container waaruit de opname gestart werd. Als het om een ketting gaat zal de nieuwe opname de laatste schakel zijn.

21

Opslaan van een opname

Voor alle veranderingen aan een opname geldt dat ze pas definitief in de databank bewaard worden op uitdrukkelijk bevel van de gebruiker die daartoe op de **Opslaan** knop drukt. Er moeten verschillende voorwaarden vervuld zijn opdat de knop actief zou worden en zelfs als ze actief is, zal een opname soms geweigerd worden.

23

Vooraleer de wijzigingen echt in de databank bestendigd worden, zal een speciaal onderdeel van INBOVEG, de Validator, nagaan of de opname voldoet aan alle vereisten (opgelegd door het type, de survey, etc.).

Bekijken en Bewerken van een bestaande opname

Oproepen van opnames

Het zoekscherm is de toegangspoort naar opnames die men wil bekijken of bewerken. Zie elders voor de verschillende zoek- en selectiemogelijkheden.

Open een opname.

Aandachtspunten bij het openen en bewerken van bestaande opnames

- ☞ Een opname passeert altijd eerst langs de Validator. Die zal nagaan wat de gebruiker kan doen met de opname. Die controle houdt rekening met de kenmerken van de opname (een CvS opname kan alleen nog bekeken worden; het controlegetal dat berekend werd op basis van de inhoud van de opname moet correct zijn; enz.) en ook met een aantal andere zaken zoals de rechten van de persoon die de gegevens oproept. Zie *De validator en zijn logica* voor meer uitleg.
- ☞ Sommige zaken kunnen nooit veranderd worden:
 - het opnametype: vastgelegd bij de creatie van een opname (met het opname- ook het containertype)
 - de Survey:
 - de registrator: diegene die de opname in INBOVEG *ingetypt* heeft (dus niet de Waarnemer!)
 - de gekoppelde lijsten (ResourceSet). De enige uitzondering is de taxonlijst voor interpretaties.
 - een ingeschakelde CvS toestand. Eens CvS steeds CvS.
- ☞ Sommige automatismen van de creatie, werken niet of anders (dan verwacht):
 - Veranderen van de Datum van de opname zal niet «Datum» bij de identificaties aanpassen.
 - Veranderen van de Waarnemer zal niet «Identificatie door» bij het taxon aanpassen.
- ☞ Specifiek voor geïmporteerde en lang geleden ingevoerde opnames: als men de opname opent en bekijkt, zal dat probleemloos lukken. Maar waarden veranderen gaat bv niet, zelfs al zijn het geen CvS recordings. Mogelijk zijn de noodzakelijke lijsten niet (meer) ter beschikking in *Futon*. Via het *Tabblad Info* kan men de gebruikte lijsten te weten komen.

23

Toevoegen van sub opnames

Maak sub opname: Is actief als een *bewaarde containeropname* in beeld staat.

Maakt het mogelijk om opnames toe te voegen aan een containeropname.

Er zijn twee types: emmer (verzamelstalen) en ketting (transecten) en beide containers worden op dezelfde manier gevuld. Men moet de container open hebben om er elementen aan toe te voegen. Een reeds bestaande opname kan *niet* bij een container gevoegd worden. Een opname wordt «geboren» als subopname.

Geen enkele container kan deel zijn van een andere container.

Voor emmers maakt de volgorde niets uit.

Voor kettingen geldt dat een nieuwe opname steeds achteraan wordt toegevoegd. De gebruiker kan achteraf de juiste volgorde instellen via de Structuur Tab van de container.

Verwijderen van opnamen

Verwijderen: In bepaalde omstandigheden kan de creator een opname wissen.

• Algemene regel.

Eens een opname ingegeven is, wordt ze niet meer gewist.

Door de controles bij het bewaren van een opname en de uitgebreide mogelijkheden om een opname te bewerken en door het proces in twee stappen om een opname te bevriezen en conform de bron te verklaren (CvS) zal het uiterst zelden voorkomen dat een opname moet gewist worden.

Ongelukkigerwijs kan het toch zo ver komen dat wissen de enige uitweg is. Men heeft zich vergist in het opnametype of de Survey en vermits deze niet kunnen veranderd worden, zit er niets anders op dan de recording te verwijderen. Ook wanneer men per ongeluk een bepaalde opname dubbel heeft ingevoerd, is de aangewezen actie om één van beide te wissen.

22

Er zijn weinig andere geldige redenen om een opname te verwijderen. Duidelijk geen argument is het feit dat men het niet eens is met de opname. Iemand anders kan de informatie wél relevant vinden. In zo'n geval kan men een opmerking toevoegen om uit te leggen wat men precies tegen de opname heeft, maar verwijderen doet men niet. Analysesets zijn het middel om recordings die men wel wil gebruiken samen te brengen.

Er zijn zelfs argumenten om «onbetwistbaar compleet onbruikbare» opnames op te slaan! Men doet dit dan om te documenteren dat men deze opnames kent. Zie *Handboek voor Projectmanagers*.

PDF van een opname

 PDF: Is alleen zichtbaar als een *bewaarde* opname in beeld staat.

Meer uitleg in het hoofdstuk over Export.

Opnames kiezen voor verder onderzoek

De INBOVEG validator *controleert alleen of een recording goed gebouwd is*.

Het eindresultaat zegt niets over de (wetenschappelijke) betrouwbaarheid van de opname in kwestie. Het is achteraf onmogelijk om na te gaan of een bepaalde waarneming (bv. aanwezigheid van een bepaalde plant, een kwalificer) correct is. De situatie kan immers veranderd zijn. Precies daarom laat INBOVEG niet toe om recordings die bevestigd werden als vrij van geïntroduceerde fouten (CvS) achteraf nog te veranderen. Men kan echter herbariummateriaal verzameld hebben en dat kan achteraf wel nog bekeken worden. De conclusies van dergelijke controles worden geregistreerd als interpretaties.

In verschillende andere toepassingen heeft de gebruiker (dikwijls iemand met meer rechten en verantwoordelijk voor de databank of voor een bepaalde verzameling gegevens er in) de mogelijkheid om een registratie te valideren. Wanneer die super-user een waarneming afkeurt, wordt ze onzichtbaar voor de doorsnee gebruiker.

Er zijn verschillende knelpunten met zo'n werkwijze.

Wie de databank rechtstreeks (via ODBC) ondervraagt moet er aan denken om de vraag (de query) zo op te bouwen dat de afgekeurde waarnemingen niet in het resultaat voor komen. Dat wordt gemakkelijk over het hoofd gezien.

Sommige uitspraken over de databank worden moeilijk te interpreteren. Neem bv 'de databank bevat n opnames'. Gaat het hier over gevalideerde opnames of zijn ook de afgekeurde in de telling opgenomen?

Toen de superuser de gegevens afkeurde was dat met een bepaald gebruik in gedachten. Maar misschien zijn de gegevens wel bruikbaar voor iets anders, en dan is het spijtig om ze te negeren. Misschien waren de abundanties in mijn eerste vegetatieopnames verkeerd ingeschat, maar de soorten waren wel juist. Voor onderlinge correlaties deugen ze misschien niet, maar voor verspreidingsonderzoek wél.

INBOVEG **laat toe om recordings te valideren afhankelijk van de context**. *Analysesets* zijn daarvoor het aangewezen instrument.

Opname controleren en foutvrij verklaren: Checked vs Source

Wanneer men een opname overneemt uit een veldboekje of uit de literatuur kan het voorkomen dat men ingavefouten gemaakt heeft. Bij het ingeven kan het ook zijn dat men een bepaald specimen niet herkende en dat men een voorlopige eigen soort gemaakt heeft. Het kan ook zijn dat de ingever onderbroken is en dat sommige soorten uit het veldformulier nog ontbreken in de databank. Dergelijke opnames met onzekere en mogelijk foute gegevens moet de gebruiker kunnen onderscheiden van opnames waarvan het zeker is dat ze volledig zijn en dat er geen fouten gemaakt werden bij het intypen. Aan de andere kant moet men er ook zeker van zijn dat een opname die eens correct en volledig ingegeven was, in zijn originele toestand bewaard blijft en niet later gewijzigd wordt.

Belangrijk: Checked vs Source betekent dat de opname in *Cydonia* niet afwijkt van de brongegevens (i.c. de veldwaarneming, het boekje, de literatuur). Het betekent niet dat de taxa correct geïdentificeerd zijn. Als de bron een twijfelachtige determinatie bevat, moet die opgenomen worden. Men kan wel een corrigerende *Interpretatie* toevoegen: zie woordenlijst en beste praktijken.

The screenshot shows the 'Opnamedetails' section on the left and a table of records on the right. The table has columns: Werk..., C..., Plaats, Waarnemer, Datum, Referentie, Gel..., and Voeg... The records are as follows:

Werk...	C...	Plaats	Waarnemer	Datum	Referentie	Gel...	Voeg...
⚠	✓	Wachtebeke (F)	Iv on the field	06-03-2012	Iv-9999-R	🔍	📄
⚠	✓	Xhendelesse	Iv on the field	06-03-2012	Iv-9998-with ref	🔍	📄
⚠	✓	Wachtebeke (F)	Iv on the field	06-03-2012	Iv-9997-spec	🔍	📄
✓	✓	Wachtebeke (F)	Iv on the field	09-03-2012	Iv-9996-R	🔍	📄
⚠	✓	Kalken	Iv on the field	07-03-2012	Iv-9995-R	🔍	📄

A tooltip 'Check versus Source' is visible over the 'Check vs Source' icon in the third row.

Werkwijze

Checked vs Source wordt ingesteld vanaf het zoekresultaat.

Opnames die al CvS goedgekeurd zijn.

Niet CvS goedgekeurde opnames hebben dit icoontje rechts.

🔗 Klik en de opname opent in een niet bewerkbare toestand.

🔗 Controleer of alles geregistreerd is zoals op het oorspronkelijk document. Doe dit heel nauwkeurig, want de opname kan *achteraf niet meer gewijzigd* worden!

🔗 Wanneer alles ingevuld is zoals het hoort: klik Check vs Source

🔗 Wanneer toch iets moet veranderd worden: klik Editeer

De opname kan nu weer bewerkt worden. De optie om Check vs Source te kiezen wordt echter uitgeschakeld.

🔗 Doe de correcties en bewaar de opname.

Open opnieuw vanuit de zoeklijst om de gegevens foutvrij te verklaren.

De Werkset

Een Werkset laat toe om een verzameling van recordings bij te houden met de bedoeling er later iets mee te doen: bijvoorbeeld exporteren, bewaren voor een bepaalde statistische analyse, of toevoegen van interpretaties. Een werkset kan opgebouwd worden uit (delen van) verschillende zoekresultaten.

Opnames in een werkset zijn altijd zichtbaar. Het speelt geen rol of er een embargo op zit. Het feit dat een opname in de werkset zit, impliceert dat men er toegang tot had (een open opname, of anders zichtbaar gemaakt met een geldige sleutel). Bijgevolg kan de werkset ze zonder meer tonen.

Elke gebruiker kan zijn eigen werkset maken. Die is niet zichtbaar voor anderen. Een werkset blijft bestaan tot men ze expliciet leeg maakt, maar wanneer men er over denkt om een lijst van recordings voor langere tijd te bewaren is het beter om er een Analyse Set voor te maken. Een Analyse Set kan de verzameling immers beter documenteren en men heeft daarbij de keuze om ze al of niet zichtbaar te maken voor andere gebruikers.

De knoppen

Maak Werkset leeg: verwijdert alle recordings uit de werkset.

De recordings zelf blijven bestaan. Alleen de relatie met de werkset wordt verwijderd.

Individuele recordings kunnen uit de werkset worden verwijderd met het icoontje in de rechtse kolom.

Toevoegen aan Analyse Set: alle recordings uit de werkset worden overgebracht naar een Analyse Set.

Exporteer: Export van Cornel Condensed, soortenlijst, rekenblad, PDF (zie ginds).

Toon Taxa en **Verberg Taxa**: Opent/sluit een ruimte waar de taxa van de geselecteerde opname getoond worden. De lijst toont alleen de laatste identificatie. Klik op een taxon om de details van de waarneming te zien.

Voeg een nieuwe *interpretatie* toe.

Bekijk de historiek en het detail van de identificaties van deze waarneming.

Terug naar recording lijst: De werkset blijft onveranderd; men kan heen en terug zo veel men wil.

AnalyseSet

Elders is reeds uitgelegd dat Cydonia uitsluitend goedgekeurde (d.w.z. door de validator conform de vereisten van het type bevonden) opnames bevat⁶. Goed gebouwde opnames zijn niet automatisch geschikt voor elk (enig) doel. Sommige opnames zijn misschien geschikt om verspreidingskaartjes te maken, maar kunnen niet dienen om een bostypologie op te stellen. Sommige veldmedewerkers kunnen specialist zijn van een moeilijke taxonomische groep. Wie net die groep onderzoekt, zal zich misschien willen beperken tot opnames van die medewerkers. Of een opname wel of niet geschikt bevonden wordt, hangt bijgevolg van verschillende factoren af. **Een AnalyseSet is de verzameling van recordings die voor een bepaald doel geselecteerd zijn en die door de samensteller van de collectie geschikt bevonden zijn voor dat doel.** Zie ook het Handboek voor Projectleiders.

Analysesets zijn in eerste instantie bedoeld om te documenteren welke opnames gebruikt zijn voor een bepaalde analyse. Ze laten toe om andere analyses te doen op precies dezelfde verzameling gegevens. Of men kan andere groeperingen maken die geen recordings gemeenschappelijk hebben. Of men kan later controleren of er geen recordings tussen zaten die na de studie om een of andere reden afgekeurd zijn. Dergelijke sets verwijdert men nooit: het zijn archieven.

Wegens hun belang in het documenteren van gegevens gebruikt voor onderzoek, is het aangewezen om

- analysesets te sluiten zodra de samenstelling vast staat.
- enkel CvS recordings op te nemen.

Analysesets kunnen ook nuttig zijn als werkinstrument op korte termijn als een soort werklijst. Bij dergelijke sets kan de samenstelling voortdurend veranderen en sommige van die sets zullen na verloop van tijd ook gewist worden.

Voorbeeld: Nieuwe opnames wil men steeds laten controleren door een specialist van de streek.

Een analyseset kan dienen als doorgeefluik en werklijst.

De ingever geeft de opname in en (iemand) controleert op tyfouten.

De ingever voegt een nieuwe opname toe aan de analyseset.

De streekspecialist bekijkt af en toe de analyseset.

Als er recordings in zitten controleert hij/zij die en na goedkeuring worden ze verwijderd uit de set.

Het proces kan verfijnd worden met afspraken omtrent CvS en Werk Nodig.

Wanneer alles ingevoerd is en de specialist alles gezien heeft, kan men de set wissen.

Kenmerken van een analyseset

Commando's onderaan het scherm

Opslaan: dient om de set in de databank te bewaren. De knop is alleen actief als de set op het scherm gewijzigd is t.o.v. de versie in de databank.

Editeer: Bewerk de set. Wanneer men een set opent, kan men ze alleen bekijken. Om veranderingen door te voeren moet men dat expliciet aangeven met deze knop.

Sluiten: sluit de AnalyseSet. Mochten er nog veranderingen niet bewaard zijn in de databank, dan zal het programma dat melden en de gebruiker de kans geven om alsnog te bewaren.

Verwijderen: Verwijder de AnalyseSet. Dit kan alleen als ze geen opnames bevat. Alleen de persoon die de set initiëel gemaakt heeft, kan ze wissen.

26

⁶ Dit geldt zeker voor ingevoerde opnames. Voor geïmporteerde opnames gaan we er van uit dat de importeerder geen fouten gemaakt heeft en op zijn minst de opnames door de Validator gejaagd heeft.

Algemeen

lv's analyse set

Algemeen Addenda Opnames

Algemeen

Naam: lv's analyse set Beschrijving: Een analyseset met samengestelde opnamen

Externe referentie: Intern rapport INT180.23.B

Opname Type:

Opname Type	
Classic-emmer	✗
BioHab	✗
Classic	✗

Uitvoerder: Victor Westhoff Eigenaar: INBO

Opnames

Vroegste datum: 01-10-2000 Laatste datum: 31-12-2012

Status

Afgesloten door: luc_vanhercke Afsluitdatum: 09-06-2015

Embargo door: Embargo sinds:

Embargosleutel: Toelichting:

Opslaan ✗ Sluiten

De instellingen voor Opnametype en Datum worden gecontroleerd op het moment dat men een opname aan de collectie wil toevoegen. Het veranderen van de voorwaarden heeft geen invloed meer op recordings die al lid zijn van de verzameling.

- **Algemeen:**

Naam: Naam van de set (100 tekens) . Dit is de tekst die getoond wordt in keuzelijsten: dus best kort te kiezen. Moet uniek zijn over geheel INBOVEG.

Beschrijving: Beschrijving van de analyseset (255 tekens); geef bestaansredenen op. De set kan grondiger gedocumenteerd worden via de commentaren (tab *Addenda*).

Externe referentie: Vrije tekst (100 tekens) die toelaat om de set terug te vinden in externe bronnen.

Opname type: een lijst van recordingtypes die door deze analyseset aanvaard worden. Kies een bestaand recordingtype en klik toevoegen om het type in de set toe te laten.

Uitvoerder: Persoon die de set opbouwt (100 tekens). Mag leeg zijn.

Eigenaar: Eigenaar van de set (de organisatie, de projectleider) (100 tekens). Mag leeg zijn.

- **Opnames:**

Vroegste/Laatste datum: Bepalen de grenzen (gegeven datums inclusief) van de mogelijke datums van de opnames die aan de set worden toegevoegd. Een nieuw toegevoegde recording zal alleen een opnamedatum kunnen hebben binnen die grenzen. Wanneer er geen datums ingevuld zijn, gelden de beperkingen opgelegd door het systeem: geen datums in de toekomst en niet vroeger dan 01-01-0001.

De grensdatum worden gecontroleerd op het moment dat men een opname aan de set toewijst. Voor de rest heeft het wijzigen van de datumgrenzen geen invloed op recordings die al in de set aanwezig zijn.

- **Status:**

Afgesloten door/Afsluitdatum: Wanneer een analyseset afgesloten is, kunnen er geen recordings aan toegevoegd worden. Wanneer de verzameling waarop men verder zal werken definitief is, sluit men best direct af. Zo wordt voor later gedocumenteerd op welke recordings een bepaald onderzoek gedaan is.

Embargo door / sinds: Een Analyseset onder embargo en al de opnames er in zijn onzichtbaar. Ook voor de eigenaar van de collectie!

Embargosleutel: Dit is de code die een Analyseset en alle bijhorende opnames zichtbaar kan maken. De eigenaar van de collectie geeft deze sleutel aan diegenen die toegang krijgen tot de betrokken collecties.

Toelichting: Een vrije tekst. Hier kan men bv. aangeven waarom een set (niet) onder embargo staat; of wanneer het embargo zal opgeheven worden; of wie er de sleutel mag krijgen; etc.

Addenda

Zie Surveys.

Opnames

Zie Surveys.

Opnames blijven altijd vast aan de survey waar ze geboren werden. Met analysesets zijn de relaties niet zo definitief. Een opname kan deel uitmaken van verschillende sets tegelijkertijd en ze kan, tenzij een set gesloten is, ook weer uit de collectie verwijderd worden.

Recordings in een analyseset

Toevoegen

The screenshot shows the 'Werkset' interface with a dialog box open for adding recordings to an analysis set. The dialog box contains a table with the following data:

Naam	Beschrijving	Start datum	Eind datum
Heidebekalk...	Ruimtelijke vergelijking...		
Iv's eerste ...	Opwindende eerste a...	01-10-2000	25-06-2056
NM-BioHab	aanvaardt alleen BioH...		
huy's analy...	test analysis set for h...	01-01-2000	31-12-2012

The dialog box also has a pagination control showing 'Pagina 1 van 1' and buttons for 'Opslaan' and 'Sluiten'.

Opnames worden eerst geselecteerd en samengebracht in een *Werkset*. Elders wordt uitgelegd hoe het zoeken, selecteren en verzamelen in zijn werk gaat. Opnames, verzameld in een werkset, kunnen daarna toegevoegd worden aan een Analyseset. Klik hiervoor op **Toevoegen aan Analyse Set**.

Kies een Analyseset waar de opnames in moeten komen en bevestig met **Opslaan**. Het is niet mogelijk om één enkele opname uit de Werkset te selecteren en die apart in een Analyseset onder te brengen. *Het commando werkt altijd op alle recordings in de Werkset.*

Het programma controleert voor elke recording of die voldoet aan de vereisten van de Analyseset.

Op het einde van de overdracht geeft het programma verslag over het aantal recordings die wel of juist niet aan de Analyse set werden toegevoegd.

Ontkoppelen

The screenshot shows the 'Beheer Analyse Set' interface. At the top, there are tabs for 'Algemeen', 'Addenda', and 'Opnames'. Below the tabs is a dropdown menu for 'Ontkoppelen' with options 'Pagina ontkoppelen' and 'Alles ontkoppelen'. The main area contains a table with columns: 'Plaats', 'Waarnemer', 'Datum', and 'Referentie'. The table lists several recordings, with the one for 'Rixensart' selected. To the right of the table is a 'Opnamedetails' panel showing information such as 'Survey: ZLB', 'Opname Type: Classic', 'Container type: Geen', 'Waarnemer: Weyembergh Gisèle', 'Referentie: ZLB-GW-2005-001', 'Datum: 12-06-2005', 'Plaats: Rixensart', 'Element Type:', 'Element Code:', and 'Volledigheid: VP'. At the bottom, there is a pagination control showing 'Pagina 1 van 21' and 'Getoond 1 - 50 van 1008', along with 'Opslaan' and 'Sluiten' buttons.

Open de Analyse set voor beheer. Ga naar het blad met de Opnames.
Recordings kunnen op verschillende manieren uit de verzameling verwijderd worden.

- Individueel:

- Klik op het unlink icoontje naast de opname die weg moet uit de collectie.

- In groep: de knop bovenaan

- **Ontkoppelen**: selecteer één van de twee mogelijkheden

- **Pagina ontkoppelen** Een pagina is 50 recordings; de opnames in dit blad worden uit de set gehaald.

- **Alles ontkoppelen** De analyse set wordt volledig leeg gemaakt.

Let op: De recordings zijn na de actie definitief ontkoppeld.

Het is niet nodig om daarna nog op **Opslaan** te drukken.

Embargo bij de analyseset

De situatie is hier een beetje anders dan bij een Survey.

Survey: Opnames horen maar bij één enkele survey.

Als de survey onder embargo staat, staan alle ook alle opnames ervan onder embargo.

Analyseset: De analyseset zelf kan wel of niet onder embargo staan. Dat regelt de zichtbaarheid van de collectie als geheel. De opnames in de set kunnen echter bij verschillende survey's behoren en sommige van die survey's kunnen onder embargo staan en andere niet. Hier wordt evenwel geen rekening mee gehouden.

Er geldt: als een analyseset geopend wordt, zijn alle opnames in de verzameling zichtbaar.

Dat kan verrassende implicaties hebben, want zo kan iemand via een analyseset toegang krijgen tot een opname die hoort bij een survey waar die persoon geen toegang tot heeft! De ratio achter dit gedrag is elders uitgelegd.

Survey

Survey's (zie woordenlijst) laten toe dat een **projectleider** de kenmerken instelt van de recordings die voor dit project moeten gemaakt worden. De opnemer kan daarna volstaan met een keuze voor het juiste project en alle eigenschappen van een nieuwe recording worden ingesteld volgens de regels van de survey.

Belangrijk: de instellingen van een Survey worden uitsluitend afgedwongen op het moment dat een nieuwe recording gemaakt wordt. Wijzigingen achteraf hebben geen gevolgen meer voor bestaande opnames.

Commando's onderaan het scherm

 Opslaan: dient om de Survey in de databank te bewaren. De knop is alleen actief als de Survey op het scherm gewijzigd is t.o.v. de versie in de databank.

 Editeer: Bewerk de survey. Wanneer men een Survey opent, kan men ze alleen bekijken. Om veranderingen door te voeren moet men dat expliciet aangeven met deze knop.

 Sluiten: sluit de Survey. Mochten er nog veranderingen niet bewaard zijn in de databank, dan zal het programma dat melden en de gebruiker de kans geven om alsnog te bewaren.

 Verwijderen: Verwijder de Survey. Dit kan alleen als de Survey nog geen opnames bevat. Alleen de persoon die de Survey initiël in de databank gemaakt heeft, kan die Survey wissen.

Algemeen

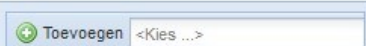
lv -> vague date accepted

Algemeen Keuzelijsten Addenda Opnames

Algemeen

Naam: lv -> vague date accepted Beschrijving: Survey die vage datums aanvaardt. Gewone en samengestelde opnames opgenomen in de korte periode juni-aug 2012

Externe referentie: geen

Opname Type: <Kies ...>

Opname Type	Verplicht	
Classic	☐	
Classic-emmer	☐	
Classic-ketting	☐	

Uitvoerder: lv Eigenaar: INBO

Opnames

Vroegste datum: 01-06-2012 Laatste datum: 31-12-2013 Vage opnamedatums toestaan Taxon taal: Wetenschappelijk

Status

Afgesloten door: Afsluitdatum:

Embargo door: Embargo sinds:

Embargosleutel: Toelichting:

Opslaan Sluiten Verwijder survey

Naam: Naam van de survey (100 tekens). Dit is de tekst die getoond wordt in keuzelijsten: dus best kort te kiezen of zorgen dat de eerste karakters al onderscheidend zijn. Moet uniek zijn over geheel INBOVEG.

Beschrijving: Beschrijving van de survey (255 tekens)

Externe referentie: Vrije tekst (100 tekens) die toelaat om de survey terug te vinden in externe bronnen.

Opname type: een lijst van recordingtypes die door deze survey aanvaard worden. Bij de ingave van een nieuwe opname kan de gebruiker één van de types kiezen uit deze lijst - een survey moet bijgevolg ten minste één recordingtype hebben om opnames te kunnen ontvangen! Bij het gebruik van containers moeten zowel de container- als de recordingtypes die men in de container wil plaatsen aan de survey worden toegevoegd.

Kies een bestaand recordingtype en klik toevoegen om het type bij de survey op te nemen.

Leg daarna zo nodig de lijsten vast (per recordingtype).

Slechts één enkel recordingtype kan *Verplicht* zijn. Dat is het recordingtype dat zal toegewezen worden aan elke nieuwe recording voor deze survey, zonder dat de opnamer hier van kan afwijken.

Het type opnames dat gemaakt wordt tijdens de duur van een survey kan veranderen na verloop van tijd. Het is best om in zo'n geval het oude type te behouden en het nieuwe type verplicht te maken. Op die manier blijft bewaard dat er verschillende types opgenomen zijn in de survey.

Let op: Bij het gebruik van containers mag geen enkel type verplicht zijn: men heeft immers ten minste twee types nodig.

Uitvoerder: Persoon die het project uitvoert (de projectleider) (100 tekens). Mag leeg zijn.

Eigenaar: Eigenaar van het project (de organisatie, de projectleider) (100 tekens). Mag leeg zijn.

Vroegste/Laatste datum: Bepalen de grenzen (gegeven datums inclusief) van de mogelijke datums van de opnames die aan de survey toegevoegd worden. Wanneer er geen datums ingevuld zijn, gelden de beperkingen opgelegd door het systeem: geen datums in de toekomst en niet vroeger dan 01-01-0001.

De grensdatum wordt gecontroleerd op het moment dat men een nieuwe opname maakt en ook wanneer men een bestaande opname bewerkt en bewaard. Voor de rest heeft het wijzigen van de datumgrenzen geen invloed op bestaande recordings.

Vage opnamedatums toestaan: Standaard moet men voor een opname een exacte datum opgeven. In sommige gevallen (bv overnames uit literatuur, oude opnames, verzamelopnames) kent men die precieze datum niet. Door dit vak aan te vinken zal het mogelijk zijn om vage datums te gebruiken voor opnames in deze survey.

Let op: het gaat alleen over de *opnames*. Vroegste en Laatste datum van survey's moeten exact zijn.

Taxon taal: Verplicht de gebruiker taxa te noteren in de aangegeven taal (aanbevolen = wetenschappelijk)⁷. Primeert boven de voorkeuren van de gebruiker. Een leeg veld laat de gebruiker vrij. Doe dit niet, want het resultaat kan een onbruikbare mengelmoes zijn.

Status:

Afgesloten door / Afsluitdatum: Wanneer een survey afgesloten is, kunnen er geen recordings aan toegevoegd worden. Een nieuw gemaakte survey is altijd afgesloten. Dit is om te vermijden dat een andere gebruiker er al opnames aan toevoegt vooraleer de recordingtypes en hun Resources vastgelegd zijn.

Embargo door / sinds: Een Survey onder embargo en al de opnames in die Survey zijn onzichtbaar. Ook voor de eigenaar van de Survey!

Embargosleutel: Dit is de code die een Survey en alle bijhorende opnames zichtbaar kan maken. Alleen zichtbaar voor de creator van de survey. Die geeft deze sleutel aan hen die de opnames mogen zien.

Toelichting: Een vrije tekst. Hier kan men bv. aangeven waarom een Survey (niet) onder embargo staat; of wanneer het embargo zal opgeheven worden; of wie er de sleutel mag krijgen; etc.

28

Survey - Keuzelijsten

Invoerveld	Lijstnaam
Abiotiek	Sigma_Biohab_2012
Europese classificatie: bedekking	Sigma_LSVI_2012
Europese classificatie: code	MILKLIM_Alopecurion
Gebruik: periode	MILKLIM_Hei(schraal)herstel
	MILKLIM_Heide
	MILKLIM_W&Z_Leishermen

Net zoals de gebruiker voor elk type recording kan bepalen welke lijsten er aan welke velden zullen gekoppeld worden, kan de projectmanager dat ook doen voor de Survey. De projectmanager kan dus bv aangeven dat de abundancies in de opnames van zijn project moeten uitgedrukt worden in Tansley. Hij kan bv ook aangeven dat het project alleen opnames zal bevatten die gemaakt zijn in bepaalde IFBL hokken en niet elders.

Dezelfde werkwijze geldt als voor het instellen van de lijsten bij de voorkeuren van de gebruiker.

Keuzelijsten van de survey primeren boven de instellingen van de gebruiker. Als de survey lijsten bepaald heeft voor de invoervelden, dan zullen die lijsten gebruikt worden, zelfs al heeft de gebruiker zijn eigen lijsten gekozen. De lijsten van de gebruiker zullen wel aangenomen worden wanneer de survey geen enkele lijst gedefinieerd heeft.

Het vastleggen van keuzelijsten is vrij bewerkelijk, zeker wanneer men het voor verschillende recordingtypes moet doen. Er zijn immers veel invoervelden en er zijn nog veel meer lijsten die er mee kunnen gekoppeld worden. Sommige lijsten zullen wellicht bij veel verschillende survey's in gebruik zijn (bv voor lang-lopende projecten waar

⁷ Noteer dat de taal aanwezig moet zijn in de gebruikte taxonlijst. Indien dat niet het geval is, kan de opnamer geen taxa invullen!

men een survey maakt voor elk jaar). Daarom laat het systeem toe dat men, naast de gebruikelijke werkwijze, ook een bestaande resourceset kan kopiëren naar een nieuwe.

Type van Opname: Kies het opnametype waarvan men de lijsten wil beheren. De lijst toont alleen types die in het tabblad 'Algemeen' aan deze survey zijn toegevoegd.

Duplicer van Survey: Kies hier uit welke survey men de lijsten voor dit type wil ophalen. Let op: Het programma kiest uit die survey hetzelfde opnametype. Als het type dat men wil opvullen niet bestaat in de gekozen survey, dan worden er geen lijstinstellingen overgebracht.

Duplicer: Druk op deze knop om de lijsten in te lezen.

Hierna kan men de instellingen nog verder aanpassen en het geheel bewaren.

Beheer Survey

Algemeen Keuzelijsten **Addenda** Opnames

Referenties

Auteur(s)	Titel	Jaar	Publicatie
Mendelejev, Gregory	How to discern between Erica polemonia and E. persephonia when it's raining. Suggestion for a reliable proxy characteristic.	2009	Lambillionea, XXXX...
Vanhecke, Leo	Lidsteng en Heermoes, moeilijke soorten.	1995	Dumortiera XXI, 1-56

Addenda

Referenties: Geeft een lijst van alle referenties die gevonden zijn bij recordings van deze survey.

Commentaren: Een overzicht van de opmerkingen bij de survey. Nieuwe commentaren kunnen toegevoegd worden.

Opnames

Geeft de lijst van de recordings die gemaakt zijn in het kader van de survey.

Het is mogelijk om van hieruit de opname direct op te roepen⁸.

Beheer Survey

Algemeen Keuzelijsten Addenda **Opnames**

Werk nodig	CvS	Plaats	Waarnemer	Datum	Referentie	
	✓	Aartselaar	Iv	01-07-2012	Iv-0056	
		Aartselaar	Iv	01-07-2012	Iv-0057	
		Aartselaar	Iv	01-07-2012	Iv-0058	
		Aartselaar	Iv	01-07-2012	Iv-0059-emmertje	
		Aartselaar	Iv	01-07-2012	Iv-0059	
		Aartselaar	Iv	01-07-2012	Iv-0029B	
		Aartselaar	Iv	Zomer-2012	Iv-0059C	
		Aartselaar	Iv	01-07-2012	Iv-0059D	
		Aartselaar	Iv	02-07-2012	Iv-0064-ketting	
		Aartselaar	Iv	02-07-2012	Iv-0064B	
		plaats	Iv	02-07-2012	Iv-0064C	
		Aartselaar	Iv	02-07-2012	Iv-0064D	
⚠		Aartselaar	Iv	02-07-2012	Iv-0068 (0064)?	
		Lens-Saint-Servais	Iv	01-07-2012	IvNM-200	

Opnamedetails

Survey: Iv -> vague date accepted

Opname Type: Classic

Container type: Geen

Waarnemer: Iv

Referentie: Iv-0059D

Datum: 01-07-2012

Plaats: Aartselaar

Element Type: p

Element Code: 2

Volledigheid:

Werk nodig: Nee

Gechecked door:

Gechecked op:

GvId: IV2012120414393213

Laatste wijziging: 18-01-2013 16:39:12

Gewijzigd door: sam.martens

Registrar: luc_vanhercke

Pagina 1 van 1 | Getoond 1 - 14 van 14

Editeer X Sluiten Verwijderen

⁸ Een betere methode is om opnames via het zoekscherm op te roepen, waarbij de survey als selectie criterium is gekozen.

Interpretaties

Op het terrein kan het voorkomen dat men een soort niet herkent, of dat men een soort vindt die niet in de soortenlijst opgenomen is. Men zal in dat geval een voorlopige eigen soort maken en gebruiken (zie Mijn Taxa). Het kan ook gebeuren dat men na enige tijd vaststelt dat een bepaald specimen verkeerd gedetermineerd werd. Een zekere medewerker kan een synoniem⁹ gebruikt hebben. Misschien wil men de recordings aanpassen aan een meer moderne naamgeving. Of misschien twijfelt men plots weer aan een bepaalde identificatie. In al deze situaties zal men de originele recording ongemoeid laten (INBOVEG moet immers kunnen garanderen dat de originele waarneming bewaard wordt) en er een interpretatie aan toevoegen.

24

Toevoegen van een interpretatie.

Bekijk de historiek van alle opeenvolgende identificaties voor dit taxon.

Interpretaties via de Werk Set

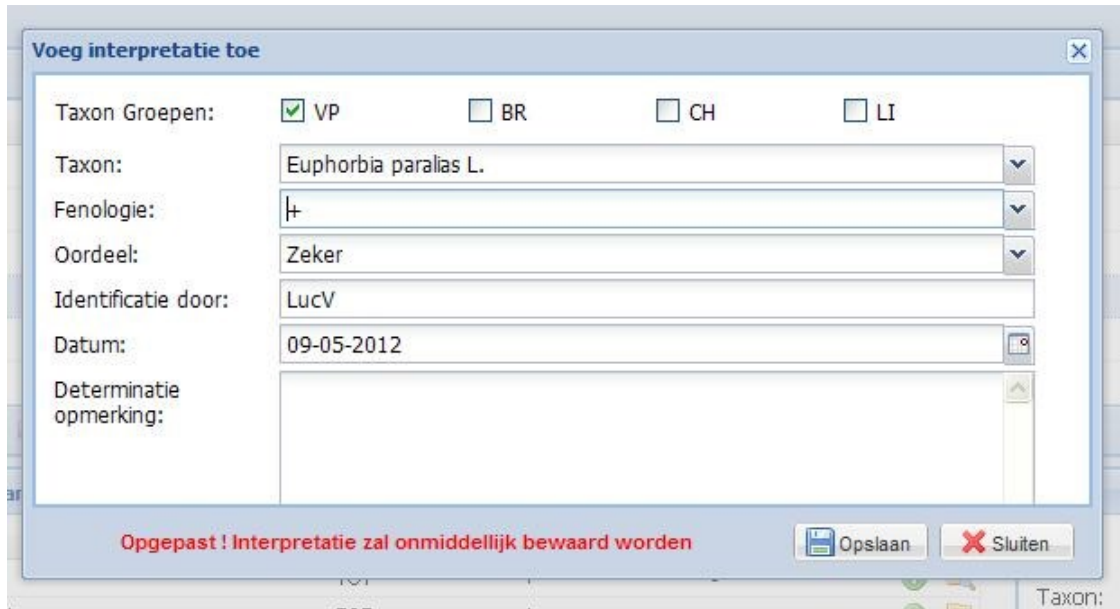
Dit is wellicht de meest handige manier wanneer men veel identificaties wil toevoegen. Zeker wanneer de selectie van de betrokken recordings niet recht toe recht aan is. Een voordeel is ook dat men de recordings niet moet openen. Men heeft directe toegang tot de taxa en de interpretaties. Men kan het werk onderbreken en later de draad weer op nemen. De werkset blijft immers bewaard en men hoeft de selectie niet opnieuw te doen.

Een typische situatie:

- 1) Op het terrein heeft men een eigen taxon gemaakt om de niet herkende soort te kunnen ingeven.
- 2) Alle registraties zullen dat eigen taxon bevatten.
- 3) Later zal men de echte naam van het eigen taxon opzoeken (evt met de hulp van een specialist)
- 4) Selecteer alle recordings die het betrokken eigen taxon bevatten.
- 5) Breng al die recordings in een Werkset
- 6) Ga naar de werkset en vraag om de taxa te tonen.

⁹ Synoniemen zijn moeilijk automatisch op te lossen. Men kan immers te maken hebben met recordings waar lijsten gebruikt zijn met verschillende, zelfs tegenstrijdige, synonymie. De aangewezen werkwijze is om a) te vermijden dat synoniemen kunnen gebruikt worden en b) synoniemen op te lossen door interpretaties vooraleer de recordings verder verwerkt worden.

- 7) Selecteer een opname
 - De taxa worden getoond
 - Voeg een interpretatie toe voor elke vermelding van het betrokken taxon.
 - Verwijder de opname uit de werkset.
- 8) Herhaal 7) zoveel als nodig.

Werkwijze

Er verschijnt een vereenvoudigde versie van het invoerscherm om taxa aan een opname toe te voegen. Merk op dat eigen soorten hier niet kunnen gekozen worden.

- Taxon, Fenologie zijn vooraf ingevuld met de gegevens van de voorgaande interpretatie.
- Oordeel wordt automatisch ingesteld op 'Zeker'.
- Identificatie door: wordt ingesteld op de naam van de ingelogde persoon.
- Datum: krijgt de datum van het moment. Kan geen vage datum zijn.

Alle velden kunnen veranderd worden (het is immers niet noodzakelijk de ingelogde persoon die de soort op naam gebracht heeft).

Belangrijk: Als men Opslaan kiest wordt de Interpretatie **onmiddellijk** in de databank bewaard!

Interpretaties via de Recording

Taxa						Aantal taxa : 22		Detail
Groep	Taxon	Laag	Bedekking	Fenologie				
VP	Alnus incana (L.) Moench	S	2	-				Groep
VP	Athyrium filix-femina (L.) Roth	K	+	-				Taxon
VP	Calystegia sepium (L.) R. Brown	K	+	-				Laag:
VP	Carex acutiformis Ehrh.	K	4	-				Bede
VP	Dryopteris carthusiana (Vill.) H.P. Fuchs	K	+	-				Feno

Dit is een speciaal geval van het *Bewerken van een Bestaande Opname*. Deze manier is iets minder direct dan via de Werk Set, maar soms zal men er toch de voorkeur aan geven omdat men bij dezelfde gelegenheid misschien nog andere dingen van de opname wil bekijken, of omdat men nog opmerkingen wil toevoegen.

- Toevoegen van een interpretatie.
- Bekijk de historiek van alle opeenvolgende identificaties voor dit taxon.

Voeg interpretatie toe

Taxon Groepen: VP BR CH LI

Taxon: Phragmites australis (Cav.) Steud.

Fenologie: -

Oordeel: Beste Gok

Identificatie door: lv

Datum: 09-05-2012

Determinatie opmerking:

De toepassing zal dus hetzelfde gedrag vertonen als altijd.

De nieuwe interpretaties zijn pas effectief aan de recording toegevoegd nadat men de *opname bewaard* heeft.

Historiek van interpretaties:

Taxon Interpretaties		Details	
G...	Taxon		
VP	Alnus glutinosa (L.) Gaertn.	Groep:	VP
VP	Alnus incana (L.) Moench	Taxon:	Alnus glutinosa (L.) Gaertn.
		Fenologie:	-
		Oordeel:	Zeker
		Identificatie door:	luc_admin
		Determinatie opmerking:	Verzameld materiaal gezien
		Datum:	24-09-2013

Het rooster met de Taxa toont alleen de laatst toegevoegde interpretatie (ook *preferred* genoemd).

Met de historiek kan men alle opeenvolgende interpretaties van een bepaalde waarneming zien. De recentste interpretatie staat bovenaan.

Wanneer men een regel aanklikt worden rechts de details getoond.

Export

Cydonia en Futon, de databanken achter INBOVEG, zijn gebouwd zonder gebruik te maken van bijzondere gegevenstypes die zij alleen maar herkennen. Er is zorg voor gedragen dat ze ook kunnen ondervraagd worden met programma's als OpenOffice, MS-Access en R (programmeertaal voor statistische toepassingen). Wie dat wil kan daardoor zelf aan de slag om gegevens te zoeken en te exporteren voor verdere analyse. Er is documentatie ter beschikking die daarbij kan helpen.

Directe bevraging van de databank is niet altijd mogelijk. Daar kunnen praktische, technische en veiligheidsredenen voor zijn. Daarom voorziet INBOVEG ook verschillende mogelijkheden om gegevens te exporteren in veel gebruikte formaten. Naast de uitgebreide selectie en groeperings mogelijkheden zijn er verschillende transformatie-opties.

Export van gegevens gaat steeds vanuit de Werkset. Stel dat men de recordings die men wil onderzoeken heeft samengebracht in een analyseset. Dan zal men eerst via het zoekscherm een selectie doen op de bewuste analyseset, dan alle pagina's toevoegen aan de werkset en dan de export doen.

PDF

Soms is het nodig of praktisch om gegevens op papier te hebben: bv om opnames te bespreken of om ingevoerde gegevens te controleren terwijl men niet on-line is. Misschien wil de terreinbeheerder prints voor zijn documentatie.

Men kan kiezen welke onderdelen van de opname in de PDF wordt weergegeven. Wanneer men niets aanvinkt krijgt men alleen de identificatie informatie (Gebruikersreferentie, Waarnemer, Datum, Plaats en Survey) die op elk blad herhaald wordt.

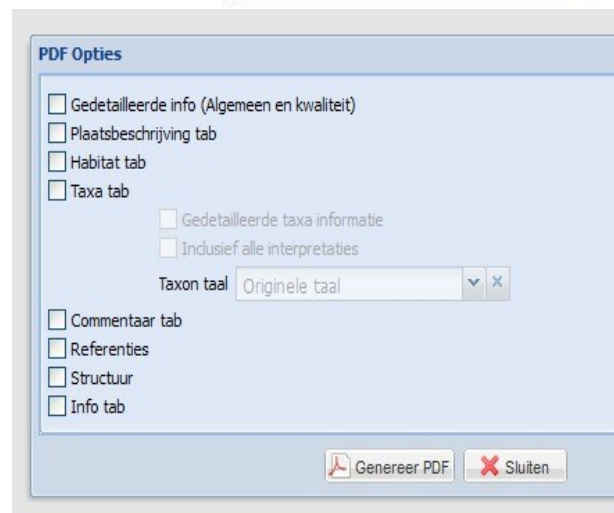
Voor elk tab blad in de opname kan aangegeven worden of de informatie moet opgenomen worden.

«Gedetailleerde info» combineert de gegevens van de tabbladen «Algemeen» en «Kwaliteitsmerk».

De optie «Structuur» werkt alleen bij containers en geeft dan de inhoud van de emmer of ketting.

Voor de Taxa kan men kiezen tussen de originele registratie of de weergave van de volksnaam van de taxa. Wanneer de gebruikte lijst (mogelijks verschillend per opname!) geen equivalent bevat, wordt de originele (wetenschappelijke) naam in de PDF opgenomen.

De PDF bevat alle opnames in de werkset en wordt geopend in een nieuw browservenster. Het bestand kan van daaruit bewaard en/of geprint worden. Een PDF van één specifieke opname kan ook rechtstreeks gemaakt worden door die opname te openen.

Cornell Condensed

Cornell Condensed files volgen de oude ponskaart traditie om de gegevens op te slaan in rijen van 80 karakters. Binnen dat formaat bestaan er nog verschillende systemen om de gegevens te structureren. De formaten zijn niet steeds goed gedocumenteerd en uit onze testen is gebleken dat de naam die sommige programma's geven niet steeds overeen komt met het verwachte standaardformaat bij die naam.

In INBOVEG produceren we volgende versies:

- Cornell Condensed: volgens de standaard
- TurboVeg Classic Cornell Condensed: de implementatie volgens TurboVeg. Een rij nullen in plaats van een blanco regel tussen de data en de soorten.
- Cornell Condensed gereduceerd: volgt het *Cornell Reduced Condensed Format* dat compacter is doordat men nul-waarden mag weg laten.
- Vespan: Met een licht afwijkend formaat in de eerste regels

• Algemene Info

Bestand Naam: De naam van het bestand met de geëxporteerde gegevens. Het moet een geldige naam zijn voor het platform waarop men werkt. De gebruiker kan geen extensie kiezen. Het programma gebruikt altijd de extensie «.cc!» voor het bestand met de Cornell Condensed informatie en «.txt» voor de Legende bestanden.

Let op: als Legende-opties gekozen zijn, worden de bestanden samengebracht in een «.zip» bestand.

Titel: De eerste regel van een CoCo bestand is vrij beschikbaar voor tekst. Geef hier een hint omtrent de inhoud.

Coco Type: kies een type; zie de inleiding van deze sectie.

Scheidingstekens: Bepaalt welk scheidingsteken er gebruikt wordt in uitvoerbestanden waar dat nodig is (bv. legendes).

• Code gebruiken

De bedekkingscode bij de taxa wordt als code uitgevoerd; er gebeurt geen vertaling naar percenten.

Transformatie Opties: Regelt wat er gebeurt met de bedekkingscodes bij de taxa.

- **Geen:** De code wordt onveranderd in het bestand opgenomen.
Let op als de betrokken opnames niet alle éénzelfde abundantieschaal gebruiken. Wanneer eenzelfde code in meerdere schalen aanwezig is, maar met een verschillende betekenis, kan het eindresultaat misleidend zijn. Hou daar rekening mee bij de groepering van opnames.
- **Aanwezigheid:** Wanneer er een Occurrence is van dat Taxon, wordt het opgenomen in het resultaat. Alle bedekkingscodes worden omgezet naar '1' voor aanwezig.
Let op: Er wordt niet gekeken naar de percentwaarde van de code. Het volstaat dat het taxon in de opname vermeld wordt. Het maakt niets uit mocht de code 0%, of afwezig, betekenen.
- **Afwezig-/Aanwezigheid:** Er wordt een lijst gemaakt van alle taxa aanwezig in de behandelde opnames. Daarna wordt voor elke soort voor elke recording aangegeven of de soort wel ('1') of niet ('0') aanwezig was. Let op: de percentages worden niet in aanmerking genomen.

Resultaat zonder transformatie:

```
Gegenereerd door luc_vanhercke op 31-01-2013
(I4, 7(I3, A8))
1 17 3 14 2 11 3 2 p2 4 a4 12 a4 5 p1
1 15 p1 6 p1 1 a2 19 p2 8 p1 20 p1 13 p1
1 7 .1 3 .1
2 16 4 10 1+ 22 2 18 4 21 .1 9 3

AgrocaL0AlopprL0AmblsHS1AnthodL0ArrheLB0BromhoL0CallcHL1CerafoB0Eropvsp3HipprhL2
HolclaL0LolipeL0Poa=trL0RanureL0RumeacL0SambniL2SangofL0SeduacL3StelgrL0Taraxac0
VicihLS3lv-Mhhz3
6l=====lv-0070=
```

Resultaat: Aanwezigheid

```
Gegenereerd door luc_vanhercke op 31-01-2013
(I4, 14(I3, I2))
1 17 1 14 1 11 1 2 1 4 1 12 1 5 1 15 1 6 1 1 1 19 1 8 1 20 1 13 1
1 7 1 3 1
2 16 1 10 1 22 1 18 1 21 1 9 1
....
6l=====lv-0070=
```

Resultaat: Afwezig-/Aanwezigheid

```
Gegenereerd door luc_vanhercke op 31-01-2013
(I4, 14(I3, I2))
1 1 1 2 1 3 1 4 1 5 1 6 1 7 1 8 1 9 0 10 0 11 1 12 1 13 1 14 1
1 15 1 16 0 17 1 18 0 19 1 20 1 21 0 22 0
2 1 0 2 0 3 0 4 0 5 0 6 0 7 0 8 0 9 1 10 1 11 0 12 0 13 0 14 0
2 15 0 16 1 17 0 18 1 19 0 20 0 21 1 22 1

AgrocaL0AlopprL0AmblsHS1AnthodL0ArrheLB0BromhoL0CallcHL1CerafoB0Eropvsp3HipprhL2
HolclaL0LolipeL0Poa=trL0RanureL0RumeacL0SambniL2SangofL0SeduacL3StelgrL0Taraxac0
VicihLS3lv-Mhhz3
6l=====lv-0070=
```

Opties:

- **Inclusief Taxon Legende:** Het formaat vereist dat de soortnamen ten hoogste acht karakters lang zijn. In die acht karakters moeten er een unieke identificatie komen voor de combinatie van Taxon + Fenologie + Laag. INBOVEG gebruikt daar een bepaald algoritme voor dat zich baseert op verschillende delen van de naam voor de eerste 7 posities. De achtste positie codeert fenologie en laag en kan 64 combinaties aan. Alhoewel in de meeste gevallen de soort nog gemakkelijk herkenbaar is in de code, kan het men programma toch een legende vragen. Dat bestand geeft voor elke code de bijhorende gegevens.

```
SangofL0;Sanguisorba officinalis L.;KH;-
RanureL0;Ranunculus repens L.;KH;-
AmblsHS1;Amblystegium serpens (Hedw.) Schimp.;MO;-
SambniL2;Sambucus nigra L.;S;-
HipprhL2;Hippophae rhamnoides L.;S;-
SeduacL3;Sedum acre L.;K;-
```

- **Inclusief Recording Legende:** Het formaat vereist dat de namen van de stalen ten hoogste acht karakters lang zijn. De export gebruikt daartoe de eerste karakters van de referentie van de gebruiker. De kans op dubbele afkortingen is groot. Dezelfde referentie kan meer dan eens gebruikt zijn en het kan dat sommige referenties pas na de achtste positie verschillen. Wanneer dubbele opnamecodes optreden, maakt het programma zelf olopende referenties aan voor het cc! bestand. De legende geeft dan aan welke code staat voor welke opname.

```
TrifcaS3StelgrL3CentjaL3RanureL3RanuacL3FestruL3RumeacL3HeraspL3Poa=trL3PlanlaL3
AchimiL3PimpnLH3Leontod3ParnpaL1PolymLA1SedualL4SambniL5HipprhL5lv-Mhhz1SeduacL1
VicihLS1Eropvsp1
000000010000000200000003000000040000000500000006
```

```
00000001,lvwm2
00000002,HEI047_20120725
00000003,584B
00000004,lv-0058A88
00000005,lv-0058A59
00000006,lv-0070
```

• Percentage gebruiken

Code gebruiken
Percentage gebruiken

Transformatie Opties: Geen Normaliseer tov site totaal
 Aanwezigheid Afwezig-/Aanwezigheid

Opties: Per Fenologie types groeperen Inclusief Taxon Legende
 Combineer alle lagen Inclusief Recording Legende

De bedekkingscode bij de taxa wordt vertaald naar percenten. Voor de vertaling wordt voor elke opname gekeken welke lijst in die opname gebruikt is. Het percentage wordt dan uit die specifieke lijst gehaald — via *Lijsten bekijken en exporteren* kan men de waarden zien.

Het gebruik van percentages ontwijkt het probleem dat eerder aangehaald werd, nl. het geval waar een bepaalde code niet overal dezelfde betekenis heeft. Of de conversie naar percenten en het mengen van abundantieschalen zin heeft en toegelaten is, hangt af van de situatie en is onder verantwoordelijkheid van de gebruiker.

Transformatie Opties: Regelt wat er gebeurt met de percentages bij de taxa.

Belangrijk: Wanneer abundanties bij een opname niet uit een lijst komen (of uit een lijst waar geen percentages gedefinieerd zijn) kan het programma geen transformaties doen. Er wordt steeds een percentage gelijk aan 0% genomen.

- **Geen:** Het percentage, afgeleid uit de code, wordt onveranderd in het bestand opgenomen.
- **Aanwezigheid:** Als de bedekkingscode vertaalt naar een percentage groter dan nul (>0%) dan wordt het taxon in de lijst opgenomen. Alle percentages worden omgezet naar '1' voor aanwezig.
- **Afwezig-/Aanwezigheid:** Er wordt een lijst gemaakt van alle taxa aanwezig in de behandelde opnames. Daarna wordt voor elke soort voor elke recording aangegeven of de bedekking van de soort wel of niet groter was dan 0%. Soorten met bedekking >0% worden gemerkt met '1', andere met '0'.
- **Normaliseer tov site totaal:** Elke bedekking van een soort wordt gedeeld door de de som van alle bedekkingen van alle soorten in de opname.

Resultaat zonder transformatie:

1	17	30.00	14	20.00	11	30.00	2	2.00	4	0.00	12	0.00	5	1.00
1	15	1.00	6	1.00	1	2.00	19	2.00	8	1.00	20	1.00	13	1.00
1	7	1.00	3	1.00										
2	16	40.00	10	12.00	22	20.00	18	40.00	21	1.00	9	30.00		

AgrocaL0AlopprL0AmblsHS1AnthodL0ArrheLB0BromhoL0CallcHL1CerafoB0Eropvsp3HipprhL2
 HolclaL0LolipeL0Poa=trL0RanureL0RumeacL0SambniL2SangofL0SeduacL3StelgrL0Taraxac0
 VicihLS3lv-Mhhz3

Resultaat: Aanwezigheid

(I4, 14(I3, I2))														14														
1	15	1	12	1	10	1	2	1	4	1	13	1	5	1	1	1	17	1	7	1	18	1	11	1	6	1	3	1
2	14	1	9	1	20	1	16	1	19	1	8	1																

AgrocaL0AlopprL0AmblsHS1ArrheLB0BromhoL0CallcHL1CerafoB0Eropvsp3HipprhL2HolclaL0
 HolclaL0LolipeL0Poa=trL0RanureL0RumeacL0SambniL2SangofL0SeduacL3StelgrL0Taraxac0VicihLS3lv-Mhhz3
 61=====lv-0070=

Merk op dat de soorten met nul percent weggevallen zijn (nr 4, 12 uit het resultaat zonder transformatie). Vergelijk ook met de optie 'Code gebruiken' waar beide soorten wél aanwezig zijn omdat er een code is en de percentwaarde niet beschouwd wordt.

Resultaat: Afwezig-/Aanwezigheid

1	1	1	2	1	3	1	4	0	5	1	6	1	7	1	8	1	9	0	10	0	11	1	12	0	13	1	14	1	
1	15	1	16	0	17	1	18	0	19	1	20	1	21	0	22	0													
2	1	0	2	0	3	0	4	0	5	0	6	0	7	0	8	0	9	1	10	1	11	0	12	0	13	0	14	0	
2	15	0	16	1	17	0	18	1	19	0	20	0	21	1	22	1													

AgrocaL0AlopprL0AmblsHS1AnthodL0ArrheLB0BromhoL0CallcHL1CerafoB0Eropvsp3HipprhL2
 HolclaL0LolipeL0Poa=trL0RanureL0RumeacL0SambniL2SangofL0SeduacL3StelgrL0Taraxac0
 VicihLS3lv-Mhhz3

Genormaliseerd tov site totaal:

1	17	31.91	14	21.28	11	31.91	2	2.13	4	0.00	12	0.00	5	1.06
1	15	1.06	6	1.06	1	2.13	19	2.13	8	1.06	20	1.06	13	1.06

```

1 7 1.06 3 1.06
2 16 27.97 10 8.39 22 13.99 18 27.97 21 0.70 9 20.98

AgrocaL0AlopprL0AmblsHS1AnthodL0ArrheLB0BromhoL0CallcHL1CerafoB0Eropvsp3HipprhL2
HolclaL0LolipeL0Poa=trL0RanureL0RumeacL0SambniL2SangofL0SeduacL3StelgrL0Taraxac0
VicihLS3lv-Mhhz3

```

Opties:

- Inclusief Taxon Legende:** zie *Code gebruiken*.
- Inclusief Recording Legende:** zie *Code gebruiken*.
- Per Fenologie types groeperen:** In gewone omstandigheden wordt elke combinatie van taxon met fenologie als een aparte soort beschouwd. Met deze optie wordt er geen onderscheid meer gemaakt en de bedekking van de combinatie wordt berekend uitgaande van de waarden van elk fenologie-type van een taxon binnen een laag. Hierbij wordt aangenomen dat bedekkingen geen invloed hebben op elkaar. Aan de gebruiker om te beslissen of dat een geldige aanname is.

De recordings

opname lv-0070	Laag	Feno	Pct	opname lv-0076/	Laag	Feno	Pct
Erophila verna Walters	K	-	30	Sambucus nigra L.	B	-	20
Hippophae rhamnoides L.	S	-	12	Sambucus nigra L.	K	-	50
lv-Mysosotis (zakje 854)	K	-	20	Sambucus nigra L.	S	-	30
Sambucus nigra L.,	S	-	0	Sedum acre L.	K	-	30
Sedum acre L.	K	-	0	Sedum acre L.	K	Fl	60
Vicia hirsuta (L.)	K	-	1				

Resultaat: percentages, geen transformatie

```

1 3 0.00 2 12.00 9 20.00 6 0.00 8 1.00 1 30.00
2 4 20.00 3 30.00 5 50.00 6 30.00 7 60.00

Eropvsp1HipprhL0SambniL0SambniL2SambniL1SeduacL1SeduacL9VicihLS1lv-Mhhz1
lv-0070=lv-0076/

```

Resultaat: per fenologie groeperen

```

1 3 0.00 2 12.00 8 20.00 6 0.00 7 1.00 1 30.00
2 4 20.00 3 30.00 5 50.00 6 72.00

Eropvsp1HipprhL0SambniL0SambniL2SambniL1SeduacL1VicihLS1lv-Mhhz1
lv-0070=lv-0076/

```

Merk op dat *Sedum* maar één keer meer in de lijst voor komt; fenologie is immers niet meer onderscheidend.

- Combineer alle lagen:** Er wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen de lagen. Voor een taxon (+ fenologie) dat maar in één laag aanwezig is, verandert er niets. Wanneer een taxon-fenologie combinatie in meer lagen aanwezig is, wordt een nieuwe bedekking berekend op basis van de aanname dat de bedekkingen kunnen overlappen en dat ze daarbij onafhankelijk zijn van elkaar (*independence assumption*). Het ligt aan de gebruiker om uit te maken of dat een geldige assumptie is.

Resultaat: combineer alle lagen (dezelfde recordings gebruikt als bij de fenologie voorbeelden)

```

1 3 0.00 2 12.00 7 20.00 4 0.00 6 1.00 1 30.00
2 3 72.00 4 30.00 5 60.00

Eropvsp0HipprhL0SambniL0SeduacL0SeduacL8VicihLS0lv-Mhhz0
lv-0070=lv-0076/

```

Merk op dat *Sambucus* maar één keer meer in de lijst voor komt met een bedekking die kleiner is dan de som van de aparte bedekkingen (volgens de assumptie is er immers overlapping).

Resultaat: combineer alle lagen EN groepeer fenologie

```

1 3 0.00 2 12.00 6 20.00 4 0.00 5 1.00 1 30.00
2 3 72.00 4 72.00

Eropvsp0HipprhL0SambniL0SeduacL0VicihLS0lv-Mhhz0
lv-0070=lv-0076/


```


- **Uit te sluiten**

Taxon Groepen: Maakt het mogelijk om gehele plantengroepen uit te sluiten. Als men bv. weet dat Mossen niet systematisch genoteerd werden, zal men die niet gebruiken voor verdere studie. Wellicht zal men ook Eigen taxa willen uitsluiten.

Recordings zonder taxa: Opnames zonder taxa (resultierend in lege regels in het bestand) worden niet opgenomen. Hetzelfde geldt voor die situaties waar een andere optie een leeg resultaat geeft (bv. door taxongroepen uit te sluiten). De optie is standaard aangevinkt omdat sommige analyseprogramma's moeite hebben met lege regels.

Soorten: Gebruikt om specifieke soorten uit te sluiten. Het is toegelaten om maskers te gebruiken (bv. om een compleet genus uit te sluiten). Houd er rekening mee dat het eindresultaat soms leeg kan zijn.

 Toevoegen van een soort of een masker

 Verwijder een soort of een masker

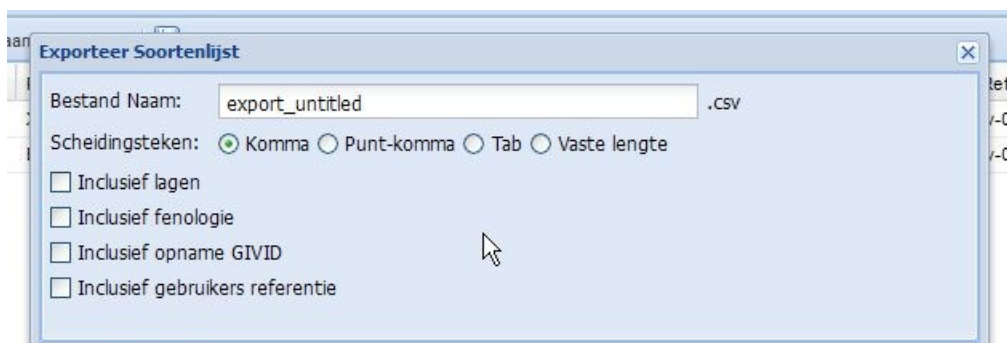
Dubbelklik maakt het mogelijk om een regel te bewerken.

Lagen: Lagen kunnen niet apart worden uitgesloten. Anders dan in TurboVeg, waar er slechts één lijst van lagen is geldend voor alle opnames in het systeem, laat INBOVEG toe dat er verschillende lijsten gebruikt worden. Niet elke lijst zal dezelfde code gebruiken voor dezelfde laag, verschillende lagen kunnen in verschillende lijsten een gelijke code hebben, en bij gelijkaardige lagen kan de afgrenzing verschillen. Dus als men de B (bomen) laag uit zou sluiten, zouden de gesplitste LB en HB (lage en hoge bomen) lagen toch opgenomen worden, net als FPH en TPH die ook bomen aangeven.

Soortenlijst

Genereert een checklijst van alle soorten in de opnames aanwezig in de werkset. Standaard krijgt men alleen een alfabetische lijst van de taxa. Elke soort komt één keer voor in de lijst. Door één of meer opties aan te vinken kan men meer detail verkrijgen. De verschillende velden worden dan uit mekaar gehouden door het gekozen scheidingsteken.

- **Inclusief lagen:** Bij het opmaken van de lijst wordt rekening gehouden met de laag waarin de soort voorkomt. Soorten die in verschillende lagen voorkomen, worden gesplitst per laag.
Let op: Het programma kijkt alleen naar de letterlijke code op zich. Niet naar de betekenis.
 - Gelijke codes komende uit verschillende lijsten en/of met een verschillende betekenis worden toch samen genomen.
 - Verschillende codes, zelfs met dezelfde betekenis, blijven gescheiden
- **Inclusief fenologie:** De uitsplitsing gebeurt (ook) op de fenologie code. De caveat van bij de lagen geldt ook hier.
- **Inclusief opname GIVID:** De unieke systeemreferentie van de opname komt in de lijst.
Naast elke Soort (laag en fenologie combinatie) komt de lijst van alle GIVIDs waar deze soort (combinatie) in voorkwam. De GIVIDs worden van elkaar gescheiden door het gekozen teken.
- **Inclusief gebruikers referentie:** De referentie van de gebruiker wordt opgenomen.
Naast elke Soort (laag en fenologie combinatie) komt de lijst van alle referenties waar deze soort (combinatie) in voorkwam. De referenties worden van elkaar gescheiden door het gekozen teken.

Voorbeelden

opname 1	Laag	Feno	Cover	opname 2	Laag	Feno	Cover
Erophila verna Walters	K	-	3	Sambucus nigra L.	B	-	2
Hippophae rhamnoides L.	S	-	1+	Sambucus nigra L.	K	-	5
Iv-Mysosotis (zakje 854)	K	-	2	Sambucus nigra L.	S	-	3
Sambucus nigra L.,	S	-	4	Sedum acre L.	K	-	3
Sedum acre L.	K	-	4	Sedum acre L.	K	Fl	6
Vicia hirsuta (L.)	K	-	.1				

standaard	incl lagen	incl. lagen, fenologie	incl. gebruikers referentie
Erophila verna	Erophila verna,K	Erophila verna Walters,K,-	Erophila verna,Iv-0070
Hippophae rhamnoides L.	Hippophae rhamnoides L.,S	Hippophae rhamnoides L.,S,-	Hippophae rhamnoides L.,Iv-0070
Iv-Mysosotis (zakje 854)	Iv-Mysosotis (zakje 854),K	Iv-Mysosotis (zakje 854),K,-	Iv-Mysosotis (zakje 854),Iv-0070
Sambucus nigra L.	Sambucus nigra L.,B	Sambucus nigra L.,B,-	Sambucus nigra L.,Iv-0070,Iv-0076/70
Sedum acre L.	Sambucus nigra L.,K	Sambucus nigra L.,K,-	Sedum acre L.,Iv-0070,Iv-0076/70
Vicia hirsuta (L.)	Sambucus nigra L.,S	Sambucus nigra L.,S,-	Vicia hirsuta (L.),Iv-0070
	Sedum acre L.,K	Sedum acre L.,K,-	
	Vicia hirsuta (L.),K	Sedum acre L.,K,Fl	
		Vicia hirsuta (L.),K,-	

Spreadsheet Tabel

Export naar een Spreadsheet Tabel laat toe om een vrij te kiezen selectie van gegevens uit een keuze van opnames te exporteren naar een bestand dat in een rekenblad of databank kan ingelezen worden. De mogelijkheid is vooral interessant in situaties waar men geen directe toegang heeft tot de databank of wanneer men volledige opnames wil leveren aan iemand anders. En in sommige gevallen zal het wellicht ook het handigste formaat zijn om verdere analyses mee te doen.

Verplichte velden: enkele velden worden altijd meegenomen:

- o Referentie van de gebruiker (bij kans op dubbele referenties kan men best ook de GivId exporteren)
- o Taxon, Taxongroep, Laag, Fenologie, Bedekking

Minimum uitvoer:

```
Algemene opname gegevens
Gebruiker referentie,lv-0070,lv-0076/70,

Taxa,Taxon groep,Laag,Fenologie,Bedekking
Gebruiker referentie,,,,lv-0070,lv-0076/70,
Erophila verna subsp. praecox (Steven) Walters,VP,K,-,3,,
Hippophae rhamnoides L.,VP,S,-,1+,,
Sambucus nigra L.,VP,S,-,4,3,
Sambucus nigra L.,VP,B,-,2,
Sambucus nigra L.,VP,K,-,5,
Sedum acre L.,VP,K,-,4,3,
Sedum acre L.,VP,K,Fl,,6,
Vicia hirsuta (L.) S.F. Gray,VP,K,-,1,,
lv-Mysosotis héél harig (zakje 854),!,K,-,2,,
```

Importeren in Excel:

Het kan voorkomen dat accent letters in Excel niet goed worden afgebeeld. Dit is typisch wanneer men het bestand geopend heeft met een dubbele klik. Om dit te vermijden gaat men best als volgt te werk.

- o Open Excel en zorg dat er een leeg werkblad is (de doorsnee startsituatie)
- o Kies Tab Gegevens en daar de optie Externe gegevens ophalen / Van tekst. De importwizard start op.
- o Kies voor de **Unicode (UTF-8)** karakterset.

Zodra de goede karakterset gekozen is, zal het voorbeeldvenster de karakters juist afbeelden.

- o Werk verder af.

Het resultaat:

bestand geopend via dubbele klik	Bestand geopend met gegevens ophalen				
Données Principales du Relevé	Données Principales du Relevé				
Référence Utilisateur,lv-0070,lv-0076/70,	Référence Utilisateur	lv-0070	lv-0076/70		
Taxa,Groupe de taxon,Couche,Phénologie,Couverture	Taxa	Groupe de taxon	Couche	Phénologie	Couverture
Référence Utilisateur,,,,lv-0070,lv-0076/70,	Référence Utilisateur				lv-0070
Vicia hirsuta (L.) S.F. Gray,VP,K,-,1,,	Vicia hirsuta (L.) S.F. Gray	VP	K	-	.1
lv-Mysosotis héél harig (zakje 854),!,K,-,2,,	lv-Mysosotis héél harig (zakje 854)	!!	K	-	2

Niet exporteerbare gegevens:

- o Commentaren
- o De gegevens op het tabblad Kwaliteitsmerk
- o De gegevens op het tabblad Info
- o De gegevens op het tabblad Structuur (container recordings)
- o De Vrije Velden (Customfields)

• Algemene Info

Bestand Naam: De naam van het bestand met de geëxporteerde gegevens. Het moet een geldige naam zijn voor het platform waarop men werkt. De gebruiker kan geen extensie kiezen. Het programma gebruikt altijd de extensie «.csv».

Scheidingstekens: Bepaalt door welk scheidingsteken de velden van mekaar gescheiden worden.

• Code gebruiken: werkt alleen op taxonwaarnemingen

De bedekkingscode bij de taxa wordt als code afgebeeld; er gebeurt geen vertaling naar percenten.

Transformatie Opties: Regelt wat er gebeurt met de bedekkingscodes bij de taxa.

- **Geen:** De bedekkingscode wordt onveranderd in het bestand opgenomen.
Let op als de betrokken opnames niet alle éénzelfde abundantieschaal gebruiken. Wanneer eenzelfde code in meerdere schalen aanwezig is, maar met een verschillende betekenis, kan het eindresultaat misleidend zijn. Hou daar rekening mee bij de groepering van opnames.
- **Aanwezigheid:** Wanneer er een Occurrence is van dat Taxon, wordt het opgenomen in het resultaat. Alle bedekkingscodes worden omgezet naar '1' voor aanwezig.
Let op: Er wordt niet gekeken naar de percentwaarde van de code. Het volstaat dat het taxon in de opname vermeld wordt. Het maakt niets uit mocht de code 0%, of afwezig, betekenen.
- **Afwezig-/Aanwezigheid:** Er wordt een lijst gemaakt van alle taxa aanwezig in de behandelde opnames. Daarna wordt voor elke soort voor elke recording aangegeven of de soort wel ('1') of niet ('0') aanwezig was. Let op: de percentages worden niet in aanmerking genomen.

Resultaat: Aanwezigheid

```
Taxa,Taxon groep,Laag,Fenologie,Bedekking
Gebruiker referentie,,,,lv-0070,lv-0076/70,
Erophila verna subsp. praecox (Steven) Walters,VP,K,-,1,,
Hippophae rhamnoides L.,VP,S,-,1,,
Sambucus nigra L.,VP,S,-,1,1,
Sambucus nigra L.,VP,B,-,1,
```

• Percentage gebruiken: werkt alleen op taxonwaarnemingen

De bedekkingscode bij de taxa wordt vertaald naar percenten. Voor de vertaling wordt voor elke opname gekeken welke lijst in die opname gebruikt is. Het percentage wordt dan uit die specifieke lijst gehaald — via *Lijsten bekijken en exporteren* kan men de waarden zien.

De opties (en caveats) werken net als bij de uitvoer van Cornell Condensed bestanden.

• Toe te voegen

Hier kan men bepalen welke extra velden er in de uitvoer moeten opgenomen worden.

In de rechtse kolom staan de velden waaruit men kan kiezen; links staan de velden die gekozen zijn.

De referentie van de gebruiker wordt altijd mee genomen. Ze dient als kolomtitel en wordt verschillende keren herhaald om de

leesbaarheid van het uitvoerbestand te verbeteren. Als er kans is dat er dubbele referenties in het resultaat voorkomen, kan men om verwarring te vermijden best ook de unieke GivId code in het resultaat mee opvragen.

De waarschuwingen in verband met het mengen van opnames gemaakt met uiteenlopende lijsten gelden ook hier.

Knoppen in de kopregel

- Alles toevoegen** alle mogelijke items worden naar links overgebracht voor opname in het resultaat.
- Alles verwijderen** alle items links verwijderen. «Referentie» blijft als enige verplichte uitvoer staan

Knoppen naast de items in de kolommen

- Breng het item naast het icoontje** naar de linkse kolom voor opname in het resultaat.
- Verwijder het item link en hiermee uit het resultaat.** «Referentie» is verplicht en kan niet weg.

Een stukje uitvoer ingelezen in een rekenblad.

41								
42	Management Qualifier	Qualifier	Specifiek	Toelichting	Afgeleid	Twijfel		
43	Gebruiker referentie						lv-0070	lv-0076/70
44	B	1.6	18	keutels gevonden	1	0 X		
45	A	1.13			1	0 X		
46	A	1.6	7	extensief	0	0 X		
47								
48	Locale classificatie	Bedekking						
49	Gebruiker referentie	lv-0070	lv-0076/70					
50	ooo+	X						
51	k(mru+)	10						
52	hj+	30						
53								
54	European Classification	Twijfel	Bedekking					
55	Gebruiker referentie		lv-0070	lv-0076/70				
56	4010	0	50					
57	4030	1	10					
58								
59	Taxa	Taxon groep	Laag	Fenologie	Bedekking			
60	Gebruiker referentie				lv-0070	lv-0076/70		
61	Erophila verna subsp. praecox (Steven) Walters	VP	K	-	30.00			
62	Hippophae rhamnoides L.	VP	S	-	12.00			
63	Sambucus nigra L.	VP	S	-	0.00			
64	Sambucus nigra L.	VP	B	-		20.00		
65	Sambucus nigra L.	VP	S	Fr		30.00		

• Uit te sluiten

Zie Cornell Condensed

Referentie manager

Sommige opnames heeft men niet zelf gemaakt, maar wil men toch opslaan in *Cydonia* om ze later te kunnen gebruiken; bv. om de te kunnen vergelijken met de vroegere situatie, of om meer gegevens te hebben voor een globale analyse. Bij dergelijke opnames zal men graag de bron van de gegevens bewaren (een verwijzing naar het artikel, of het eindwerk, of het rapport). De referentiemanager laat toe om de bronnen te bewaren die later kunnen gekoppeld worden.

Let op: de Referentie manager is niet bedoeld om echte instrumenten voor het beheer van literatuur (zoals Reference Manager of Jabref) te vervangen.

Referentie Manager					
+ Creatie Referentie Auteur(s) <input type="text"/> Titel <input type="text"/> Reset					
Auteur(s)	Titel	Jaar	Publicatie		
ENCYCLO	http://www.encyclo.nl/begrip/opname				
Dupont & Dupont	Boucherie sans os, oui/non? Une question de point de vue	2002	The professional exi...		
Pollet, M.	Do <i>Dolichopodidae</i> attacks mean the end of our meadow flora? - A naturalist's view.	1972	The wanderer, Issu...		
Baert, L & Vanherck...	The spiders and harvestmen of the Belgian Coast. A novel approach to plant diversity.	2012	Journal of Innovative...		

Toevoegen van een referentie:

Toevoegen Referentie

Auteur(s):

Titel: **B I U**

Publicatie: **B I U**

Jaar:

Auteur en Titel zijn verplicht in te vullen velden. Het jaar, als het ingevuld is, moet een geldig jaar zijn dat niet in de toekomst ligt. Voor de rest dwingt het programma niets af. Het is de zorg van de gebruikers om een norm af te spreken.

Verwijderen van een referentie

Referenties kunnen uit de lijst verwijderd worden door op het vuilnisbakje te klikken. Het programma vraagt eerst bevestiging (tenzij de voorkeuren ingesteld zijn om dat niet te doen). Als de gebruiker bevestigt, gaat het programma na of er recordings verwijzen naar de referentie die moet verwijderd worden. Zijn er nog dan kan de referentie niet gewist worden (dat zou immers het kwaliteitsmerk van de betrokken opnames ongeldig maken!).

Lijsten bekijken en exporteren

Deze sectie kan desgewenst uitgewerkt worden.

Ik ga er nu echter van uit dat *lijsten bekijken en exporteren* zonder handleiding ook zal lukken.

Voor de Expert

1 – Waarom het symbool gebruikt is voor de verwijzing naar meer uitleg.

 is het Egyptische hiëroglief voor «begrijpen». Het heeft open ogen, het suggereert beweging en het ziet er, vind ik, daarbij nog leuk uit ook. Ideaal om te verwijzen naar verklarende tekst op een andere plaats.

2 – Verschillende soorten gebruikers

De samenstelling van het hoofdmenu en het gedrag van de toepassing hangt af van de rechten van de persoon die aangemeld is. Sommige gebruikers kunnen opnames zonder beperking bekijken en exporteren; anderen kunnen opnames bewerken en toevoegen aan analyse sets; nog anderen mogen survey's maken en ga zo maar door. Het systeem is in detail uitgelegd in het projectleidersboek.

Wie het systeem nog niet kent, kan INBOVEG bezoeken als gast. Dat gaat zonder gebruikersnaam en zonder wachtwoord. Een gast kan vrij zoeken naar de bestaande opnames (niet het volledige zoekresultaat wordt getoond), er in rondkijken en ook lijsten bekijken en exporteren. Op die manier kan iemand nagaan of het de moeite loont om toegang te vragen als gebruiker.

Deze handleiding legt de werking van het systeem uit zoals het zich presenteert aan een gebruiker die Survey manager is. Gebruikers zoals jobstudenten, die alleen maar opnames ingeven, zullen doorgaans werken als Recorder. Bij hen zal het systeem de mogelijkheden voor een Survey manager uitschakelen.

3 – Herstelinformatie: hoe het werkt

Herstelinformatie wordt bijgehouden op de server. Dat is de enige manier om mogelijk te maken dat ze ter beschikking blijft als het apparaat waarmee men aan het werk is uit valt. Hieronder volgt een typisch scenario.

- De gebruiker wijzigt de waarde in een veld. Zolang de gebruiker in dat veld bezig is gebeurt er niets.
- Zodra de gebruiker naar een ander veld gaat, wordt de nieuwe waarde van het veld dat verlaten wordt bijgehouden in het herstelbestand op de server. Wanneer een item wordt toegevoegd aan een lijst (bv een nieuwe laag, een nieuw taxon, een extra beschrijvende code), wordt dit nieuwe item in het herstelbestand bewaard.
- Wanneer de gebruiker de opname bewaart, worden alle gegevens in de databank opgeslagen en de herstelgegevens verwijderd. De gegevens zitten immers veilig in de databank. Zodra de gebruiker weer iets wijzigt aan de opname, wordt een nieuw herstelbestand gemaakt.
- Wanneer de gebruiker een opname met veranderingen sluit en kiest om deze niet te bewaren, zullen de herstelgegevens verwijderd worden. De databank bevat immers de ongewijzigde versie en er zijn geen veranderingen die kunnen verloren gaan.

Stel nu dat er een storing optreedt waardoor de verbinding met de server verloren gaat.

- De laatste wijzigingen zitten dan nog niet in de databank (misschien had de gebruiker nog niet kunnen bewaren omdat sommige verplichte velden nog niet ingevuld waren).
- De gebruiker zal zich opnieuw moeten aanmelden.
- Na het aanmelden controleert het programma of er een herstelbestand bestaat.

Indien wel dan wordt dat aan de gebruiker gemeld die de kans krijgt om het te recupereren.

In het ergste geval is alleen de laatste verandering verloren gegaan.

4 – Voorkeuren: sjablonen en nummering

Wanneer er meer dan één «\$» staat, wordt alleen de eerste geïnterpreteerd. De tweede dollar wordt weergegeven zoals elke andere letter.

De gebruiker kan het *Volgend nummer* kiezen om een eigen betekenisvolle nummering af te dwingen (bv. 2009080016 voor opname 16 in augustus 2009). Wanneer verschillende waarnemers op het terrein zijn, kan voor elke waarnemer een eigen startpunt gegeven worden om zo overlappende referenties te vermijden.

Let op: de teller loopt steeds door, zelfs als het getal niet meer in het sjabloon kan weergegeven worden. In dat geval wordt het cijfer na het dollarteken genegeerd. Het getal wordt dan afgebeeld met zoveel cijfers als nodig. vb: lv-\$4-test wordt lv-9998-test, lv-9999-test, lv-10000-test, lv-10001-test etc.

Houd er rekening mee dat het veld Referentie van de opname een alfanumeriek veld is. Het wordt dus alfabetisch gesorteerd en voor cijfers betekent dit 1, 10, 100, 101, 2, 21, 3. Gebruik een \$-masker dat voldoende lang is om een numerieke sortering af te dwingen (dus: 001, 002, 003, 010, 021, 100, 101).

Negatieve getallen kunnen niet ingesteld worden. De toepassing weigert dat. Mocht iemand de instelling toch doen via de databank, denk er dan aan dat het getal uitsluitend verhoogd wordt. Negatieve getallen zullen dus niet kleiner worden (-7 wordt -6 en NIET -8).

Enkele voorbeelden met sjablonen:

Sjabloon	Bereikt nummer	Referentie van een nieuwe opname
lv-\$4-R	8	lv-0008-R
	9123	lv-9123-R
	12005	lv-12005-R (het masker is te klein)
BWK\$	8	BWK8 (het masker is alleen een placeholder zonder gegeven lengte)
	12	BWK12
BWK\$2	8	BWK08
	12	BWK12
	101	BWK101 (overflow van het masker)
\$5	8	00008
	1256	01256
lv-\$\$4-R	8	lv-8\$4-R (alleen de eerste \$ wordt geïnterpreteerd)
	6572	lv-6572\$4-R

5 – Voorkeuren: sorteert lijsten volgens code

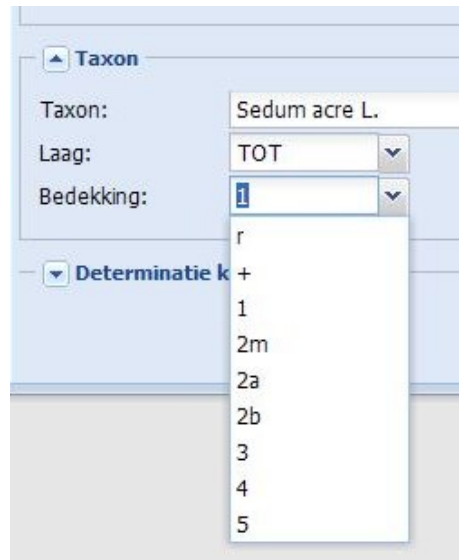
Bij veel lijsten (bv lifeforms, habitats, managementqualifiers, lagen) zal dit veld geen zichtbaar effect hebben. De sorteercodes komen immers overeen met de alfabetische sortering van de code.

In een aantal gevallen kan de lijstbeheerder echter beslist hebben om de sorteercodes niet te laten overeenstemmen met de alfabetische code die ingevoerd wordt. Vaak optredende waarden kunnen naar voor geplaatst zijn omdat dit handiger is tijdens het ingeven van recordings (bv algemene soorten of meest gebruikte qualifiers eerst). Door het veld aan te vinken zullen de items weer alfabetisch getoond worden.

Noteer dat de instelling werkt voor alle lijsten terzelfdertijd. Het is niet mogelijk om de ene lijst alfabetisch te tonen en een andere volgens de sorteercodes. Dit kan in een aantal gevallen vervelend zijn, in het bijzonder bij abundantieschalen.

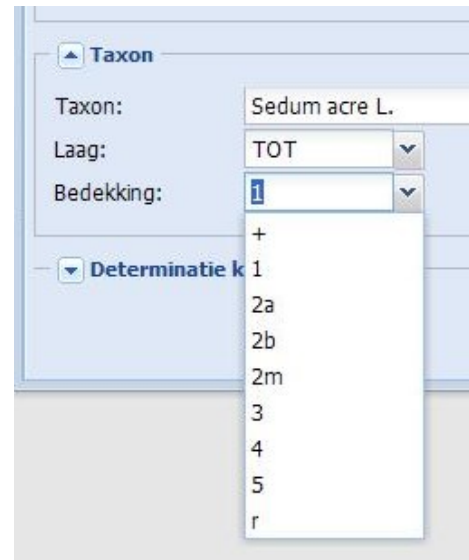
Onderstaande tabel toont een stukje schaal. Abundantieschalen zijn zo gecodeerd dat de sortcode overeen komt met het percentage van de bedekking. Dus standaard zal de schaal getoond worden volgens de bedekking van laag tot hoog (zie Code: AF). Wanneer Code AAN staat zal de volgorde alfabetisch zijn en daardoor zal de 'r' achteraan in de lijst staan.

Code:	Percent:
r	1
+	2
1	3
2m	4
2a	8
2b	18
3	38
4	68
5	88

Braun-Blanquet schaal

Sorteer lijsten volgens code: AF

Sorteer lijsten volgens code: AAN

In de meeste gevallen maakt de sortering voor de geoefende gebruiker niets uit. Wanneer men een 'r' in typt zal de lijst automatisch naar de juiste positie springen; men hoeft dus niet te scrollen.

6 – Zoeken naar taxa

• Zoeken met filter:

De *Taxon quick code* en *Taxon zoeken* voorkeuren zijn instellingen die het gedrag van de toepassing regelen wanneer men soorten toevoegt aan een opname of een rugzakje, of interpretaties toevoegt aan een opname. In algemene zin: op alle plaatsen waar er een keuzelijst voor taxa gepresenteerd wordt.

De waarden bij *Taxon zoeken* regelen wanneer de automatische zoekfunctie start. De beste keuze voor deze waarden hangt af van de instelling voor de *Taxon quick code*.

Beschrijving van het standaardgedrag waarbij *Taxon quick code* niet aangevinkt is en het aantal karakters voor genus en species 3, resp. 2 is.

□ Automatisch zoeken:

- Geef de eerste 3 letters in van het genus.
- Geef een spatie als scheidingsteken.
- Geef de eerste 2 letters van de species.

De automaat zal onmiddellijk zijn resultaten presenteren (in het voorbeeld werd «tha mi» getypt).

□ Niet automatisch zoeken:

- Geef de eerste letters in van het genus.
- Druk return, of klik op het pijltje.

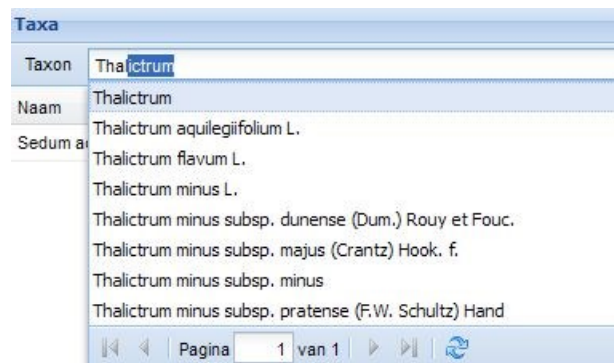
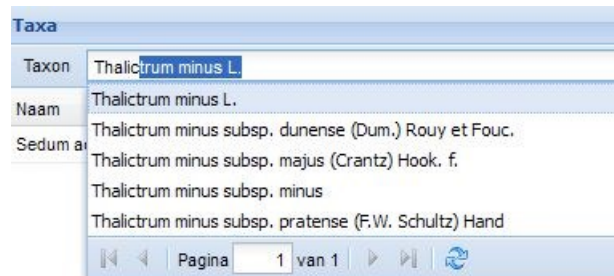
Het zoekresultaat verschijnt (er werd «thal» ingegeven). Hetzelfde kan bereikt worden zonder return als men de autosearchwaarden op 4/0 zet.

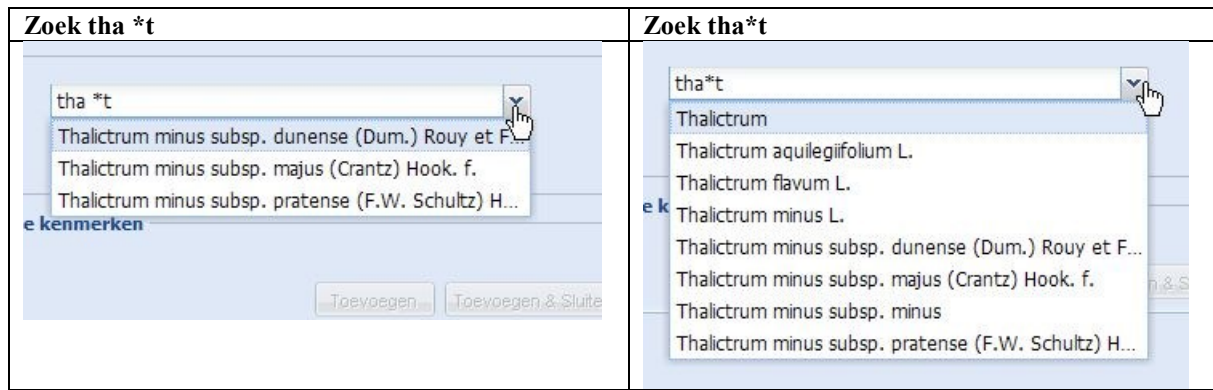
Let op: als het invoerveld leeg is, wordt de lijst met taxa nooit opgevuld. Ten minste één karakter is nodig.

□ Zoeken met “bevat”

Wanneer men zoekargumenten geeft, interpreteert het programma dit steeds als “begint met”; dus begint met «thal», of het eerste deel begint met «tha» en het tweede met «mi». Men kan echter ook aangeven dat men alle taxa wil krijgen die het argument bevatten. Dat doet men met een «*».

- Geef «*minus»: alle namen die “minus” bevatten
- Geef «tha *t»: alle taxa die beginnen met “tha” en in het tweede deel een “t” bevatten. Merk op dat er na de “tha” een spatie staat. Die spatie is belangrijk!
- Geef «tha*t» (zonder spatie): alle taxa die beginnen met “tha” en verder in de naam een “t” bevatten (dus niet noodzakelijk in het speciesgedeelte). In dit geval, doordat het genus nog een “t” bevat, komen alle *Thalictrum* taxa nu te voorschijn.

- Geef «tha _l»: alle taxa van genera die beginnen met “tha” en waarvan de tweede letter van de soort een “l” is. Dus bv *Thalictrum flavum* en *Thamnobryum alopecurum*.
 Zoeken met “bevat” zal vooral nuttig zijn bij het (afgeraden) gebruik van lijsten met volksnamen. Grote Ratelaar, Grote Weegbree, Grote Lisdodde zullen in de gewone zoek samen verschijnen; Witte, Gevlekte, Paarse Dovenetel niet. Om dit te corrigeren zou men de volksnaam kunnen 'omkeren' en werken met Dovenetel Paarse, Dovenetel Witte, Lisdodde Grote, maar dat heeft dan weer elders onprettige gevolgen. De beste oplossing is dan wellicht om te zoeken naar «*netel» en dan komen ze wel samen te voorschijn. Hoe dan ook blijft het probleem van taxa zonder equivalente volksnaam.

Taxon quick code is een erfenis uit TurboVeg en Flora, die geen vlotte zoekfunctie hebben die op de volledige naam werkt. Om daaraan te verhelpen kreeg elk taxon een afkorting. Men gaf dan (een deel van) die afkorting in om snel de soort te vinden. INBOVEG ondersteunt dit systeem op voorwaarde dat de gebruikte lijst dergelijke quick codes bevat. Weet dat INBOVEG in zijn standaard zoekgedrag betere resultaten oplevert.

Vermits de quickcode maar uit één deel bestaat, kan men best de getallen bij *Taxon zoeken start na* aanpassen. Men zou bijv kunnen kiezen: Genus=8 en species=0 Zodra men 8 karakters ingetypt heeft verschijnen automatisch de soorten met een overeenstemmende quickcode. Het hangt af van de opbouw van de quickcodes. Als de meeste codes al verschillen na 6 karakters zal men typewerk sparen door Genus=6 te zetten. Minder karakters is niet aangewezen want doordat niet alle quickcodes uniek zijn, krijgt men dan te veel resultaten om nog snel te kunnen werken.

Neem bv volgende soorten uit de officiële INBO lijst:

Taxon	QuickCode	Taxon	QuickCode
Valeriana wallrothii Kreyer	valerwal	Valeriana repens Host	valeroff
Valeriana collina Wallr.	valerwal	Valeriana procurrens Wallr.	valeroff
Valeriana angustifolia Tausch non Mill.	valerwal	Valeriana dioica L.	valerdio
Valeriana stolonifera Czern.	valersto	Valeriana	valer-sp
Valeriana officinalis 2 var en 3 ssp			

Het gedrag van beide zoekmethodes verschilt.

	quickcode AAN (6/0)
Typ	valero
Resultaat	Valeriana repens Host Valeriana procurrens Wallr

	quickcode AF (3/2)
	val re
Resultaat	Valeriana repens Host

	quickcode AAN (5/0)
Typ	valerw
Resultaat	Valeriana wallrothii Kreyer Valeriana collina Wallr Valeriana angustifolia Tausch non Mill

	quickcode AF (3/1)
	val wa
Resultaat	Valeriana wallrothii Kreyer

	quickcode AAN (5/0)
Typ	
Resultaat	soort kan niet gevonden worden

	quickcode AF (3/1)
	val of
Resultaat	Valeriana officinalis 2 var en 3 ssp

Stel dat we het aantal karakters nog wat verminderen:

	quickcode AAN (5/0)
Typ	valer
Resultaat	Valeriana repens Host Valeriana procurrens Wallr

	quickcode AF (3/1)
	val r
Resultaat	Valeriana repens Host

quickcode AAN (5/0)		quickcode AF (3/1)	
Typ	Valeriana wallrothii Kreyer Valeriana collina Wallr Valeriana angustifolia Tausch non Mill Valeriana stolonifera Czern Valeriana dioica L. Valeriana	val w	Valeriana wallrothii Kreyer
Typ		val o	Valeriana officinalis 2 var en 3 ssp
	soort kan niet gevonden worden		

Het systeem van de quickcodes geeft minder precieze resultaten. Er moet vaker gekozen worden uit meer mogelijkheden dan bij de standaard zoekfunctie op basis van de volledige naam. Sommige taxa kunnen overigens niet gevonden worden doordat ze geen quickcode hebben. Dat is meestal het geval voor synoniemen, maar feit is dat de gebruiker dat niet weet, want anders zou hij er niet naar zoeken. Quickcodes (bv «valeroff») hebben soms niets te zien met de echte naam (*V. repens*, resp. *procurrens*). De opnemer moet extra afkortingen leren en kan ook in de war geraken doordat het zoekresultaat er anders uit ziet dan verwacht.

• Zoeken in taal:

Het kan voorkomen dat een taxonlijst naast de wetenschappelijke namen ook de volksnamen bevat in één of meer talen. Om te vermijden dat de zoekresultaten vervuild worden door die vulgusnamen, zal men hier specifiek «Wetenschappelijk» kiezen. Wie kiest voor een andere taal moet er zich van bewust zijn dat niet alle wetenschappelijke taxa een equivalente naam hebben in de volkstaal en dat het ook voorkomt dat twee verschillende wetenschappelijke taxa eenzelfde vulgusnaam hebben. De ingegeven recordings zullen bijgevolg wetenschappelijk veel minder waarde hebben. Wanneer men verschillende talen door elkaar gebruikt, wordt ook het zoeken in de databank direct veel bewerklijker want om alle recordings te vinden moet men zoeken naar alle equivalenten in alle mogelijke talen.

Kortom: het gebruik van andere namen dan wetenschappelijke wordt absoluut afgeraden.

De Survey kan het gebruik van een bepaalde taal afdwingen.

• Aanbevolen instelling:

Taxon quick code: niet aanvinken

Aantal karakters genus: 3

Aantal karakters species: 2

Taalcode: Wetenschappelijk

7 – Coördinaten

Net als de Survey, wordt het coördinatensysteem van een opname vastgelegd op het moment van creatie. Het kan daarna niet meer veranderd worden. Wie zich vergist zal de opname moeten sluiten, zijn voorkeuren aanpassen en dan de opname opnieuw maken.

- Opslag in de databank: *Cydonia* slaat naast de origineel ingegeven waarde ook steeds de WGS84 versie op. Dat maakt bevraging van de databank eenvoudiger. Wenst men alleen recordings die binnen een bepaald kader liggen, dan hoeft men zich niet te bekommeren om de verschillende systemen waarin de coördinaten zijn uitgedrukt.
- Gebruik van coördinaten: INBOVEG verwacht dat GEO informatie bijgehouden wordt in daartoe gespecialiseerde systemen. Het raadt daarom aan om bij de opname alleen de code van een plaats, een permanent kwadraat, een peilbuis, een IFBL-hok, etc. op te slaan en die referentie te gebruiken om de bijhorende gegevens uit de specifieke databanken op te halen. Zelfs als de extra informatie alleen bij een bepaalde referentie niets meer is dan de coördinaten van dat punt, dan nog verdient het aanbeveling om die apart op te slaan omdat men zo extra werk en typfouten kan vermijden. Wanneer men in dat geval dan toch coördinaten opslaat bij de opname, doet men dat om de plek nader aan te geven (bv. het precieze punt van de opname in een IFBL-hok).

Voorbeeld: Men heeft een aantal staalnamepunten die verschillende keren bezocht worden. Liever dan bij elke opname op dat punt telkens weer de coördinaten in te vullen, zal men de lijst met de punten in bv. *Futon* deponeren. In *Futon* kan men bij elk punt de WGS84 coördinaten registreren. Daardoor volstaat het om bij de opname alleen de code van het staalnamepunt te noteren. De juiste coördinaten kan men dan steeds terugvinden.

8 – Lijsten voor interpretaties

Elders is uitgelegd hoe een opname onthoudt uit welke lijsten ze geboren is. Correcties en aanvullingen zullen steeds refereren naar die originele lijsten. Dat geldt natuurlijk ook voor de taxa. Maar voor taxa moet het mogelijk zijn om interpretaties toe te voegen. Interpretaties, die men gebruikt om een nieuwere naamgeving in te voeren, zullen typisch komen uit nieuwe lijsten (een nieuwe flora bv) die op het moment van de opname nog niet bestonden.

De gebruiker kan hier opgeven welke lijsten gebruikt worden. Voor interpretaties primeren deze lijsten op alle andere instellingen. Als ze niet ingevuld zijn kijkt het programma eerst of de gebruiker een *Resource Set* gedefinieerd heeft voor dat recordingtype. Als daar een taxon- en fenologielijst in zit, worden die gebruikt. Als ook die ontbreken neemt het programma de lijsten waarmee de opname gemaakt werd. Dat voldoet natuurlijk nog steeds om identificaties te corrigeren, maar laat mogelijk niet toe om de meest recente naam te gebruiken.

9 – Taalkeuze bij taxa

Sommige soortenlijsten (van vaatplanten) bevatten naast de wetenschappelijke namen ook de Nederlandse namen en misschien zelfs vulgusnamen in andere talen. In zo'n lijsten hebben doorgaans niet alle wetenschappelijke namen een equivalent. Verschillende vulgusnamen kunnen ook verwijzen naar éénzelfde wetenschappelijk taxon en omgekeerd: verschillende wetenschappelijke taxa kunnen een identieke vulgusnaam hebben. In het Nederlands bv heten het Genus *Achillea* en de soort *Achillea millefolium* beide Duizendblad. In het Nederlands gecodeerde opnames zijn waardeloos want men weet achteraf niet meer of het om een groep, dan wel een specifieke soort gaat.

Met vulgus namen kan men bijgevolg geen wetenschappelijk bruikbare opnames maken. Wie ernstig te werk wil gaan en zijn gegevens éénduidig, maximaal houdbaar, vergelijkbaar en leesbaar voor iedereen wil opslaan, moet werken met de wetenschappelijke namen van de taxa. Daarom kan een Survey het gebruik van wetenschappelijke namen afdwingen, zelfs al heeft de gebruiker een andere taal ingesteld.

Wanneer een lijst vulgus namen bevat zijn die eigenlijk bedoeld om te kunnen gebruiken bij rapporten die eerder voor de leek bedoeld zijn. Een typisch geval is de beheerder van het terrein die een lijst vraagt van de planten die op zijn terrein werden waargenomen. Men zal de een PDF maken een daar aanvinken dat de wetenschappelijke namen moeten vervangen worden door hun Nederlandse equivalent als dat er is.

10 – Voorkeuren: individuele keuzelijsten voor recordings

Keuzelijsten worden voor **elk type opname apart vastgelegd**. Op het moment dat een opname van een zeker type gecreëerd wordt, koppelt het programma de juiste lijsten. De verzameling van alle lijsten bij een opname heet een *Resource Set*. Elke opname blijft zijn oorspronkelijke Resource Set onthouden, zelfs als daarna de voorkeuren voor dat type opname veranderd wordt¹⁰. Nieuwe opnames zullen de nieuwe instellingen gebruiken. Het bewerken van bestaande opnames zal met de originele lijsten gaan (uitzondering: *Interpretaties*).

De keuzelijsten die de gebruiker bij zijn eigen voorkeuren instelt, zijn ondergeschikt aan de instellingen van een Survey. Een bijzonder geval zijn de taxa. Voor taxa verandert de situatie op het moment dat een opname de CvS toestand bereikt. Vanaf dan wordt er met interpretaties gewerkt. De taxa worden dan gekozen uit de lijst die daartoe bij de *Voorkeuren - Interpretatie lijsten* is ingesteld. Zijn die leeg, dan probeert het programma bij de keuzelijsten van de gebruiker voor het type recording waaraan de interpretatie moet worden toegevoegd.

Het ingeven van keuzelijsten is geen eenvoudige materie. Men moet een goed inzicht hebben in *Recordingtypes* en hun *Featuresets* en hoe *Resource Sets* daar mee samen werken om opnames betrouwbaar te bewaren. Ook het begrip *Actiegroep* moet duidelijk begrepen zijn (zie woordenlijst).

Invoerveld	Lijstnaam	Actiegroep	
Abiotiek	Ebone 2010	Abiotiek	✗
Europese classificatie: bedekking	Pct-10	Bedekking	✗
Europese classificatie: code	Habitatsleutel v5	Natura2000	✗
Gebruik: periode	BioHab-2010: timeframe	Qualifiers	✗
Gebruik: qualifier	BioHab-2010: management	DrillDownQualifier	✗
General Habitat Category	BioHab	General Habitat Category	✗
Grid referentie	IFBL-hokken VL+BRX	Gebieden	✗
Laag: bedekking	Pct-10	Bedekking	✗
Laag: code	BioHab	Lifeform	✗
Laag: qualifier			✗
Lokale classificatie: bedekking	Pct-5	Bedekking	✗
Lokale classificatie: code	Ecotoop2001	BWK ecotopen	✗
Plaatscode	Belgische gemeenten	Gebieden	✗
Site Qualifier	BioHab-2010: sitequalifiers	Qualifiers	✗
Taxon: bedekking	Pct-10	Bedekking	✗
Taxon: fenologie	Inbo	Fenologie	✗
Taxon: naam	INBO-2011 Sci	Taxa	✗

Lijstnaam	Omschrijving
BioHab-2010: management	Ebone Management qualifiers Ver...
MILKLIM-Metingen	Verzameling meet en monitoring s...

Werkwijze: koppelen

- Kies een **Type van Opname** uit de lijst. De recordingtypes moeten eerder gedefinieerd en actief zijn¹¹. Zodra een type gekozen is, verschijnt een lijst met de invoervelden van dat type.
 - Voor elk veld: (zie Handboek voor Projectleiders voor een uitleg over invoervelden en actiegroepen)
 - Selecteer de regel van dat veld in de linkerkolom
 - Kies in de rechter kolom een Actiegroep.
De actieve lijsten van die actiegroep worden getoond.
 - Selecteer een lijst en klik op het ketting icoontje .
De lijst wordt gekoppeld met het invoerveld van de geselecteerde regel links. Als er al een naam stond wordt deze vervangen. De regel die veranderd is, wordt gemerkt (het rode hoekje linksboven van de vijfde regel).

¹⁰ Caveat: Labels van Customfields huizen in de definitie van het recordingtype, niet bij de opname zelf! Zij zullen veranderingen in het recordingtype wél volgen.

¹¹ Dit is het werk van de administrator van het INBOVEG systeem

Werkwijze: lijst verwijderen

- Selecteer de regel van het veld

Klik op het rode kruis . De lijst wordt losgemaakt en de regel wordt als veranderd aangemerkt. De ont koppeling is pas definitief na bewaren van de wijzigingen.

De commandotoetsen onderaan:

Bewaar wijzigingen: de ingestelde koppelingen worden bewaard. De toets wordt pas actief als er veranderingen te bewaren zijn.

Annuleer wijzigingen: de vroegere situatie op het scherm wordt hersteld. Velden met een nieuwe waarde, krijgen hun oude waarde terug. Velden die leeg waren, worden opnieuw leeg. De toets is niet actief als het scherm de situatie weergeeft die in de databank bewaard is (na een 'Bewaar').

11 – Zoekscherf: werking van het «Valideer»-commando

- *Valideer opnames versus Valideer opnames met lijst checks*

In het eerste geval zal de validator bijvoorbeeld nagaan of er ten minste één Qualifier gegeven is; in het tweede geval zal de validator extra nagaan of de qualifier wel bestaat in de lijst waaruit de opname beweert zijn waarden gehaald te hebben. De tweede optie is vooral van belang voor recordings die via een ETL procedure geïmporteerd zijn. Een gewone gebruiker kan tijdens de ingave niet anders dan waarden kiezen uit de lijst. Bij een ETL procedure kunnen er gemakkelijk waarden binnensluipen die in de gedeponeerde lijsten ontbreken. Daarom is het goed om na elke import van recordings, de nieuwe recordings te laten valideren.

- *Valideer opnames voor opname type*

Hiermee controleert men een opname tegenover de kenmerken van een ander type. Een situatie waar dit interessant kan zijn is wanneer men bestaande opnames wil opnemen in een bepaalde studie. Stel dat men een survey uitvoert met een bepaald type recording met bepaalde kenmerken. Na de survey stelt men zich de vraag of er geen bruikbare opnames bestaan die geschikt zijn om mee te nemen in de analyse, of ook om de historische situatie te weten. Voor een geldig resultaat moeten de meegenomen recordings voldoen aan dezelfde voorwaarden als de nieuwe. Men zal dan bv eerste een selectie maken van oude opnames in hetzelfde gebied. Daarna zal men deze opnames valideren t.o.v. het type van de nieuwe survey. De goedgekeurde opnames kan men samen met de nieuwe in een analyseset stoppen en verder samen onderzoeken.

Let op: De validator toetst de recording aan zijn type en aan de lijsten zoals die er uit zien op het moment van de validatie zelf. De validator kan hierdoor vandaag opnames afkeuren die gisteren geldig bevonden werden! Zie *De Validator en zijn logica* voor nadere uitleg over dit fenomeen.

12 – Zoeken: gevorderde mogelijkheden**12.1 Eenvoudig zoeken**

Zelfs bij het eenvoudig zoeken is het gebruik van reguliere expressies mogelijk.

Volgende tekens zijn ondersteund: '[', ']', '^', '_', '\$', '*', of '%'.

- '[' en ']' dienen om opties voor een bepaalde positie te groeperen.
'[15]' = 1 of 5; '[1-5]' = 1 tot 5; '[67][04]' = begint met 6 of 7 gevolgd door 0 of 4.
- '^' geeft een negatie aan
'[^1^s]' = geen 1 en ook geen s.
- '_' staat voor een willekeurig karakter op die plek.
'_v' = tweede karakter moet een v zijn.
- '\$' = eindigt met
'%c\$' = eindigt op c; '1\$' = gelijk aan 1.

Voorbeelden: het veld 'Referentie'

expressie	betekenis resultaat	expressie	betekenis resultaat
25	begint met 25 geeft: 25, 250, 251, 252,25020, etc	[6-9]2	begint met 6, 7, 8, of 9 gevolgd door 2 geeft: 62, 72, 82, 92, 9214, 9265, etc.
*25	bevat 25 geeft: 25, 125, 250, 225, 1025, etc.	[^2]5	begint niet met 2 en tweede positie is 5 geeft: 15, 150, 152, 35, 35022, etc.
25\$	exact 25 geeft 25	[^s]	begint niet met een 's' of 'S'.
2[05]3	begint met 203 of met 253 geeft: 203, 253, 25300, 2038, 2533, etc.	3[0-9]9	begint met 3, daarna een cijfer en op de derde plaats een cijfer 9. geeft 389, 3090, 349, 329, 3393, etc.

*2[05]3	bevat 203 of 253 geeft: 203, 253, 1203, 9203, 9253, etc.	3_9	begint met 3, volgt eender welk karakter en op de derde plaats een cijfer 9. geeft: het resultaat van de vorige expressie plus alle referenties met een ander teken op de tweede plaats (3A9, 3?90, 3_92, etc.)
---------	---	-----	--

12.2 Uitgebreid zoeken

Naast de velden gepresenteerd bij het eenvoudig zoeken is het ook mogelijk om voor bijna alle andere velden van een opname selecties uit te voeren. Zo kan men bv alle opnames selecteren waar één of meer soorten aanwezig zijn met uitzondering van een andere; of alleen opnames nemen die geen deel uit maken van bepaalde analyse sets.

Werkwijze:

☞ Toevoegen van een voorwaarde:

- Kies een veld uit de lijst; Voeg criteria toe ; Geef de parameter(s) in en bevestig.

☞ Verwijderen van een voorwaarde:

- Doet de voorwaarde weg.

☞ Het is niet mogelijk om een voorwaarde te bewerken.

Criteria:

Men kan uitgebreid zoeken op zo goed als alle velden die in een opname kunnen voorkomen. Het objectmodel van INBOVEG bepaalt mee wat kan en wat niet. Zo is het bv niet mogelijk om twee GHC criteria op te geven: een opname kan immers slechts één enkele GHC-waarde hebben en zoeken naar opnames die beantwoorden aan twee criteria op dat veld kunnen niet bestaan.

Kunnen slechts eens gekozen worden	Kunnen meer keren gekozen worden
Criteria van Eenvoudig zoeken	Analyse set
Controle Door	Taxon
Abiotiek	Europese classificatie
GHC	Gebruiksqualifier
Grid Referentie	Laag
Zoek in alle interpretaties	Lokale classificatie
De speciale «Eigen Velden» bij de Occurrence	

Selectie van parameters:

• **Een qualifier:** men kan selecteren op

1) De Actiegroep

Geeft recordings die voor dit veld de gegeven Actiegroep gekoppeld hebben.

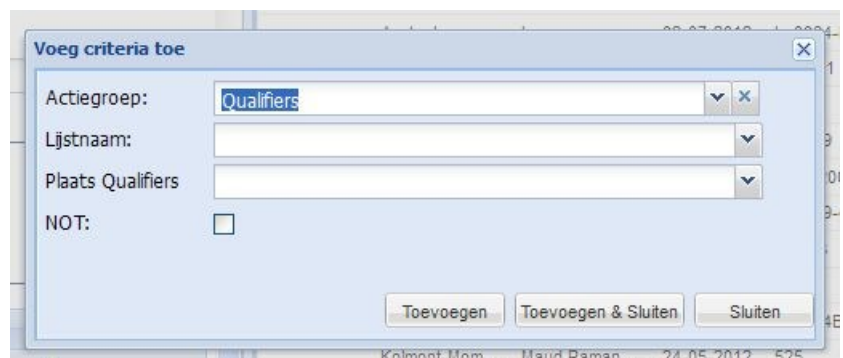
2) De naam van de lijst.

Neem recordings die voor dit veld een lijst gekoppeld hebben met de gevraagde naam.

3) De waarde van de qualifier

Neem recordings die voor dit veld een waarde hebben die past bij het ingevulde gegeven (het mag een masker zijn).

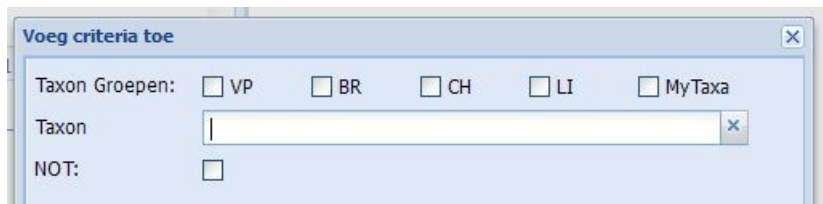
4) Door het NOT vakje aan te vinken worden recordings die aan de selectie voldoen juist NIET opgenomen.

Het is niet verplicht om alle velden in te vullen. De selectie houdt alleen rekening met de velden die ingevuld zijn. Wanneer men alleen het qualifier geeft (zonder actiegroep of lijstnaam) is de actiegroep en lijstnaam onbelangrijk. Indien verschillende velden ingevuld zijn, moeten alle voorwaarden samen vervuld zijn (dus bv de waarde 'co*' uit de lijst 'BIM-2013' uit de actiegroep 'Locale classificaties').

• Een taxon

- 1) Selecteer op de taxongroep.
Recordings die taxa bevatten van de aangevinkte groep worden opgenomen in het resultaat.
- 2) Geef een taxon of een masker op.
Keuze uit een lijst is niet mogelijk.

Als alleen een taxonmasker is gegeven speelt het geen rol uit welke lijst het taxon in de opname gekozen werd. Indien ook een taxongroep is gegeven, moet zowel het taxon als de lijst waaruit dat taxon gekozen werd, aan de criteria voldoen.

- 3) Door het NOT vakje aan te vinken worden recordings die aan de selectie voldoen juist NIET opgenomen.

Het zoekgedrag voor taxa beïnvloeden

De situatie:

Stel dat in een opname *Veronica chamaedrys* genoteerd werd.
Daarna heeft iemand de identificatie gewijzigd in *Veronica polita*.
Men zoekt naar *Veronica chamaedrys*.

«Zoek in alle interpretaties» is NIET aangevinkt: dit is de normale werkwijze

De selectie van taxa kijkt alleen naar de *laatste* interpretatie.

De opname zal niet in het resultaat voorkomen!

«Zoek in alle interpretaties» is WEL aangevinkt:

De selectie van taxa kijkt naar *alle* interpretaties, dus ook de originele identificatie.

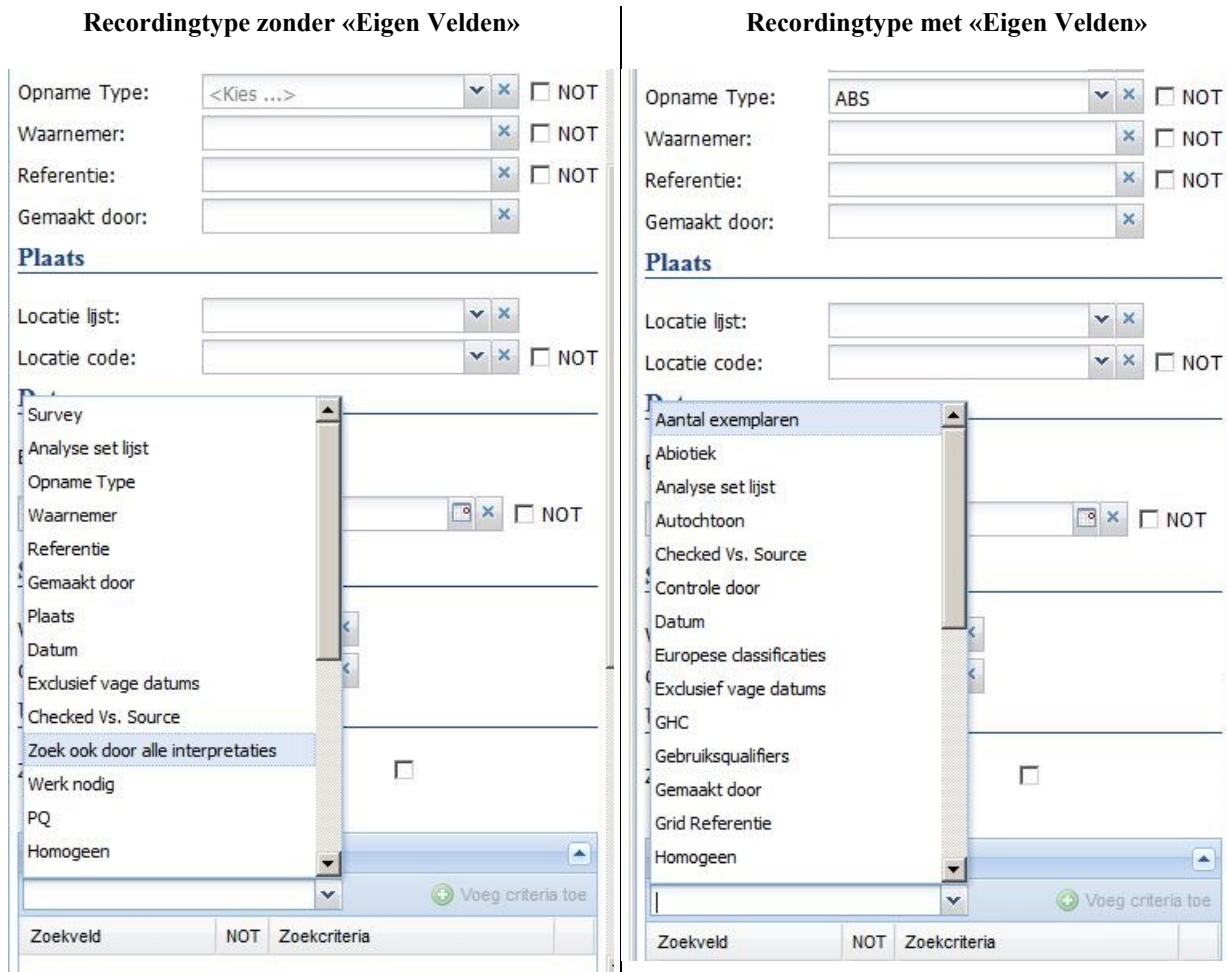
De opname zal in het resultaat voorkomen!

Let op: Het kan verwarrend zijn als men daarna de opname opent en naar de taxonlijst kijkt. Die toont alleen de laatste interpretatie (*V. polita* in dit geval). Pas bij het bekijken van de interpretatiehistoriek zal duidelijk worden waarom de opname in het zoekresultaat werd opgenomen.

• Een «Eigen Veld»

Eigen Velden horen bij een welbepaald recordingtype. Verschillende recordingtypes kunnen dezelfde naam gebruiken, maar die velden zullen daarom nog niet hetzelfde betekenen. Daarnaast is het aantal verschillende velden in het systeem afhankelijk van het aantal verschillende recordingtypes; het aantal kan daardoor hoog oplopen.

De selectie op eigen velden werkt alleen als er één opnametype gekozen is en als er voor dat type daarenboven ook nog eigen velden gedefinieerd zijn. In die situatie wordt de criteriumlijst aangevuld met de velden van het geselecteerde opnametype.

12.3 Voorbeelden:

1) Stel dat we een groep opnames hebben waarvoor geldt:

Sommige opnames bevatten de laag 'S', maar niet de laag 'STR'

Sommige opnames bevatten de laag 'STR', maar niet de laag 'S'

Sommige opnames bevatten beide lagen 'S' en 'STR'

Er zijn ook opnames die geen van beide bevatten, maar sommige van de lagen beginnen wel met S (bv SH, SL)

Opricht: geef alle opnames die de laag 'S' bevatten.

Zoekveld	NOT	Zoekcriteria
Laag		S\$

Het effect van andere criteria

Zoekveld	NOT	Zoekcriteria	Effect
Laag		S	Opnames die geen S-laag hebben maar wel STR en evt andere lagen die beginnen met S zitten in het resultaat. Dus we hebben te veel en ongeldige antwoorden.
Laag	X	STR	Opnames die STR hebben en S ook, zitten niet in het resultaat. We hebben mogelijk ongeldige gegevens (want opnames zonder STR en zonder S zitten er ook bij) en ook een onvolledig resultaat want opnames met STR én S zijn weg gefilterd.
Laag Laag	X	S STR	Opnames die STR hebben worden weg gelaten, zelfs als ze ook S bevatten. Ons resultaat is onvolledig. Opnames die geen STR bevatten, maar wel andere lagen die beginnen met S worden ook opgenomen: dus onterecht opgenomen resultaten.
Laag Laag	X	S\$ STR	Andere lagen die beginnen met S zijn niet opgenomen, maar we blijven zitten met ontbrekende opnames: waar STR in voor komt samen met S.

- 2) Zelfde situatie als onder 1), maar de opdracht luidt nu:
Geef alle opnames die de laag S bevatten, en ook de opnames die de meer gedetailleerde versies SH, SL hebben.

Even spelen met voor de mogelijke criteria

Zoekveld	NOT	Zoekcriteria	Effect
Laag		S	Opnames met STR en andere lagen die beginnen met S, maar niet S, SH, of SL zijn worden onterecht opgenomen.
Laag	X	STR	Alle lagen (behalve deze die beginnen met STR) worden opgenomen, zelfs als ze niet beginnen met S. Veel ongeldige resultaten.
Laag Laag Laag		SS SH\$ SL\$	Hier dreigt men veel recordings te missen want alleen opnames die de drie lagen terzelfdertijd hebben komen in de lijst.
Laag		S[HL]	We hebben alle SH en alle SL, maar we missen de S

Deze selectie is niet in één enkele doorgang uit te voeren. We hebben twee stappen nodig.

- Eerste stap: zoek

Zoekveld	NOT	Zoekcriteria	Effect
Laag		S[HL]\$	Neem de opnames die SH, SL of beide hebben.

- Tweede stap: breng het zoekresultaat in een werkset
- Derde stap: zoek

Zoekveld	NOT	Zoekcriteria	Effect
Laag		SS	Neem de opnames die S hebben.

- Vierde stap: breng het zoekresultaat in de werkset.

De werkset bevat nu alle opnames die lagen bevatten met de codes S, SH en of SL. Men kan de werkset desgewenst bewaren in een analyseset en verdere queries doen.

- 3) Geef mij opnames uit het Bos van Houthulst, en ook die uit de Blankaart en uit Pollinkhove
Dit kan men niet in één keer uitvoeren.
Zoek eerst de opnames uit Houthulst en breng ze in een werkset.
Doe daarna hetzelfde voor de andere plaatsen.
Lees ook het gebruik van de *Werkset*.

13 – Opname: Elementcodes

Elementcodes zijn een element van BioHab opnames.

Alle elementen samen vormen het volledige landschap. De methodiek redeneert vanuit registraties gemaakt op papier. Men heeft dus een blad voor de opname als geheel en op dat blad kan men verschillende elementen noteren. Er hoort ook een stel kaarten bij waar de onderscheiden elementen op aangegeven worden.

Volgens de Biohab handleiding wordt er voor elk type element een aparte kaart gemaakt. Op elke kaart worden de elementen genummerd van A tot Z en daarna verder AA-AZ, BA- tot ZZ, waarbij de letters I, O, X niet gebruikt worden. Elk type element volgt deze manier van nummering onafhankelijk van de bereikte nummering van de andere types. De elementreferenties zijn dus niet uniek binnen een polygoon.

INBOVEG laat wel toe om de elementen unieke codes te geven binnen de polygoon. De verschillende elementsoorten krijgen een referentie van A(0)1 tot An, L(0)1-Ln en P(0)1-Pn respectievelijk.

Of, en de manier waarop, elementen een code krijgen hangt af van de instellingen onder de Voorkeuren ivm *Automatische creatie element code*.

Als de automaat aan staat houdt het programma zelf de nummering bij van de verschillende soorten elementen in de huidige polygoon. De tellers worden slechts aangepast wanneer men een nieuwe relevé voor de eerste keer bewaart. Wanneer men verandert van polygoon worden de tellers herstart. Let op: het programma houdt geen tellers bij voor eerder behandelde polygoonen!

Het staat de gebruiker vrij om de inhoud van het veld te wijzigen. Dat heeft echter geen invloed op de interne nummering. Die blijft oplopen zolang de Plaats (polygoon) gelijk blijft.

Voorbeeld: Stel dat het programma zelf ingevuld heeft ElementCode=A12 (dat betekent dat volgens de interne teller de volgende Area A13 zal zijn). Als de gebruiker de elementcode verandert in ElementCode=A25-Tansley dan zal het volgende element toch automatisch A13 toegewezen krijgen.

Referenties met Elementen kunnen een eenvoudige methode vormen om verschillende opnames te groeperen tot een groter geheel. Weet echter dat behalve de referenties (dus een logisch verband) er niets is dat de betrokken opnames met elkaar verbindt en doordat de databank geen structuurinformatie kent, kan de verzameling veranderen zonder dat daar een spoor van is.

Een veel betere methode om opnames te groeperen is om te werken met *container opnames*. Het landschap kan dan een emmer zijn en de verschillende elementen zijn opnames binnen die emmer. De elementen kunnen nog steeds gebruikt worden om te verwijzen naar notities op de kaart.

14 – Opnametypes

Opnames hebben twee belangrijke eigenschappen die de basis zijn voor alles wat met een bepaalde opname mag of moet. De eerste eigenschap, het *containertype*, legt vast hoe de relaties kunnen zijn met andere opnames. De tweede eigenschap, het *recordingtype*, definieert de kenmerken en vereisten van de opname zelf.

Eigenschap 1: het *containertype* (zie woordenlijst)

Eigenschappen van Containertypes worden door het systeem vastgelegd: men kan een type kiezen, maar niet wijzigen. Containertypes maken het mogelijk om samengestelde recordings te maken (bv alle opnames binnen een bepaald transect; een aantal opnames per permanent vierkant, mengstalen, etc.).

Er zijn drie containertypes:

- geen: een gewone opname die niet samengesteld is uit andere opnames. Alleen opnames van dit type kunnen lid zijn van een container. Ze hoeven niet van hetzelfde recordingtype te zijn als de container waartoe ze behoren.
- emmer: bevat gewone opnames, maar de gewone opnames hebben geen volgorde (landschapsopname, mengstaal). De gewone opnames binnen een emmer hoeven niet van hetzelfde recordingtype te zijn.
- ketting: bevat gewone opnames die in een bepaalde volgorde komen (transect). De schakels van een ketting hoeven niet van hetzelfde recordingtype te zijn.

Eigenschap 2: het *recordingtype*

Recordingstypes worden gemaakt door de systeembeheerder binnen de mogelijkheden van het datamodel (zie handboek). Het recordingtype wordt gekozen rekening houdend met de gebruikte methodiek (BioHab, Relevé, ABS).

Alle recordings van hetzelfde type volgen dezelfde regels (bv de som van de bedekkingen moet exact 100 zijn).

In de praktijk legt de systeembeheerder op het moment van de creatie van een bepaald recordingtype het bijhorende containertype vast. De gebruiker die kiest voor een recordingtype krijgt hierdoor automatisch het containertype cadeau.

Lees het handboek voor projectleiders voor meer uitleg.

15 – Een nieuwe opname maken

Survey en Type kunnen achteraf niet meer veranderd worden! Wie zich vergist heeft, moet de nieuwe opname wissen, of sluiten, zonder bewaren en daarna opnieuw beginnen met de juiste instellingen.

Survey: De survey moet open zijn op het moment dat men de opname ingeeft.

Type opname: De mogelijkheden om te kiezen zijn afhankelijk van verschillende factoren.

De regels van de Survey komen eerst. Als de Survey een zeker type afdwingt dan zal dit automatisch ingevuld worden en niet veranderbaar zijn. Als de Survey verschillende soorten opnamen toelaat dan kan men een type kiezen uit het lijstje. Het type zal automatisch ingevuld worden als de voorkeuren van de gebruiker zo ingesteld zijn én als het laatst gebruikte type voldoet aan de eisen van de Survey.

Ook het lidmaatschap van een container (emmer of ketting) stuurt dit veld. Een recording die deel uit maakt van een container kan zelf niet gemaakt worden als een nieuwe container.

Waarnemer: De waarnemer kan automatisch overgenomen worden van de laatst gemaakte opname (zie *Voorkeuren*), maar het staat de gebruiker vrij om die voorgestelde waarde te wijzigen.

De waarnemer zal automatisch ingevuld worden bij de identificatie van de soorten in de opname.

Datum Type: Standaard is een datum 'Exact' (d.w.z. van de vorm dag/maand/jaar). De Survey kan echter toelaten dat er Vage Datums gebruikt worden (bv. 'herfst 1920', 'maart 1953', of '1936'). Een Vage Datum is één van de volgende: Maand, Seizoen, Jaar, Eeuw, Onbekend (zie woordenlijst).

Wat hier gekozen wordt, bepaalt hoe het veld voor de Datum zich zal gedragen.

Datum: De vroegste toegelaten datum is 01-01-0001. De Survey kan een striktere uiterste begin- en/of einddatum afdwingen. Dezelfde datum zal automatisch ingevuld worden bij de identificatie van de soorten in de opname. Dit is ook de enige keer dat een vage datum bij een identificatie kan terecht komen.

Referentie: Kan bij nieuwe opnames automatisch en volgens sjabloon gemaakt worden: zie *Voorkeuren*. De tellers worden aangepast wanneer men een nieuwe relevé voor de eerste keer bewaart.

Enkele tips:

= Tracht de Referentie uniek te maken binnen een bepaald kader: per waarnemer, binnen een Survey.

Het wordt niet door de toepassing afgedwongen, maar het kan comfortabel zijn als men bevraging of export doet. Onafhankelijk van de referentie van de gebruiker kent het systeem aan elke opname ook een unieke interne code (*GIVID= Global InboVeg ID*) toe. Zo kunnen opnames met gelijke referentie toch nog onderscheiden worden.

= Tracht de referentie kort te houden, of maak ze zo dat de eerste 8 karakters uniek zijn. Dit maakt het gemakkelijker om opnames te onderscheiden bij Cornel Condensed bestanden.

Plaats: Met de *Voorkeuren* kan ingesteld worden dat de Plaats bij nieuwe opnames automatisch met de vorige waarde ingevuld wordt. De 'vorige waarde' wordt geregistreerd op het moment dat men een nieuwe opname voor de eerste keer bewaart. Dit gedrag geldt voor alle velden waarvan de vorige waarde bewaard wordt om automatisch in te vullen bij een nieuwe opname.

Voorbeeld: Men heeft een recording in polygoon '125_2956_2' bewaard.

Bij de start van een nieuwe polygoon kiest men bv '48_8558_X'.

Als men daarna de opname sluit zonder te bewaren, zal het polygoonveld opnieuw de suggestie '125_2956_2' tonen en ook de element-tellers van dat polygoon zullen niet veranderd zijn.

16 – Plaats- en Gebruiksqualifiers

Met deze qualifiers kan men de plaats en de omstandigheden van opname zo goed mogelijk trachten te omschrijven. Sommige systemen (BioHab, Ebone) hebben een afgesproken lijst die bij de methodiek behoort. Hetzelfde kan waar zijn voor een organisatie als INBO, en uiteindelijk kan men aangepaste lijsten definiëren voor specifieke doeleinden. Hoe meer dezelfde lijsten gebruikt worden, hoe gemakkelijker het is om opnames te vergelijken.

• Plaatsqualifiers, Sitequalifiers:

Onbeperkt aantal codes die bij een element horen, — voor Biohab onafhankelijk van de kolom waar ze zouden ingevuld worden op het veldformulier. Sitequalifiers gelden voor het moment van de opname en kunnen verder niet nader gespecificeerd worden.

• Gebruiksqualifiers, Managementsqualifiers:

Oorspronkelijk bedoeld om het gebruik van de site aan te geven, maar kan ook dienen voor alle qualifiers waar men meer detail wenst (bv. begrazing: met koeien) of wil aangeven wanneer iets gebeurd is.

De detailwaarden kunnen afhankelijk zijn van de qualifier. Door gebruik te maken van lijsten uit de *Actiongroup* 'DrillDownQualifiers' kan men afdwingen dat bepaalde gegevens moeten verduidelijkt worden. Afhankelijk van de ingevulde waarde kan het programma eisen dat nog een extra gegeven wordt ingevuld. Die instelling kan gebeuren voor elke discrete waarde in de eerste lijst: «begraasd» zal een andere lijst met details hebben dan «gewassen» en «bijenteelt» zal geen verder detail eisen.

Deze groep van qualifiers is ook geschikt om niet biotische gegevens op te slaan.

Stel dat men op de plek van de opname steeds wil noteren: de beschaduwing, de pH, de stroming. Dat kan als volgt uitgewerkt worden. In het voorbeeld is aangenomen dat de waarde in het veld 'Specifiek' uit een lijst moet komen. Het is echter perfect mogelijk om zo te configureren dat ook niet voorgedefinieerde waarden worden ingevuld (bv. de windsnelheid).

DrillDownQualifier	detaileren met	detaillijsten		
		10-pct lijst	pH	Stroming
Beschaduwing	10-pct lijst	0	1	geen
Zuurtegraad	pH	10	2	zwak
Stroming	Stroming	sterk
		100	14	

Belangrijk: Overleg steeds met de beheerder van INBOVEG. De regel is om gegevens op te slaan in systemen die daar voor bedoeld zijn. Geo- en toponomie in GIS systemen, abiotiek in een daartoe gemaakte databank als een LIMS, opnames in INBOVEG. Informatie die bij elkaar hoort kan dan verzameld worden op basis van plaats en datum.

17 – Europese en lokale classificaties

Oorspronkelijk zijn deze velden bedoeld om de Natura2000 habitats aan te geven in het eerste en de BWK habitatcodes in het tweede geval. Het staat de Projectmanager echter vrij om beide classificaties naar eigen inzicht te gebruiken onafhankelijk van de titels die het programma er aan geeft. Door het koppelen van lijsten kan men om het even welke classificatie coderen: bijvoorbeeld een bosbouwerstypologie bovenaan en een BWK-code onderaan. Niet vergeten om dat te documenteren bij de Survey!

Belangrijk: de juiste interpretatie van meervoudige regels en de bijhorende bedekking.

Het proefvlak is NIET homogeen

Code	Beschrijving	Bedekking
6230_ha	vochtig heischraal grasland	80
6230_hn	droog heischraal grasland	20

Voor INBOVEG betekent dit dat het opnamevlak 80% vochtig heischraal grasland bevat en 20% droog.

Dus twee duidelijk onderscheiden ecotopen in die verhouding.

Hoe ze verdeeld zijn (twee aaneengesloten vlakken of een mozaïek van kleinere vlekken) over het terrein speelt hier geen rol. Dat kan men aanduiden met een kwalificer.

Of dit een geldige ingave is, hangt af van de opnamemethodiek en het afgesproken veldprotocol. Wellicht kan men best een opname maken die het gebied als geheel beschrijft. In die opname zal men al de habitats documenteren en geen volledige taxongegevens opnemen. Dat wordt de container waarin men nog 1 of meer opnames maakt in elk habitat. Zie de tabelletjes hieronder:

Container		Bedekking
6230_ha	vochtig heischraal grasland	80
6230_hn	droog heischraal grasland	20
Taxa	evt enkele typerende soorten voor het geheel	

Opname 1		Bedekking
6230_ha	vochtig heischraal grasland	100
Taxa	volledige opname	

Opname 2		Bedekking
6230_hn	droog heischraal grasland	100
Taxa	volledige opname	

In sommige situaties zal men zich moeten beperken tot één code en dan zal men wellicht niet steeds een volledige overeenstemming vinden met één type. Dat is niet erg want de classificaties in het Tabblad Habitat zijn enkel bedoeld om een snelle selectie te kunnen maken. Voor een grondige analyse zal men zich baseren op de soortensamenstelling van de opname.

Het proefvlak is HOMOGEEN

Code	Beschrijving	Bedekking
6230_ha	vochtig heischraal grasland	80
6230_hn	droog heischraal grasland	20

Als het proefvlak homogeen is, maar het ecotoop is een soort tussenvorm, dan mag men dat niet coderen als in het voorbeeld. Achteraf kan men uit de registratie immers niet meer uitmaken dat bedoeld werd om een mengvorm aan te geven. Er zijn verschillende benaderingen mogelijk en daarom moet men de gekozen werkwijze vast leggen in het veldprotocol (en dat document refereren bij de survey).

Stel dat men te maken heeft met een overgang tussen vochtig en droog heischraal grasland dan kan men

- coderen 'komt niet voor in de lijst'
- coderen 100% voor het ecotoop waar de mengvorm dichtst bij ligt (bv 100% vochtig)
- coderen voor de 100% van de mengvorm als die als apart type bestaat.

18 – Vogelperspectief en controle van totale bedekking

Dit geeft aan hoe de bedekking zal ingeschat worden.

- Ja: Men geeft alleen de bedekking die van bovenuit zichtbaar is.

De totale bedekking is ten hoogste 100%. Lagen die verborgen zijn onder andere (bv onder een kruinlaag), worden niet genoteerd. Dit is de gewone manier van werken voor BioHab.

- Nee: Men kijkt van opzij naar de lagen.

De bedekking zal vaak meer zijn dan 100%. Voor klassieke opnames is dit de gewone manier van werken. BioHab laat dit toe voor bossen.

Wanneer de opname bewaard wordt, zal de validator nagaan of de totale bedekking voldoet aan de voorwaarden. De validator baseert zich hiervoor op de percentages die in Futon bij de abundantiecodes opgegeven zijn.

19 – Ingave van een taxon: extra determinatiekenmerken

Dit kader groepeert velden die men minder vaak invult. Het is daarom standaard toegeklapt. Wanneer men het venster open klappt, blijft het zo tot dat men het weer sluit.

Fenologie: Toestand van de soort. Moet ingevuld zijn. Met de *Voorkeuren* kan men een automatisch toe te kennen code instellen. Men zal dit veld bijgevolg pas nodig hebben in een uitzonderlijk geval met een afwijkende toestand.

Oordeel: Zekerheid van de determinatie. Hier kan de gebruiker aangeven hoe zeker de determinatie is. De standaard waarde is 'Zeker'.

Identificatie door: Naam van diegene die de soort op naam gebracht heeft. Bij het toevoegen van een taxon komt hier automatisch de naam van de waarnemer (Tab Algemeen). Men kan een andere naam intypen (een specialist kan bv een bepaald exemplaar gedetermineerd hebben). Moet ingevuld zijn.

Determinatie opmerking: Vrije tekst. Kan de argumentatie zijn waarom niet die soort en niet een andere die er sterk op lijkt. Let op: de opmerking hoort bij de identificatie, **niet** bij de occurrence!

Datum Type: Het programma neemt hier bij de eerste ingave standaard het datumtype van de opname. Moet ingevuld zijn. Bij een latere interpretatie moet men steeds een exacte datum ingeven.

Datum: Datum van de determinatie. Bij het toevoegen van een taxon komt hier automatisch de datum van de opname. Kan veranderd worden. Moet ingevuld zijn. Mag niet in de toekomst liggen.

Zie ook: *Vrije Variabelen* voor extra velden in het Taxon-kader.

27

20 – Referentie bij een opname

Er kan slechts **één enkele bron** gegeven worden! Dit komt doordat Checked vs Source garandeert dat de opname gelijk is aan de bron. Stel dat een opname in twee verschillende artikels gereproduceerd is. Dan kan de bekoring bestaan om beide artikels als referentie op te geven, ook al heeft men de gegevens maar uit één ervan ingetypt. Het kan best zijn dat in één van beide artikels een zetfout staat. Checked vs Source zou dan beweren dat het overeen komt met twee van elkaar verschillende bronnen! Een opname mag dus maar uit één referentie komen.

21 – Bewaren van een opname

Het bewaren van een opname is niet altijd mogelijk. En zelfs als de bewaarknop actief is, kan het nog steeds zijn dat het programma weigert om de opname op te slaan. De sturing komt van verschillende kanten: het programma, de kenmerken van de opname (*Featureset*), de inhoud van de gebruikte lijsten (*Resourceset*), de spelregels van de Survey, de toestand van de opname (Container- of Subopname, CvS) en tenslotte ook het datamodel.

Het programma beperkt zich doorgaans tot het uit- en inschakelen van knoppen. Alle andere regels en voorwaarden worden pas door de *Validator* afgedwongen op het moment dat men het bewaarcommando geeft. Zolang de gebruiker bezig is worden de meeste ongeldige situaties alleen gemeld, maar niet afgedwongen. Dit maakt het voor de gebruiker gemakkelijker om *at random* zoals het hem of haar best uitkomt de waarnemingen in te vullen.

Bijzondere gevallen:

1) Een andere gebruiker kan dezelfde opname ondertussen gewijzigd (of gewist!) hebben. In dit geval weigert het programma om de opname te bewaren. Hierdoor zouden immers de veranderingen van de gebruiker verloren gaan.

Een typisch geval ontstaat als volgt: er zijn twee gebruikers aan de slag.

- De eerste gebruiker opent een opname (view mode).
 - Een tweede gebruiker opent daarna de dezelfde opname.
 - Die tweede gebruiker wijzigt de opname en bewaart.
- Op dit moment komt de opname in de databank niet meer overeen met wat de eerste gebruiker ziet.
- De eerste gebruiker, die nog steeds de oude situatie ziet, verandert nu iets aan de opname in het geheugen en bewaart de opname.

Stel dat het programma dit toelaat dan zouden de veranderingen van de tweede gebruiker verloren zijn en dat zou wellicht pas veel later, of nooit, duidelijk worden. We krijgen daarenboven ook de ongelukkige situatie dat bij de tweede gebruiker een verkeerd beeld ontstaan is omtrent de gegevens in de databank¹².

2) De toetsing van een recording op het moment dat de opname bewaard wordt in de databank kan het onverwacht gevolg hebben dat een eerder geldig bewaarde opname niet meer opnieuw aanvaard wordt. Een typisch geval is dat men de datumgrenzen van de survey aangepast heeft voor een nieuw jaar van veldwerk en dat men toch nog oude opnames aan het bewerken is. Zie *De Validator en zijn logica*.

3) Men moet er op bedacht zijn dat geïmporteerde opnames (rechtstreeks in de databank geschreven) niet noodzakelijk geldig zijn. De Validator zal in dat geval weigeren om de opname te bewaren zolang niet alle problemen opgelost werden. De beste praktijk is om nieuw toegevoegde opnames eens te laten valideren om te zien of ze goed gebouwd zijn en indien nodig de importeerder (ETL procedure) aan te passen en de import te herhalen.

22 – Verwijderen van een opname: spelregels

• Spelregels voor het wissen van opnames

- 1) CvS opnames kunnen niet gewist worden.
- 2) Alleen de maker van de opname — d.w.z. diegene die de opname ingetypt heeft. — kan een opname verwijderen.
- 3) De opname is geen deel van een verzameling (Analyseset, container).
- 4) Container opnames bevatten geen andere opnames (emmers zijn leeg; kettingen zonder schakels).
- 5) De opname mag gerefereerd zijn in een Werkset of een Survey.

• Subopnames uit collectie halen.

Is een bijzonder geval van wissen. Hier wordt geen opname gewist, maar wel de relatie tussen opnames.

- 1) Gebeurt steeds vanuit de container (open de ketting om er een schakel uit te halen)
- 2) De container moet in editeermodus staan.
- 3) De container mag niet een CvS opname zijn.
- 4) De verwijdering wordt pas definitief door de container te bewaren.

¹² Nog erger: de tweede gebruiker had de opname ook kunnen wissen; dan was ze door de eerste opnieuw gemaakt!

- 5) De opname kan niet weer in de container geplaatst worden. De enige manier om dat voor mekaar te krijgen is de opname opnieuw in te geven als een nieuwe subopname.

23 – De Validator en zijn logica

Er zijn twee belangrijke manieren waarop recordings in Cydonia kunnen terecht komen. Nieuwe recordings, die nog niet in digitale vorm bestaan, zullen ingevoerd worden zoals uitgelegd in deze handleiding. Opnames die al in digitale vorm bestaan (in een andere databank, een excel bestand, een gestructureerd tekst bestand) zullen wellicht via een speciale procedure omgevormd en rechtstreeks aan de databank toegevoegd worden.

In het eerste geval zal het programma opnames die niet conform zijn weigeren op te slaan. In het tweede geval zijn we gedwongen om er van uit te gaan dat de importeerder geen fouten gemaakt heeft en dat de opnames ook echt de regels van hun type volgen.

Belangrijk: De validator werkt steeds hier en nu. De controle wordt gedaan rekening houdend met de regels die op dat moment geldig zijn. Wanneer iemand de kenmerken van een type recording wijzigt, kan het best zijn dat een opname die gisteren nog geldig bevonden werd, vandaag afgekeurd wordt.

Ingave van nieuwe opnames

Verschillende zaken werken samen om een goed gebouwde opname af te dwingen.

- Het type opname bepaalt hoe een recording moet opgebouwd zijn (Features en containers).
- De instellingen van de gebruiker of de Survey (dominant) bepalen welke lijsten (Resources) gebruikt worden.
- Het type opname bepaalt het gedrag van de invulvelden.
- De resources bepalen welke waarden voor elk veld kunnen gekozen worden.

Openen en Wijzigen van opnames

De opname kent haar type en de Resource Set waarmee ze gemaakt is. Wanneer men wijzigingen aanbrengt, bepalen de originele lijsten waarmee de opname gemaakt wordt welke waarden ter beschikking zijn.

Bij het openen van een opname die Checked vs Source is, controleert de validator ook nog een controlegetal dat berekend werd op het moment dat de opname naar de CvS toestand overging.

Elke verandering buiten de applicatie om zal de validator alarm doen slaan. De validator weet dat er iets veranderd is, maar kan helaas niet uit maken wat.

Dergelijke opnames kunnen niet meer verder bewerkt worden zonder tussenkomst van een INBOVEG administrator. De opname kan wel nog bekeken worden (in stemmig grijs) en ook een PDF maken kan nog.

Bewaren van opnames

De validator gaat na of aan alle vereisten voldaan is.

Controleert de eenvoudige invulvelden: ingevuld wat moet ingevuld zijn; binnen geldige range.

Controleert de voorwaarden voor collecties: (bv de som van de abundanties)

Voor bestaande opnames wordt er bij het openen niet meer gecontroleerd of de ingevulde waarden in de lijsten voorkomen. Als, tegen de aanbevolen werkwijze in, iemand een lijst in *Futon* verandert (bv een code verwijdert), dan worden recordings die naar die code verwijzen automatisch ongeldig, zonder dat dit tot protest zal leiden van de toepassing. Wanneer men een opname in zo'n situatie oproept, wijzigt en bewaart, dan zal de validator wel protesteren.

Ingeladen opnames (via programma)

Vermits een speciaal programma (queries, ETL procedures) de gegevens rechtstreeks in Cydonia schrijft, zonder tussenkomst van de INBOVEG toepassing, is het de gebruiker zelf die er voor verantwoordelijk is dat de ingeladen opnames goed gebouwd zijn en aan alle andere voorwaarden voldoen.

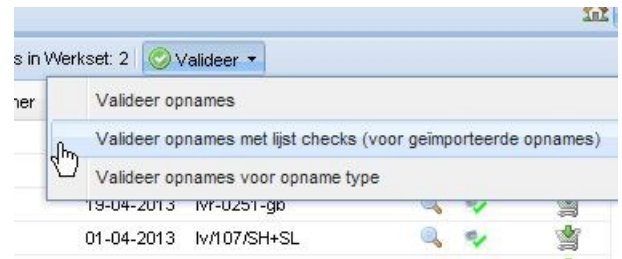
De validator komt niet tussen. Er kunnen dus ongeldige recordings in de databank verzeilen (zowel structureel fout als met foute waarden). Om dit te verhelpen kan men een validatie laten uitvoeren zonder dat men de opnames individueel moet openen en bekijken.

Validatie van opnames

De INBOVEG validator *controleert of een recording goed gebouwd* is. Het eindresultaat zegt niets over de wetenschappelijke waarde van de opname in kwestie. Een recording die zegt BioHab te zijn en aan alle voorwaarden van die standaard voldoet, zal goedgekeurd worden, zelfs al zijn alle identificaties fout. Aangeven dat men het niet eens is met de identificaties doet men via *interpretaties* (zie daar).

Voor CvS opnames gaat de validator ook het controlegetal na om wijzigingen buiten de applicatie om te ontdekken (zie *Openen en Wijzigen van opnames*).

Bestaande recordings kunnen in groep gecontroleerd worden zonder dat men ze individueel moet oproepen. Dat gebeurt vanuit het zoekresultaat.

Valideer opnames:

Dit is dezelfde controle die ook uitgevoerd wordt op het moment dat men een opname wil bewaren. De validator controleert de goede opbouw van de opname (bv zijn verplichte velden aanwezig, is de som van de lagen zoals het hoort). Er wordt niet nagekeken of de waarden in de velden werkelijk voorkomen in de lijsten. Dit hoeft ook niet voor ingegeven opnames: de gebruiker werd immers verplicht om te kiezen uit de lijsten.

Valideer opnames met lijst checks:

De validator doet alle controles van de voorgaande optie, maar gaat daarenboven na of de waarden die ingevuld zijn ook werkelijk voorkomen in de lijsten die voor deze opname gebruikt zijn. Dit is de aangewezen methode voor geïmporteerde opnames (uit PDA's, uit andere databanken).

Ingegeven opnames moeten deze extra controle moeiteloos passeren. Eigen Taxa worden, zelfs met lijst checks, niet als een fout aangegeven. Dergelijke recordings vindt men terug door te zoeken met 'eigen taxa' als filtercriterium.

Een negatief resultaat kan er ook op wijzen dat een standaardlijst uit Futon toch nog veranderd werd nadat ze al gerefereerd werd bij het ingeven van opnames. Dit is een handelwijze die de betrouwbaarheid van het systeem op de helling zet: standaard lijsten mogen niet meer veranderen. Men moet immers kunnen nagaan wat de opties waren op het moment dat de recording gemaakt werd (zie *Handboek voor Projectleiders* voor meer uitleg).

Geïmporteerde opnames zullen vaker eindigen met een waarschuwing. In veel gevallen zal dat te maken hebben met verschillen in de gebruikte lijsten. De afzender beweert bv. dat een Tansley schaal gebruikt werd, maar het is een afwijkende variant. Of men zegt Biohab qualifiers gebruikt te hebben, maar men heeft enkele extra qualifiers toegevoegd om beter de lokale situatie te kunnen beschrijven. Men zal dus best vooraleer men de import doet goed onderzoeken of de waarden die in de recordings voorkomen wel degelijk aanwezig zijn in Futon. Wanneer dat niet zo is, kan men nagaan of de zaak op te lossen is door de vreemde waarden te vertalen. Indien niet zal men een lijst moeten maken specifiek voor de betrokken opnames. Beste praktijk is alleszins om eerst te importeren en alle zaken op te lossen in de oefenomgeving en pas daarna te laden in de productie databanken.

Valideer opnames tegenover een ander type:

Hiermee kan men nagaan of opnames misschien geschikt zijn voor een ander doel dan waarvoor ze oorspronkelijk gemaakt zijn. Stel dat men een heel streng opnametype gebruikt heeft voor een bepaalde survey in een bepaald gebied. Maar misschien bevat de databank nog opnames die ook zouden kunnen opgenomen worden in de analyse. Dan kan men bv alle opnames zoeken die ooit in dat gebied gemaakt zijn en die opnames laten valideren t.o.v. de strenge eisen van het te bestuderen type. Sommige zullen misschien aan de eisen voldoen en die kan men ook in het onderzoek betrekken.

24 – Interpretaties en de taxonlijsten

Interpretaties kunnen alleen toegevoegd worden nadat de opname *Checked vs Source* is. Zolang dit niet het geval is, kan men een opname alleen maar *corrigeren*. Bij een correctie wordt geen spoor van de veranderingen vastgelegd. Correcties dienen alleen fouten ontstaan tijdens de ingave te kunnen corrigeren.

De taxa die men gebruikt hoeven niet uit de lijst te komen die gebruikt is bij het ingeven van de opname. Het kan een oude opname zijn, en misschien is de soort ondertussen gesplitst en wil men een recentere flora gebruiken. Daarom kijkt het programma naar de specifieke voorkeuren van de gebruiker om de lijst op te halen: Indien bij de voorkeuren geen lijst opgegeven is voor de interpretaties gaat het programma via volgende stappen tewerk om de lijst te bepalen:

- a) Bepaal het recordingtype
- b) Neem in de voorkeuren van de gebruiker de lijstkeuzes die voor dat recordingtype ingesteld zijn.
- c) Neem de lijst aangegeven bij het veld 'Taxon: naam'
- d) Indien er geen lijst is; gebruik de lijst van de recording

Men kan nooit een eigen taxon toevoegen als nieuwe interpretatie.

25 – Rugzakjes en taxa

Taxonlijsten kunnen de namen van de planten bevatten in verschillende talen. Het gevolg daarvan is dat de zoeklijsten veel langer worden, dat het zoekresultaat minder specifiek wordt en dat de ingever vertraagd wordt. Een mogelijk gevolg is ook dat de recordings uiteindelijk een zootje taxa bevatten in verschillende talen waarin het onmogelijk is om nog iets terug te vinden. Het beste is om taxonlijsten alleen met de wetenschappelijke namen op te bouwen. Dat zal niet steeds mogelijk zijn, bv. omdat men ook PDF bestanden moet maken met de Nederlandse namen.

Het probleem kan op twee plaatsen aangepakt worden:

- **Persoonlijke voorkeuren:**

Bij het maken van een rugzakje onthoudt dit de voorkeuren die op het moment van de creatie van kracht waren. Wanneer de taalvoorkeur op Nederlands staat, dan zal het rugzakje alleen Nederlandse namen van planten bevatten. Het rugzakje zal alleen kunnen gebruikt worden in survey's die het Nederlands aanvaarden. Het zal ook alleen kunnen bewerkt worden als de taxontaalvoorkeur van de gebruiker op Nederlands staat.

- **Instellingen van de Survey:** primeren steeds boven de persoonlijke voorkeuren.

De gebruiker kan alleen rugzakjes laden die passen bij de taalinstelling van de survey.

Tip: De situatie van het moment bepaalt welke rugzakjes getoond worden.

Wanneer je een rugzakje mist, ga dan na:

+ komen taal van de gebruikersvoorkeuren en van het rugzakje overeen.

+ komt de taal van de survey overeen met die van het rugzakje.

+ komen zowel taxon- als fenologielijst van het rugzakje overeen met de lijsten die op het moment gelden.

26 – Rechten van de Creator

Recordings, Analyse Sets en Survey's hebben een creator (Registrator, Gemaakt door). Dat is de naam die aangemeld was toen het gegeven aan de databank toegevoegd werd. Dat is niet hetzelfde als het veld Waarnemer, Uitvoerder, Eigenaar die alleen informatieve velden zijn.

De creator heeft meer mogelijkheden dan een andere gebruiker. Alleen de creator kan (binnen de gedragsregels van INBOVEG) een opname wijzigen of wissen en hetzelfde geldt voor een Survey en een Analyse Set. In de meeste situaties weet de toepassing wat mag en zal ongeldige opties uitschakelen.

De **Editeer** knop kan echter voor verwarring zorgen. De knop is bijna altijd actief want gebruikers moeten de mogelijkheid hebben om opmerkingen toe te voegen: zelfs bij CvS recordings of Survey's die van iemand anders zijn. Wie een CvS recording opent en op Editeer klikt zal geen enkel veld actief zien worden. Wie een Survey van iemand anders opent en op Editeer klikt, zal geen enkel veld actief zien worden (de knop om opmerkingen toe te voegen, zit onzichtbaar op een ander tab-blad). Dit kan bijzonder verwarrend zijn voor de gebruiker: het lijkt of de knop niet werkt.

Daarom is het best om in dergelijke situaties steeds na te gaan of men wel de maker is van het item dat men wil aanpassen. Dit gegeven is zichtbaar in het *Detail luik* van het zoekscherm.

27 – Vrije variabelen

De administrator van het INBOVEG systeem kan recordingtypes definiëren die meer (max. vier) invulvelden bevatten dan gewoonlijk. De reden daartoe zal zijn dat het project waarvoor die opnames gemaakt worden, extra informatie wenst die niet in een standaard opnametype kan opgevraagd worden.

Voorbeeld: Voor het project Autochtone Bomen en Struiken (ABS) worden opnames gemaakt en bij elke (belangrijke, opvallende) boom of struik wordt er genoteerd of de specimina autochtoon zijn, hoeveel exemplaren er staan en, waar relevant, ook wat de stoel- of stoofontrek is. «Autochtoon» moet altijd ingevuld worden met één keuze uit een beperkte lijst. Speciaal voor dit project zal men een opnametype maken met drie extra variabelen. In de survey zal men daarenboven ook de optielijst koppelen voor «Autochtoon».

Vrije velden komen tevoorschijn in het kader van Taxon, onder de vaste invulvelden.

Op het zoekscherm zijn de vrije velden alleen

ter beschikking als er een recordingtype geselecteerd is waarvoor er vrije variabelen gedefinieerd zijn.

28 – Embargo: wat en hoe

Embargo

Soms gelden voor een project onder opdracht contractuele bepalingen die beperkingen opleggen omtrent de openbaarheid van de relevés. De opnames blijven misschien eigendom van de opdrachtgever, of ze mogen pas een jaar na het eindrapport voor iedereen zichtbaar zijn, maar wel direct voor de medewerkers van dezelfde dienst. Er moet een mogelijkheid zijn om dat af te dwingen, anders kan, of wil, men de opnames niet direct in INBOVEG maken.

Met *embargo* kan men de zichtbaarheid van opnames selectief regelen. Embargo werkt op groepen opnames (Survey's en Analysesets) en kan dus niet per individuele opname ingesteld worden. Een embargo geldt dan voor alle opnames in de betrokken collectie.

Opnames onder embargo zijn voor niemand zichtbaar; ook niet voor de creator van de collectie! Alleen wie de juiste sleutel geeft, krijgt ze te zien. Dat regelt bijgevolg ook het ingeven en bewerken van opnames: een onzichtbare survey/opname kan men niet selecteren om te gebruiken.

Spelregels

- Embargo wordt ingesteld voor de Survey (of Analyseset).
- Alleen de eigenaar (Creator) van de Survey kan een embargo instellen of opheffen.
- Embargo geldt voor iedereen!

Een eigenaar die een bepaalde survey onder embargo brengt en vergeet de key te noteren, zal die survey (en de bijhorende opnames) niet meer kunnen oproepen.

- Dezelfde embargo-situatie geldt voor alle opnames in een bepaalde collectie (Survey, Analyseset, Werkset).
- De embargo-toestand werkt hier en nu. Er wordt niet met datumgrenzen gewerkt.
- Verschillende collecties kunnen gebruik maken van dezelfde key.
- Een opname erft de embargotoestand van de collectie waar ze in zit!

Survey: Alle opnames in de survey zijn terzelfdertijd zichtbaar of onzichtbaar.

Analyseset: De collectie kan opnames bevatten van verschillende survey's. Wanneer men toegang (gekregen) heeft tot een analyseset, kan men alle opnames er in zien, zelfs de opnames die behoren bij een gesloten survey waarvoor men niet de sleutel bezit.

Werkset: De werkset kan opnames bevatten van verschillende survey's (en analyse sets). Opnames in de werkset zijn altijd zichtbaar, zelfs al zijn er geen sleutels actief. Echter: om een opname te kunnen toevoegen, moet men wél de key voor de betreffende survey kunnen geven. Men kan de opname anders immers niet zien en dus niet selecteren om ze toe te voegen tot de werkset. Maar eens in de werkset, blijft de opname zichtbaar.

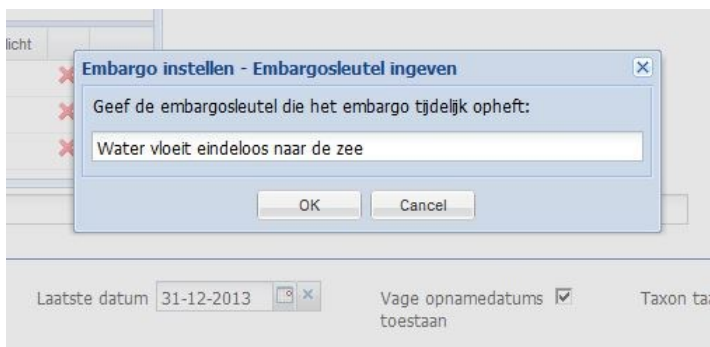
Embargo instellen

Dat gaat in twee stappen.

1) Definieer de embargosleutel

- Kies **Zet embargo** en geef een voldoende lange tekst in. Bevestig.

De tekst wordt gebruikt om de code te berekenen, die te voorschijn komt in het veld *Embargosleutel*. Dat is de sleutel die de survey zal zichtbaar maken.

Belangrijk om te weten:

- De sleuteltekst mag niet leeg zijn en mag ook niet bestaan uit spaties alleen.
- De ingegeven tekst wordt gebruikt om een unieke code te berekenen.
- Wanneer éénzelfde gebruiker voor verschillende survey's dezelfde tekst opgeeft, dan zullen die survey's met dezelfde sleutel kunnen geopend worden.
- Wanneer verschillende gebruikers dezelfde tekst opgeven, produceert dat voor elke gebruiker een eigen sleutel. Er is geen gevaar dat zo een sleutel ontstaat die opnames van iemand anders kan openen.
- De ingegeven tekst wordt nergens in het systeem bewaard. De gebruiker moet er zelf voor zorgen.

- Noteer de code van het veld «Embargosleutel» en bewaar ze. Dat is de sleutel.

- Vul ook de toelichting in. Deze tekst blijft staan onafhankelijk van de embargotoestand. Ze kan daardoor ook gebruikt worden om uitleg te geven bij het afwezig zijn van een embargo.

2) Bewaar en Sluit

Het embargo wordt pas definitief actief nadat men de fiche bewaart. Dan worden ook «Embargo door» en «-sinds» ingevuld.

Noteer de sleutel vooraleer je de fiche sluit. De survey kan vanaf nu immers alleen zichtbaar gemaakt worden door het presenteren van die sleutel!

Embargo door	<input type="text" value="luc_survey"/>	Embargo sinds	<input type="text" value="08-06-2015"/>	<input type="button" value="Maak data open"/>
Embargosleutel	<input type="text" value="6bafcd2a20593bba4b0ab309b4fd3789"/>	Toelichting	<input type="text" value="Tot eind 2016 mogen alleen medewerkers van EcoStudies toegang krijgen"/>	

Vergeet niet deze waarde te kopiëren!

Opslaan

Embargo wissen

Een embargo blijft gelden tot het opgeheven wordt. Ook dit annuleren gaat in twee stappen.

- 1) Klik op en bevestig.
- 2) Maak de zaak definitief door te bewaren.

De embargovelden worden gewist, maar de toelichting blijft bestaan.

Merk op dat het embargo alleen kan gewist worden door de creator in het bezit van de sleutel (anders kan de fiche niet opgeroepen worden).

Embargo key wijzigen

Dit is een bijzonder geval waarbij de sleutel moet veranderen, maar toch de begindatum van het embargo moet onveranderd blijven. Dat gaat in drie stappen.

- 1) Wis het embargo en bewaar *niet*.
- 2) Stel embargo in met de andere sleutelzin.
- 3) Bewaar en sluit.

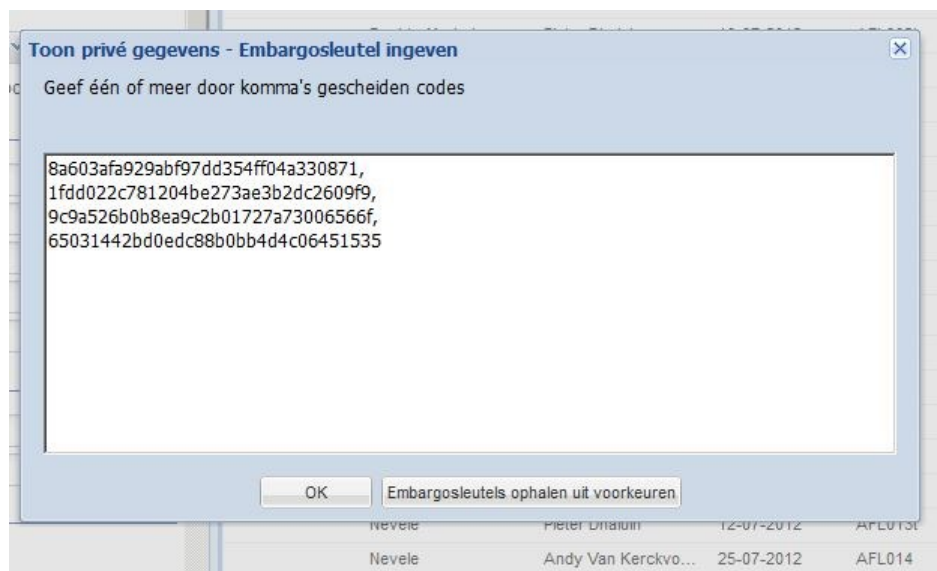
De nieuwe sleutel is nu ingesteld terwijl de begindatum van het embargo correct gedocumenteerd blijft.

29 – Opnames onder embargo bekijken

Gegevens die onder een embargo vallen worden als regel niet getoond —aan de *Guest* zelfs nooit. Om dergelijke collecties en hun inhoud toch zichtbaar te maken, moet de gebruiker een passende sleutel ingeven.

Het ingeven van sleutels gebeurt via de knop in de topregel van het scherm. Er verschijnt dan een kader waar de gebruiker tot twintig verschillende sleutels kan in geven. Vermits de toegang tot opnames doorgaans per organisatie of werkgroep zal geregeld zijn, zal éénzelfde key vaak toegang geven tot verschillende survey's/analysesets. Daardoor zal men zelden meer dan enkele key's op hetzelfde moment actief hebben.

Vaak gebruikte sleutels kan de gebruiker opslaan in de voorkeuren. Dergelijke sleutelring kan met één klik op geactiveerd worden.

Om sleutels weer uit te schakelen, kan men hetzelfde venster oproepen en de overbodige sleutels verwijderen.

Goed om weten:

- De sleutelring in de gebruikersvoorkeuren is niet automatisch in gebruik. De sleutels aan de ring moeten expliciet geladen worden
- Sleutels blijven niet actief over sessies heen. Ze moeten geladen worden na elke nieuwe aanmelding.

Voor een goed begrip:

Het embargo hangt vast aan een verzameling. De zichtbaarheid van de verzameling bepaalt de zichtbaarheid van de items in die verzameling. Dat kan onverwachte resultaten opleveren. Zie ook *Erfelijkheid bij de analyseset*.

1) Survey en Analyseset

Bij de verzamelingen is het eenvoudig. Het zoeken van Survey's en Analysesets in de betrokken menu's en het vullen van dropdowns (bv bij de voorkeuren of bij het toevoegen aan een analyseset) zal de collecties die onder embargo staan en waarvoor er geen sleutel actief is, niet tonen. Men kan ze niet kiezen en bijgevolg niet openen waardoor de opnames verborgen blijven.

Lijst van survey's wanneer geen key ingegeven is; merk op dat er geen hint is omtrent onzichtbare regels.

Naam	Beschrijving	Start datum	Eind datum		
ABS-VL 98-1 WH	West-Vlaams Heuvelland 1998 (Inventarisatie Autochtone Bomen en Struiken)	02-06-1998	02-10-1998		
ABS-WVI 99-2	West-Vlaams Heuvelland 1999 (Inventarisatie Autochtone Bomen en Struiken)	27-05-1999	20-10-1999		
AZ_2006	Relevés Amout Zwaenepoel - Bundel 2006; Kust, De Langdonken...	01-01-2006	31-12-2006		
GOG_KBR-2000	Vegetatiekartering van het gecontroleerd overstromingsgebied (GOG) in Kruiabeke	01-06-2000	31-10-2000		
Habistat	Habistat opnames van 2006 tot 2010 in Kalmthout en DijeVallei. Methode BioHab....	01-01-2006	31-12-2010		
lv	mijn survey				
MILKLIM_W&Z_...	Ecologische opvolging van bermvegetatie	11-05-2012	01-08-2012		
MILKLIM_W&Z_...	Vegetatieopnames in het kader van gebiedsverkenning naar aanleiding van gepl...	02-05-2012	31-08-2012		
MILKLIM_W&Z_...	Oeveropnames langs de Leie ter evaluatie van oevermaatregelen genomen ikv ...	01-05-2012	01-08-2012		
Niet-getij-gebon...	Van den Balck E, Hoffmann M en Meire P (1998) De terrestrische flora en veget...	01-01-1994	31-12-1996		
ZLB	Opnamen Zandleembrabant en omgeving	01-01-1990	31-12-2020		

Pagina 1 van 1 | Getoond 1 - 11 van 11

Lijst van survey's nadat een geldige key ingegeven is.

Naam	Beschrijving	Start datum	Eind datum		
ABS-Antw2002	Antwerpen 2002 (Inventarisatie Autochtone Bomen en Struiken)	06-07-2002	25-10-2002		
ABS-Antw2012	Antwerpen 2012 Bijkomende opnames (Inventarisatie Autochtone Bomen en Str...	27-04-2012	27-04-2012		
ABS-BRUGGE2...	West-Vlaanderen 2004 (Inventarisatie Autochtone Bomen en Struiken)	05-05-2004	26-11-2004		
ABS-GENT 99-4	Gent en omgeving 1999 (Inventarisatie Autochtone Bomen en Struiken)	31-08-1999	13-10-1999		
ABS-GROE2007	Groenendaal 2007 (Inventarisatie Autochtone Bomen en Struiken)	01-06-2005	20-09-2007		
ABS-HAS2000	Hasselt 2000 (Inventarisatie Autochtone Bomen en Struiken)	09-01-2000	10-11-2000		
ABS-LEU2000	Leuven 2000 (Inventarisatie Autochtone Bomen en Struiken)	19-05-2000	08-11-2000		
ABS-LIM2010	Limburg 2010 Bijkomende opnames (Inventarisatie Autochtone Bomen en Struiken)	26-05-2010	11-10-2010		
ABS-LIM2011	Limburg 2011 Bijkomende opnames (Inventarisatie Autochtone Bomen en Struiken)	30-09-2011	22-12-2011		
ABS-LIM2012	Limburg 2012 Bijkomende opnames (Inventarisatie Autochtone Bomen en Struiken)	22-02-2012	28-09-2012		
ABS-OVL 03/04	Oost-Vlaanderen 2003-2004 (Inventarisatie Autochtone Bomen en Struiken)	22-07-2003	02-11-2004		
ABS-OVL2011	Oost-Vlaanderen 2011 Bijkomende opnames (Inventarisatie Autochtone Bomen ...	31-10-2011	31-10-2011		

Pagina 1 van 1 | Getoond 1 - 29 van 29

2) *Opnames*

Bij de zoeklijst van de opnames is de situatie wat ingewikkelder.

Het resultaat is immers afhankelijk van de ingestelde zoekparameters.

- Survey, noch Analysezet zijn als criterium opgegeven
Opnames die deel uitmaken van een Survey onder embargo worden niet in het resultaat opgenomen.
- Survey is als criterium gegeven
Als de gebruiker via de dropdown een survey gekozen heeft, zal dat alleen een open survey kunnen zijn. Dus worden opnames van een gesloten survey niet getoond.
Als de gebruiker een masker als criterium gaf, zullen alleen opnames getoond worden van survey's die aan dat masker beantwoorden én open zijn.
- Analysezet is als criterium opgegeven
Het gedrag is als bij de survey.
Maar doordat de analysezet nu de zichtbaarheid bepaalt, kan het zijn dat opnames uit survey's die de gebruiker niet kan zien, wél in het zoekresultaat voorkomen. *Zie Erfelijkheid bij de analysezet.*

30 – Erfelijkheid bij de analyseset

Op het niveau van de Analyseset zelf is het eenvoudig. De zichtbaarheid van de collectie wordt geregeld door het embargo en de gepresenteerde sleutel(s). Wat er moet gebeuren met de zichtbaarheid van de items in de collectie kunnen we afleiden uit de bedoeling van analysesets: waarom zijn ze ontwikkeld?

Analysesets dienen om te documenteren welke opnames voor een bepaald doel geselecteerd zijn en zorgen er voor dat men later ook nog kan weten welke opnames precies voor een bepaalde analyse gebruikt werden. Dat kan men alleen bereiken als de verzameling er voor iedereen gelijk uit ziet. Dus iedereen die de analyseset opent, moet dezelfde opnames in het lijstje zien.

Dat wil zeggen dat wie toegang krijgt tot de set, moet toegang krijgen tot de volledige inhoud van die set. Er mag bijgevolg alleen gekeken worden naar het embargo op de set als geheel, en niet naar de individuele embargo's van de opnames (eigenlijk van de survey waar ze deel van zijn) er in. Kort gezegd: **items in de analyseset erven de embargo-toestand van de collectie**. Dat kan verrassende implicaties hebben, want zo kan iemand via een analyseset toegang krijgen tot een opname die hoort bij een survey waar die persoon geen toegang tot heeft!

Een voorbeeld:

1) De ellende:

- We hebben drie spelers: *Arnoud* (studiebureau), *Herman* (groene vrijwilliger) en *Wouter* (onderzoeker).
- Arnoud bewaart zijn opnames in een survey «EcoStudies». Die staat onder embargo, want die opnames zijn een waardevol patrimonium voor hem. Hij wil niet dat iemand anders adviezen kan geven op basis van zijn werk. Soms eist de opdrachtgever ook geheimhouding.
- Herman draagt ad-hoc opnames bij en heeft ook opnames gemaakt op plekken door Wouter gesuggereerd.
- Wouter onderzoekt de verspreiding van een nieuwe adventieve pest-soort. Hij brengt alle opnames voor zijn studie samen in een analyseset «PestStudie». Op die manier vermijdt hij dat een vervolgstudie verdere uitbreiding meent te zien, terwijl dat alleen een effect van meer opnames zou zijn.
- Arnoud geeft Wouter toelating om ook zijn opnames uit een privé domein te gebruiken. De voorwaarde is wél dat de kaartjes verspreidingsarealen tonen en geen specifieke punten. Wouter krijgt de sleutel voor «EcoStudies».
- Wouter stelt een embargo in op «PestStudie». Het volstaat dat zijn mede-onderzoekers toegang hebben. Die krijgen de sleutel. Niemand anders mag de gevoelige opnames kunnen zien, want dan zijn vlekkenkaartjes zinloos en Arnoud zou contractbreuk plegen.
- Later wil Herman voor de plaatselijke afdeling een artikeltje schrijven waar hij wat dieper ingaat op de situatie van de pestsoort in die streek. Hij vraagt Wouter wat gegevens.
 - Wouter geeft hem zonder veel na te denken de sleutel van «PestStudie».
 - In het artikel verschijnt een mooi gedetailleerd kaartje en er staan ook stipjes in het privé domein.
 - Eigenaar van het domein boos op Herman wegens indringen op privéterrein. Daarna op Wouter en tenslotte op Arnoud. Arnoud boos op Wouter. Wouter boos op Herman. Herman die er niets van begrijpt. De plaatselijke boeren die de eigenaar aanklagen wegens niet verdelgen van pestsoort.

Het verraderlijke hier was dat Wouter met de sleutel op zijn «PestStudie» terzelfdertijd ook de inbegrepen opnames van Arnoud heeft open gesteld. Herman kon die zien, zonder de sleutel voor «EcoStudies» te hebben.

2) Wat had niet en wél moeten gebeuren:

- Wouter had Herman niet de sleutel voor «PestStudie» mogen geven.
- Wouter had een nieuwe analyseset moeten maken met alleen de openbare opnames van «PestStudie».
- Het stond hem vrij om die nieuwe set wel of niet onder embargo te plaatsen. Indien nodig moest hij Herman de sleutel geven.
- Arnoud had voor Wouter best ook een pak op maat gemaakt. Hij had dan de toegang kunnen beperken tot een beperkte set opnames. Nu geeft hij alles vrij en verliest de mogelijkheid om gebruik van zijn gegevens op te volgen.